

НЕДЕЉНЕ НОВИНЕ **Крагујевачке**

Година VI, Број 240

Излазе четвртком

Цена **70** дин.

www.kragujevacke.rs

10. јануар 2014. године

ISSN 1821-1550

9 771821 155019

МАРИЈА ЛОЛПУР, „ДЕТЕ“ КРАГУЈЕВАЧКО

Остварио ми се сан из детињства

СИНДИКАТИ ПРОТИВ
ВЛАДЕ

Ако треба - протести
без престанка

КЛИНИЧКИ ЦЕНТАР РЕШАВА
РЕБУС НОВОГ ЗАКОНА

Борба за младе
лекаре

СТРАНА 4

ВЕБИНА СЕКСУАЛНИХ
ДЕЛИКАТА ОСТАЈЕ „ТАЈНА“

Ћутање и трпљење
уместо нових траума

СТРАНА 6

ЖИКА МИЛАНОВИЋ, ШЕФ
КАБИНЕТА У „ЗАСТАВИ“

Дочекао и испратио
шесторицу директора

СТРАНА 13

Dvosobni stanovi i stanovi na 5. i 6. spratu za samo 833 evra/m² + PDV.
SAMO 833 €/m² +PDV
GRATIS mesto

SMALLVILLE Kragujevac
Prodaja i informacije: +381 34 635 2641
info@smallville.rs, www.smallville.rs

ФИЛИГРАН
ЗЛАТО - СРЕБРО
ВАНАТСКО ДВОРИШТЕ - ПЕШАЧКА ЗОНА - КРАГУЈЕВАЦ

AUSPUH SERVIS
PRODAJA I UGRADNJA ORIGINALNIH IZDUVNIVIH SISTEMA
IMASAF KeilerAuto
M. BLAGOJEVIĆA 55
362 557, 064 122 9 240

Reciklaža kertridža i tonera
dobar kertridž
mir u kući
Refil M
Karadordeva 51, www.refilm.com
Tel. (034) 33 77 98 (034) 34 01 03 (064) 287 64 6

OLYMPIC TRAVEL
034/33 57 37
www.olympic.rs
SPECIJALNE PONUDE
JEDAN PLAĆA,
DVOJE PUTUJU!!!

Живот није обавезан

Да ће 2014. бити „реформска“ већ првих дана нове године могао је да осети сваки грађанин ове земље - на својој кожи. Больје рећи, на свом цепу или новчанику. Тако се још једном, ко зна који пут у Србији, потврдило да друштво постоји због државе.

Дакле, уверили смо се да држави треба пар, колико - не можемо ни да слутимо, и да је за крпење буџетских рупа изабран проверени рудник који се зове целокупно становништво. Повећан порез на све основне животне намирнице, комуналне услуге, електронску опрему, штампу и још шта, додуше, још се није „прелио“ на све цене, али утешне приче људи из власти да ће трговци виши ПДВ превалити на своје марже - апсолутна је лаж. Уосталом, потрошачи нису ни слепи ни толико неписмени да не виде цене јуче и цене данас.

О ПДВ-у и расту малопродајних цена тек ћемо се уверавати наредних

дана и недеља, међутим ефекти нових акциза, као посебног и врло издашног државног пореза, већ су јасни „к'о на длану“. Обично се каже да ова врста намета не утиче на стандард најшире слоја становништва, јер се акцизе „ударају“ на робу која је скоро па луксуз, а шта то у преводу на потрошњу просечног Србина значи?

Значи да је поскупелог гориво (бензин, дизел, технички гас), значи да су поскупела алкохолна пића и кафа, значи да су поскупеле цигарете. Скоро па све „порочне артикли“. Један простодушни кафански коментар на то, који се очигледно не подудара са државном филозофијом, гласи овако: „Возим, бре, одавно само колико морам, а ако треба да се одрекнем и кафе, и понеког пића, и дувана који ми треба к'о леба, који к.... и да живим!“ Па, добро, у Србији живот није обавезан, ствар је избора.

Непријатно саопштавање

Вероватно због опште разбириге у време празновања, једно саопштење за јавност које су потписали запослени у ЈП Дирекција за урбанизам Крагујевац, с датумом 26. децембар 2013. године, прошло је незапажено, како у медијима, тако и међу „прозванима“. Саопштење је било насловољено „уместо традиционалне новогодишње конференције за новинаре“, а у загради је стајало нешто као мото: „Репрезентативност је вредност која се чува“.

Већ у првој реченици „запослени“ драматично наводе да „већ неколико месеци, ван очију јавности, воде битку за очување статуса предузећа и угледа фирме, остваривања законом загарантованих права, професионалног интегритета и људског достојанства, које је угрожено - због нечињења и пасивности свих одговорних“.

Потом се каже да Дирекција сада има 60 запослених, од којих је 44 са високом стручном спремом и 91 стручном лиценцом. За педесет година рада профилисала је себе као репрезентативно градско јавно предузеће, чији је рад и квалитет препознат у целој Србији, а и ван ње, о чему говоре домаће и међународне награде.

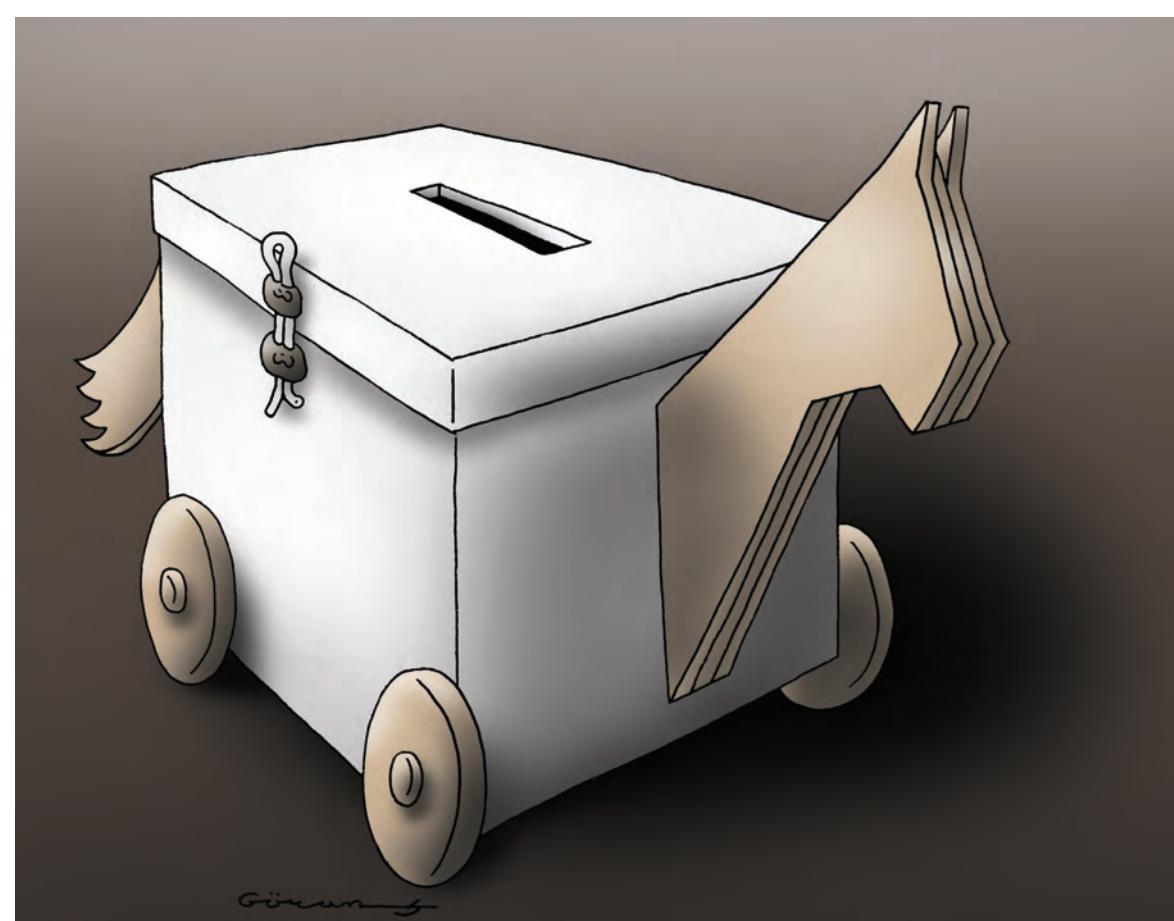
Међутим, „рад, квалитет и презентативност Дирекције“, иро-

нично закључују аутори саопштења, „награђени су од свог оснивача, града Крагујевца, непоштовавњем, понижавањем, неодговорним располагањем имовином, претња ма гашењем предузећа, покушајима политичког запошљавања и непоштовавњем уговорених, завршних и фактурисаних послова, за које је плаћен ПДВ“.

Ове оцене поткрепљене су подацима да неизмирене обавезе града и градских јавних предузећа према Дирекцији премашују износ од шест бруто зарада, а да су запослени тек примили аконтацију плате за јул 2013. године. „Имовином коју су генерације стицале данас не управља предузеће, већ други на основу ње убијају приходе или измирују своје обавезе“, пише у саопштењу „запослених“.

Каку да су се писаним путем, у периоду од 20. новембра 2013. године, обраћалијају свом директору, Надзорном одбору предузећа, градоначелнику, Градском већу и Градској управи.

„Једино је градоначелник показао вољу да саслуша наше аргументе, разумео их је, прихватио и дао усмена обећања да ће учинити све ради измиривања потраживања. У ишчекивању да се обећања

Карикатура: Горан Миленковић

остваре, одлучни смо и спремни за даљу сарадњу, али на темељима очувања интегритета Дирекције за урбанизам“, закључују аутори саопштења за јавност.

Ваљало би, међутим, да од „запослених“ јавност добије и подробније информације о проблемима и „бици за очување статуса предузећа“, јер су у саопштењу, и-

пак, изнете само уопштене и начелне консултације. Дакле, „запослени“, или неко од ваших представника, јавите се овим новинама.

Алге не ничу саме

Ужиначима је крај прошле и почетак ове године био - да им председну сви празници, а и постпразнични дани неће бити боли. Истовремено су их задесиле две несрће и то обе еколошке. Прво је установљено да је ваздух опасно загађен због великог присуства честица чаји, па је грађанима препоручено да избегавају „чист ваздух“, а онда су остали и без здраве воде у градском водоводу. Количина такозваних цијанобактерија, за које се каже да су фаталне по здравље људи, учиниле су градску воду неупотребљивом за пиће и припремање хране. Може да се користи само у хигијенске сврхе.

Тако су „ере“, упркос препоруци да што мање излазе из својих кућа,

ипак приморане да бораве на „воздуху“, јер са балонима и канистерима морају „на воду“ из цистерни.

Шта је то Ужиначима, који иначе живе у крају богатом извориштима квалитетне воде, направило муку да своје славине морају да заврну? Најављено је да ће се тим питањем позабавити и тужилаштво, али већ је саопштено да је појавио енормног броја опасних бактерија у вештачкој акумулацији Врутци највише кумовао тзв. „људски фактор“. Поред осталог, наведено је да је дошло до неконтролисане промене флоре и фауне у језеру и око њега, да су уз обалу бесправно изграђене куће и викендице са септичким јамама, да је са ораница уз језеро у воду до-

спело стајско ђубриво... Све је повећало концентрацију фосфора у води, а стручњаци кажу да је управо то била „добра подлога“ за развој цијанобактерија.

Ова прича из Ужица, нажалост, делује дosta познато и Крагујевчанима, који већ више година слушају, а и сами гледају, шта се ради на Гружанској језеру и око њега. Санитарна зона заштите не поштује се, куће ничу као печурке, рибокрадице свашта користе за „добар улов“... Срећа је што акумулација још одолева. Али, ни Ужиначани нису очекивали шта ће да их стрефи, па, ето, сад могу само да кукају. Далеко било, ако и ми овде закукајмо као они, биће касно, а немамо ни Чајетину у близини.

**energetski efikasna
stolarija**

SUNCE

Da li ћete i ove zime
grejati ulicu?

zimski
popust na
stolariju
10%

suncemarinkovic.com 034/ 330 870

ЖИТОПРОДУКТ

Крагујевац, Војводе Путника 70
Телефони: 034 370 303
370 215, 370 072, 370 135, 370 192
zitoprodukt@nadlanu.com

Брашно по производничким ценама

Производничке цене, гарантовани квалитет белог, лиснатог, печеног, замрзнутог брашна и пецива

Све врсте хлеба и пецива у нашим објектима:
ТЦ Аеродром, Мала пијаца, код улаза у Житопродукт, у кругу Заставе, у Улици Драгослава Срејовића 5

НОВИ РАЧУНИ ЗА КОМУНАЛИЈЕ У НОВОЈ ГОДИНИ

У фебруару падање у несвест – од рачуна за грејање

Јануарски рачуни за грејање, који стижу у фебруару биће највећи удар на цепове грађана. Осим утрошене количине топлотне енергије, уведена је ставка фиксних трошкова који ће се плаћати током целе године, а износи трећину рачуна за грејање. Нови рачуни за струју, наводно, биће разумнији, а за многе ће шок бити када добију пореска решења за имовину – јер ће за неке станове повећање износити и триста посто

Пише Гордана Божић

Осим што од првог дана нове године плаћамо за два одсто виши ПДВ на основне животне намирнице, током овог месеца очекују нас још и нови рачуни за грејање, који су судећи по пробним обрачунима далеко већи од најављених 14 одсто, као и нови рачуни за струју, који не би требало да буду већи, али би требало да буду јаснији од претходних. Исто тако, током ове године стићи ће и нови рачуни за порезе на имовину увећани од 80 до 300 одсто за куће и станове.

И без ових поскупљења, статистика говори да свако пето домаћинство не плаћа редовно бар један рачун и мада не постоје прецизни подаци о обиму дугова, проценује се да око пола милиона грађана Србије касни у плаћању комуналних услуга. Упркос разним опростима и препограмима, уз пад запослености и куповне моћи, константно пада и проценат измирења рачуна домаћинстава. И поред тога што најредовније плаћају једино тел-

фонске рачуне, док су струја и грејање „на чекању”, ипак нови, пробни рачуни за грејање прилично су подигли температурку код грађана. Тако да стигну прави рачуни у фебруару, знаће се тачно колико је стварно поскупела ова комунална услуга.

■ Главобоље због пробних обрачуна

Од ове године цена грејања биће обрачуната по новом систему. Уместо по квадратном метру, грађани ће плаћати топлотну енергију по урошку. Међутим, пробни рачуни које је „Енергетика“ прошлог месеца доставила домаћинствима чије су куће и станови приклучени на систем даљинског грејања, моногима су донели главобоље. Незадовољни грађани тврде да су им рачуни, уместо за 14, увећани за 50 одсто, а понедељак и више од тога. У МЗ „21. октобар“ организовано је и прикупљање потписа и упућен захтев испоручиоцима топлотне енергије да се грејање наплаћује нормално, а не по двоструко или троструко вишим ценама.

По свему судећи, јануарски рачуни, који стижу у фебруару, биће највећи удар на цепове и онако осиромашених грађана.

Осим утрошене количине топлотне енергије, која чини променљиви део трошкова, на пробним рачунима су представљени и фиксни трошкови, односно ангажована снага, која се плаћа без обзира да ли су радијатори, топли или хладни. Исти фиксни трошкови постоје и на рачунима за струју и за телефоне, па је очигледно овај рецепт преузела и „Енергетика“.

Из Министарства енергетике најављено је да ће са наплатом по потрошњи већи рачуни са такозваним варијабилним делом стизати само током грејне сезоне, док ће се у осталим месецима плаћати само фиксни део, што представља трећину укупног трошка за грејање. Према неким проценама, грађани који живе у становима од педесетак квадрата плаћају у току грејне сезоне око 6.000 динара само за грејање, плус додатне фиксне трошкове, док ће током лета плаћати само фиксни део, који чини 30 одсто рачуна за утрошено топлотну енергију, што је изазвало највеће нездадљивост грађана.

– Радужим да је фиксни део до 500 динара за стан од осамдесетак

ПРОБНИ ОБРАЧУН ЗА УТРОШЕНУ ТОПЛОТНУ ЕНЕРГИЈУ ЗА МЕСЕЦ НОВЕМБАР 2013. ГОДИНЕ					
Потрошач:					
Адреса:					
Адреса простора:	Крагујевац,				
Потрошачки број:					
Ид СОН:	10278				
ОПИС	КОЛИЧИНА	ЦЕНА	ПОРЕСКА ОСНОВИЦА	ПДВ (8%)	УКУПНО ЗАДУЖЕЊЕ
Утрошена количина топлотне енергије	0,57MWh	4.936,10	2.814,00	225,00	3.039,00
Ангажована снага	54,15KW	205,60	11.134,00	891,00	12.025,00
				13.948,00	1.116,00
					15.064,00

Напомена:
Пробни обрачун је урађен у складу са Законом о енергетици и Тарифним системом на основу очитане потрошње, чија примена наплате ће почети 01.01.2014. године. У случају најасноћа, за додатне информације обратите се на телефон 305-185 лок.743, 774, 775.

ПРИЗНАНИЦА - РАЧУН		ПИБ:
Прималац: ЈСП "Крагујевац" Крагујевац	Уплатио је: Н	ПОШТА: 34000 РЕЈОН: 00011
Доспева за наплату: 20. децембар 2013		
За простор Крагујевац,		
Назив Услуге	J.М. Колич.	Цена Пор. Основа Износ ПДВ Укупно
Изношење смешта за 11.13	m2 301,00	3,88 1.170,37 93,63 1.264,00
Грађ.земљ. за 11.13		1.239,00 1.239,00
Еколошка накнада		180,50 180,50
Топл.енергија за 11.13		m3 262,00 10,21 2.675,00 214,00 2.889,00
Број грејних дана		Dan 10,50 15,50 4.061,00 325,00 4.386,00
Месец: Децембар 2013. годин		Укупно: 9.325,98 632,52 = 9.958,50
Обавештење: Одлуком Градског већа Града Крагујевца цена грејања је повећана за 14% почев од 01.11.2013		

не) у истој згради, истој вертикални. Другим речима, за исту услугу и исту температуру потрошачи плаћају различите цене. То представља најгрубљи вид дискриминације потрошача, каже Николић.

Он напомиње да постоји још неколико спорних елемената као што су методологија формирања цена, мерачи (калориметри) и њихово баждарење, стамбене зграде у којима нема уграђених мерача. У сваком случају, каже Николић, за детаљну анализу морамо сачекати и децембарски пробни обрачун како бисмо комплетно сагледали наметнуту ситуацију и предузели одговарајуће активности. Он тврди да „Енергетика“ на овај начин ризикује да, и онако слабу наплату, сведе на минимум и да је овде реч о монополском понашању, али и да се као одговор на то може очекивати да незадовољни грађани у крајњој мери затраже раскид уговора, односно искључење са мреже, на шта имају право.

■ Рачун мора да буде разумљив

Осам нових рачуна за грејање и електропривреда је, на захтев министарке Зоране Михајловић, припремила нове рачуне за струју, који би требало да буду јаснији и прегледнији, да чак и они који нису завршили школу, како је изјавила, могу да га разумеју. Тачно ће се видети колико се потрошило, колико треба да се плати и оно што је обавеза по закону, а биће послати на кућне адресе са рачуњима за јануар.

Иначе, Заштитник грађана Саша Јанковић је пре три месеца упозорио да рачуни за утрошено електричну енергију представљају кршење права грађана, односно потрошача и корак у назад у квалиитету рада администрације. Потрошачи су били прилично збуњени када су добили две коверте са обавештењем о старом дугу и новом задужењу. Јанковић је навео да ови рачуни не садрже елементарни подatak - обавештење о висини преплаћеног износа, нити напомену да су за наведене износе ауто-

„Зоран Николић, организација потрошача: Према пробним рачунима „Енергетике“ за исти стамбени објекат плаћаће се чак стотину више него према досадашњем начину обрачуна или ће се за исте станове, у истој згради, висина рачуна разликовати чак 70 посто

матски умањена нова дуговања потрошача.

Како је најављено, на предњој страни рачуна биће само подаци о дуговањима - новом и старом задужењу, као и дуг за РТВ претплату. Овде ће графички бити приказана и потрошња по месецима, што је и највећа новина. На полеђини ће бити подаци о попусту, потрошњи по зонама и тарифама, али и стара дуговања за РТВ претплату. На овом месту досад су биле само сталне информације о називима и дефиниције стручних појмова. Ови подаци ће и сада бити на полеђини, али у форми ступца.

- Рачун треба да буде крајње једноставан и разумљив, како би потрошач био у стању да прати своје трошкове. Сада готово ниједан рачун није такав, већина чак забуњује или не открива ни основне елементе које потрошач мора да зна. Најава ЕПС-а да ће нови рачун бити далеко јаснији и „употребљивији“ може значити искрок у том правцу. Подсетићу на одредбу Закона о заштити потрошача која дефинише да рачун омогућава потрошачу да прати остварену потрошњу и задужење за обрачунски период. Осим тога, потрошач има право да без накнаде добије детаљну спецификацију рачуна, објашњава Зоран Николић из Националне организације потрошача.

■ Ко ће се шокирати од пореза на имовину

Међутим, ако је судити по најавама порезника, грађане тек очекују непријатна изненађења када им стигну нови рачуни за порез на имовину. Претходних година они су стизали половином године, а грађани су морали да плаћају ову обавезу и пре него што добију рачун. Уведено је некакво правило да

СИНДИКАТИ НЕЋЕ ДОЗОЛИТИ ДА „ПРОЂУ“ ПРЕДЛОЖЕНИ ЗАКОНИ

СИНДИКАЛНА БОРБА ПРОТИВ ЗАКОНА О РАДУ, СТЕЧАЈУ И ПРИВАТИЗАЦИЈИ

Ако треба – и протести без престанка

Iошто Влада Србије и два највећа синдиката у земљи, Самостални синдикат и УГС „Независност“, за сада остају при својим ставовима и нема изгледа да се нађе неко компромисно решење око предложених измена Закона о раду, све указује да се овај сукоб не може разрешити на миран начин. Пред крај прошле године две јавне расправе о новом закону у Новом Саду и Крагујевцу нису ни одржане због протеста ових синдиката, организованих испред зграда у којима су разговори били заказани.

Самостални синдикат Србије спреман је да иде и неколико корака даље ако се предлог закона не повуче из процедуре. Зоран Михајловић, некадашњи први човек синдиката Фабрике аутомобила „Застава“, а сада потпредседник Савеза Самосталних синдиката Србије, најављује да ће, ако се до тог датума нови закон не повуче, 23. јануара овај синдикат организовати једносатни генерални штрајк упозорења у предузећима и фабрикама и од 12 до 13 сати зауставити производњу.

■ Штетан за запослене и пензионере

Михајловић додаје да ће тог дана на запосленима у свим овим предузећима бити причитан проглас који ће бити упозорење Влади да је овај синдикат озбиљан у намери да спречи да овакав Закон о раду уђе у скупштинску процедуру.

- Ако закон не буде повучен ни после тог датума крајем јануара, спремамо генерални штрајк и излазак на улице, блокаду саобраћајница и појединих градова у Србији. То ћемо радити синхронизовано, не у једном дану, већ дуже, како бисмо показали своју енергију, а затим планирамо у Београду један завршни протест, који такође неће трајати један дан, већ знатно дуже, како бисмо натерали Владу да један овакав документ повуче, најављује Михајловић.

Потпредседник Самосталног синдиката каже да никакав договор и компромис о овом закону више није могућ, јер он предвиђа много шире измене законских одредби него што је било најављивано. Од 288 чланова важећег закона предвиђа се измена око 140 чланова, што говори да се овде ради о доношењу потпуно новог закона који је, по мишљењу овог синдиката, апсолутно на штету запослених. Он је лош како за тренутно запослене, тако и за оне који треба да оду у пензију, јер се иде на смањење зарада, а тиме и на мање уплате доприноса за пензионе и здравствено осигурање.

ЗАШТИТИНИК ГРАЂАНА САША ЈАНКОВИЋ ПРВИ је упозорио на нерегуларност рачуна за струју

се аконтација за текућу годину плати до половине фебруара, на основу рачуна из прошле године, а да се по добијању рачуна, уколико је потребно, намири разлика.

Ове године домаћинства могу да очекују и до 300 одсто веће порезе на имовину, бар када је реч о стновима, а када ће им стићи рачуни нико са сигурношћу не може да тврди. У сваком случају, до 15. фебруара треба да уплате четвртина од прошлогодишњег износа.

Исто тако може се поставити и питање због чега ЈКП „Градска гробља“ не шаље рачуне за одржавање гробних места, него грађани морају да оду у управу или на Варошко гробље како би измирили своје обавезе. Такође, наметнуто им је и плаћање закупа за 10 година унапред, уместо редовног годишњег плаћања, што би било довољно лакше.

Којим се још поскупљењима грађани могу надати, тек ће се видети. Затрпани овим наметима, принуђени су да одреши кесу како не би добили тужбу за неплаћена дуговања. Све чешће су и административне забране на плате и пензије, како би се принудном наплатом намирила потраживања за комуналне, а грађани не ретко подижу кредите да би измирили дугове за струју, грејање или гас. Нова поскупљења додатно ће увећати њихова задуживања и срозати и онако низак стандард потрошача.

Ако предлог новог Закона о раду не буде повучен Самостални синдикат планира штрајк упозорења, а потом и излазак на улице и блокаде највећих градова, које ће се окончати великим протестом у главном граду. Овај синдикат опира се и усвајају предложених закона о приватизацији и стечају јер понуђена решења неће донети ништа добро привреди

но осигурање, па би тиме сви у Србији били оштећени, образлаже Михајловић.

Неке процене кажу да ће на евентуално одустајање Владе од новог закона утицати имати одлука да ли ће се у марта ићи на нове изборе и да би то могло да превагне. Потпредседник Самосталног синдиката каже да они не играју на ту карту и без обзира каква буде одлука око расписивања избора, овај синдикат тражи да се овакав закон повуче и да се седне и разговара, или са овом Владом, или са неком будућом.

- Ми хоћемо да будемо социјални партнери и на равноправним основама градимо ову земљу. Ако то не будемо, ни једни избори неће нас извршити из овога. Хоћемо да добијемо квалитетан Закон о раду и да се све што је било криминално сакинционише, да сви тајкуни који су опљачкали народ то врате, а не да буду хапшени, па пуштени. Да врате новац који су покрали и да нема корупције и криминала, каже Михајловић.

■ Оставка министра

Захтеву да се повуче спорни закон Самостални синдикат додаће још један, а то је оставка министра привреде Саше Радуловића. За њега кажу да се представља као главни креатор реформи, а заправо је продужена рука страних инвеститора. Зато и тврде да предлог новог Закона о раду није дошао из Владе и надлежних министарстава, већ од Европске уније, ММФ-а и Америчке привредне коморе у Србији.

Самостални синдикат је оштро и против измена Закона о приватизацији и Закона о штрајку, који су усвојени на Влади и ускоро треба да уђу у процедуру. Зоран Михајловић каже да је овај синдикат тражио да се ови закони дораде и имао је много примедби. По њима, министар Радуловић заговора да ће се овим законима убрзати приватизација преосталих предузећа у друштвеној својини, али мишљење овог синдиката је да се ради о демагогији, јер да су ове фирме могле да се приватизују, то би се десило за претходних 15 година.

- Мислимо да ће се на овај начин само убрзати процес затварања ових предузећа и отпуштања радника. Ништа позитивно неће донети. Требало је да се крене другачије од

почетка са тим предузећима, да се уложи капитал у те фирме, да се обнови опрема, да нађи пласман за своје производе у земљи, а можда и у извозу. Овако, мислим да ће бити као у Бугарској и Румунији, да ће те фабрике на крају застари у корове, образлаже Михајловић.

Ипак, министар Радуловић је 5. децембра прошле године на састанку са представницима синдиката у Београду изложио конкретан план за предузећа у реструктуирању, најавивши да ће она до краја јануара бити очишћена од дугова према државним повериоцима. То значи да ће ови повериоци претворити потраживања у капитал, па би фирме без дугова биле постављене на здраве ноге, а потом би се видело како да са улагањем државних средстава крену у обнављање производње до проналaska стратешких партнера. Барем је тако најавио министар привреде.

Зоран Михајловић доводи у питање реалност овог плана. Да је то тако просто као што каже Радуловић, ова предузећа данас не би била у толиким проблемима, јер би то било обављено још 2000. године.

- Радуловић припрема сечу предузећа и отпуштање радника. Не може се проблем решити тако што ћете обрисати дугове. Ове фирме немају капитал да крену у нову производњу без улагања и инвестиција. Кome ће да продају робу када нису заштићене на домаћем тржишту, а од Нове године је дошла нова либерализација царина и треба да издрже конуренцију увозне robe, сматра Михајловић.

Према неким проценама од 153 предузећа у реструктуирању, у којима ради око 50.000 радника, један део фирмама неће успети да опстане и предвиђа се отпуштање око 20.000 радника. Са друге стране, неки угледни стручњаци сматрају да радници у предузећима која ништа или врло мало производе за економисте јесу незапослени, иако долазе на посао. Питање је да ли се може завршити реструктуирање ових предузећа, а да нико не остане нез посао?

По Зорану Михајловићу, јасно је да ће један број људи морати да добије отказ у тим фирмама, док министар Радуловић сада говори да нико неће бити отпуштен. Он подсећа да реструктуирање код нас траје 15 година, а да су за то време ова предузећа само смањивала број запослених, док у саму производњу ништа није улагано. Можда би сада, како каже, било добро погасити ове фабрике када би у земљи било нових радних места на које би ови радници могли да прешу, али тога нема. Овако, до половине године, по њему, можемо само да очекујемо социјалну бомбу.

Потпредседник Самосталног синдиката, као искусан активиста са дугогодишњим стажом, узима у обзир и могућност да Влада истражи на свом ставу и, поред протеста највећих синдиката, прогура нове законе о раду, приватизацији и стечају. Али, он сматра да такви закони не би били дугог века и да би ускоро морали да падну.

Са друге стране, први потпредседник Владе Александар Вучић, који се највише пита о најделикатнијим проблемима у држави, најављује помирљивије тонове. Ових дана је изјавио да се спорни закони неће усвајати без сагласности свих најважнијих социјалних партнера.

„
Зоран Михајловић:
Предложени Закон о

раду лош је како за тренутно запослене, тако и за оне који тек треба да оду у пензију, јер се иде на смањење зарада, а тиме и на мање уплате доприноса за пензионе и здравствено осигурање

НОВИ ЗАКОН УГРОЗИО СВЕ ВИДОВЕ ОРГАНИЗОВАНЕ ДРУШТВЕНЕ СОЛИДАРНОСТИ

На корак до гашења прихватилишта

Закон о буџетском систему не дозвољава ангажовање више од 10 одсто радника на одређено време од броја стално запослених, због чега се рад крагујевачких прихватилишта за стари и младе, сигурне куће и других видова организоване социјалне заштите доводи у питање

Нове законске одредбе, уместо да регулишу неку област и отклоне све мањкавости прећашњег закона, понекад толико закомпликују ствари и направе још већу конфузију. Сведоци смо да се све чешће човек запита чemu они уопште служе, кад збуњују или су напросто непримењиви у датим друштвеним околностима, а зна се да заједнички акти морају бити јасни и применљиви.

Један од таквих закона је и Закон о буџетском систему, јер је директно угрозио систем друштвене заштите. Ако би се доследно применио значио би, рецимо, гашење свих осам прихватилишта која егзистирају у склопу Центра за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“ у Крагујевцу. Једним потезом доведено је у питање даље постојање Сигурне куће, Прихватилишта за децу ометену у развоју, Прихватилиште за стари и још неких видова организоване друштвене солидарности са најугроженијим категоријама становништва.

Другим речима, доследна примена овог закона би значила да већ определена средстава крагујевачке локалне самоуправе за најугроженије суграђане не би стигла до њих због бирократије! Ако ускоро за исти сто не седну представници Министарства финансија, Министарства рада и социјалне заштите и Министарства локалне самоуправе од марта, од када почине примена закона донетог децембра прошле године, ставља се катанац на ова прихватилишта, што би оставило на цедилу запослене који су радили по основу уговора на одређено време или волонтирали, али и кориснике њихових услуга.

■ Тражење системског решења
Љиљана Станковић, директорка Центра за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“, објашњава да је 7. децембра прошле године ступио на снагу Закон о буџетском систему, који је донео новине у запошљавању у јавном сектору. У њиховом Центру тренутно је ангажовано 60 људи, од тога 35 на одређено време. Највећи број је стручних радника, али и других стручних сарадника као што су геронтодомаћице, које раде са старим лицима. Сви запослени на одређено директно су погођени овим законом, јер он дозвољава да се ангажује само 10 процената радника на одређено у односу на број запослених на неодређено време. А њих има свега троје – психолог, социјални радник и једна особа која ради са жртвама насиља, док су потребе у овом тренутку бар осам стално запослених лица за оба прихватилишта.

– Све наше услуге су више-мање угрожене. На пример, служба за стари где имамо 25 геронтодомаћица има 10 њих на одређено време. Применом овог закона по истеку њихових уговора о раду на одређено

време та лица без сагласности Министарства финансија неће бити ангажована, а то значи да неће моći да се реализују услуге за стари лица, каже директорка Станковић.

У прихватилиштима и у свим дневним боравцима су углавном ангажована лица на одређено, што такође доводи у питање опстанак ових услуга уколико се не добије та сагласност. По Станковићкиним речима, већ су познати принципи добијања сагласности. Дакле, у њиховом случају локална самоуправа ће морати да се обрати са захтевом за сагласност на три адресе – Министарству рада, запошљавања и социјалне заштите, Министарству за финансије и Министарству за локалну самоуправу. Комисије разматрају образложење и у зависности од тога колико ће та министарства имати слуха и разумевања за ове потребе зависиће и практично функционисање Центра и пружање ових услуга.

– Ми очекујемо да ће Министарство рада и социјалне полити-

ПРИХВАТИЛИШТЕ ЗА ДЕЦУ И МЛАДЕ

Станковић, додајући да то није неки сезонски или прековремени рад, или повећан обим послова, већ су ово стални послови.

■ Контрадикторни закони

Зашто те примедбе нису стављене на време, док је закон још био у нацрту и док није ушао у скупштинску процедуру, и да ли је затајило ресорно министарство или неки други фактори нису имали слуха, питали смо нашу саговорницу.

– По нашим сазнањима ово је било потпуно изненађење и за само министарство. Нашем министарству је потпуно јасно да су овакви закони потпуно контрадикторни и са Законом о социјалној заштити, а и свим другим прописима који су произишли из њега. Дакле, маја 2013. године наше министарство је донело бројне правилнике – правилник о лиценцирању услуга социјалне заштите, о лиценци-

рању установа које реализују услуге, које управо поспешују запошљавање. Такви минимални стандарди захтевају да локалне самоуправе ангажују већи број стручних радника на спровођењу услуга, а то је сада овим законом потпуно онемогућено, објашњава Љиљана Станковић.

По њој, више је него очигледно да није било координације између ових министарстава и да ће морати да седну и договоре, јер се практично доводи у питање примена Закона о социјалној заштити и реализација услуга. Центар у Крагујевцу са свим својим садржајима може нормално да ради наредних још пар месеци.

– Сигурна сам да ће се наша локална самоуправа, управа која прати социјалну политику града, обратити Министарству финансија са једним добрым образложењем зашто је потребно да оваква установа

и надаље функционише. Просто је немогуће из месеца у месец да пратите коме истиче уговор о раду на одређено време, да се обраћате Министарству и да стрепите за исход. Ипак се надамо да ће преговори између два министарства нешто решити, каже директорка Станковић.

Од када је донет нови Закон о буџетском систему многи корисници услуга социјалне заштите су се већ обраћали свом ресорном министарству и Министарству финансија, али још увек нису добили никакав одговор. То је било средином децембра када су схватили у каквој су ситуацији. Такође су се придружили иницијативи Асоцијације Центара за социјални рад Србије, удружења које је обухватило све Центре за социјални рад који су погођени овим законом и очекују да се та системска ствар реши тамо где је и место – у Министарству рада и социјалне заштите.

– Без укључивања већег броја установа и организација које реализују услуге на овај начин ми не можемо да се изборимо. Значајну подршку очекујемо од наше управе, али и министарства, каже Љиљана Станковић.

Она напомиње да у Центру „Кнегиња Љубица“ нису прибегли „турбо запошљавању“ по изгласавању закона, као што су то учиниле друге јавне установе, знајући да је рестриктивно понашање у наредној години. Разлог томе је што је потребна сагласност локалне управе.

– Ми смо заиста погођени тиме што у децембру неко у локалној управи није препознао неопходност запошљавања на неодређено време за ове услуге. Све време је постојала прича да је на нивоу града велики број администрације и да смо и ми у том вишку, али дефинитивно ми нисмо ти који су добили бар за један број људи који су ангажовани на одређено време решења да пређу са стално, што би било право решење и мање муке, закључује Станковић.

Елизабета ЈОВАНОВИЋ

ПОСЛЕДЊА НАДА – МИНИСТАРСТВО РАДА И СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ: ЉИЉАНА СТАНКОВИЋ

ке предузети неопходне мере како би се социјална заштита изузела из примене закона, јер ово није погодило само Крагујевац и нашу уstanовu, него се у целији Србији услуге социјалне заштите реализују путем уговора на одређено време или уговора о делу, каже Љиљана

– По нашим сазнањима ово је било потпуно изненађење и за само министарство. Нашем министарству је потпуно јасно да су овакви закони потпуно контрадикторни и са Законом о социјалној заштити, а и свим другим прописима који су произишли из њега. Дакле, маја 2013. године наше министарство је донело бројне правилнике – правилник о лиценцирању услуга социјалне заштите, о лиценци-

ЦЕНТАР „КНЕГИЊА ЉУБИЦА“

Развијен спектар услуга

Центар за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“ основан је 2011. године и овакав начин рада је pilot пројекат. Он у свом саставу има Прихватилиште за децу и младе, покривајући сву децу која су из бројних разлога у ризику, било да су то деца улице, било да су деца зlostављана или су из неких разлога напустила хранитељску породицу, другим речима деца без адекватног или икаквог родитељског старања.

Ту је и Прихватилиште за жртве насиља у породици, Дневни боравак за децу у ризику – врло корисна и интересантна услуга јер се бави превентивном и измештањем детета из природне породице која из бројних разлога не може адекватно да брине о својој деци. У склопу ове установе се налази и Дневни боравак за децу са проблеме

у понашању – то су стрији мајолетници који су већ у скобу са законом и који долазе код њих на иницијативу суда и тужилаштва по изреченом заштитној мери, затим Дневни боравак за старије особе – то су стари лица која бораве седам сати у дневном боравку док су њихови укућани радно ангажовани и после тога се враћају у своје доморе. Реч је о превентивном смештају, да не би било измењења у Геронтолошки центар.

Ту су и услуге помоћи и неге за стари лица, где геронтодомаћице пружају бројну подршку старијим лицима у њиховом природном окружењу, затим Клуб младих особа са инвалидитетом који окружује свакодневно од 20-30 особа из читавог града. То је потпуно бесплатна услуга, или, како они са ми кажу, њихова друга кућа. Цен-

тар за младе је такође једна од услуга која је намењена пре свега деци из система социјалне заштите, али која развија бројне едукативне, креативне, забавне радионице и пружа могућност да деца и млади конструтивно користе своје слободно време, али и да имају подршку у учењу и организовању разних активности.

Ових побројаних осам услуга Центра су сада на „таком леду“, без обзира што су подигнуте на висок ниво заштите и упркос свим недостатима који се тичу, пре свега, недовољног броја запослених у служби за децу и младе.

Ове услуге у Центру стекле су бројне сертификате за рад са различитим корисничким групама, што им даје снагу и наду да ће то неко препознати, без обзира на све околности.

КЛИНИЧКИ ЦЕНТАР РЕШАВА РЕБУС НОВОГ ЗАКОНА

Борба за младе лекаре

Иако је прошла година била успешна, јер је дуг преполовљен, а за запослене сведен на нулу, Клиничком центру недостају нови млади лекари. Закон је зауставио запошљавање у јавном сектору, па и у здравству, али директор Небојша Арсенијевић се нада да може искористити одредбе закона по којима је, ипак, уз добро образложение, могуће добити дозволу за пријем новог лекара

Клинички центар Крагујевац је у години за нама морао да се избори са неславном етикетом здравствене институције са највећим дугом и сталном и опасном претњом блокаде због неплаћених рачуна. Уз најдуже листе чекања којима је заслужио запажен третман у медијима КЦ Крагујевац је морао да се носи и са теретом великог броја неуговорених радника који нису примали плате и да нађе лек за хроничне бољке спрског здравства које годинама пати од мањка здравствених радника свих профиле, корупције, застареле опреме и ограничено количине лекова и санитетског материјала.

Питање како побољшати здравствену заштиту близу 2,5 милиона грађана који се лече у крагујевачком Клиничком центру нема једнотаван одговор. Врућ кромпир који је узео у руке, пристајући да стане на чело установе у тренутку када су дугови претили да је угуше, по свој прилици ће и у години која почиње остати у рукама директора Небојше Арсенијевића.

■ Преполовљен дуг

- Доста тога смо решили, али је много више остало за решавање. Стабилизовали смо финансије установе. Дуг је више него преполовљен. Захваљујући штедљивом пословању и заиста великим разумевању Министарства здравља и Фонда здравственог осигурања установа више није под сталном претњом блокаде. Поред тога овде је било неких 200 људи који су примали плате једном у три, или четири месеца. Њихова потраживања била су велико оптерећење кога смо, такође, успели да се ослободимо, јер смо са последњим данима 2013. године дуг према запосленима свели на нулу. Повећали смо број запослених, односно легализовали један део неуговорених радника које смо плаћали из сопствених средстава. Запослили смо 24 лекара и отворили конкурс за 90 медицинских сестара, где је било преко 500 пријављених. Поносни смо што је конкурс спроведен појасно утврђеној методологији, о чemu сведочи податак да није било једне жалбе, што сматрам великом успехом и доказом да смо, при избору, поштовали једино критеријуме знања и стручности. Обновљена је нека опрема у коју је уложено око 140 милиона динара.

Добра вест је ћемо ове године почети да радимо вантелесну оплодњу за коју смо, после више година, добили средства и сагласност Министарства. Тренутно реновирамо породилиште, а одобрен нам је и новац за реновирање Ургентног центра у коме је сада заустој постельног фонда 142 посто.

ИМА ВИШЕ СТЕПЕНИЦА, АЛИ БИЋЕМО УПОРНИ:
ПРОФЕСОР ДР НЕБОЈША АРСЕНИЈЕВИЋ

У првих шест месеци очекујемо нов апарат за зрачну терапију са комплетном пратећом опремом за који је тендер већ завршен, а ускоро нам стиже и нови скенер, каже Арсенијевић

Директор Клиничког центра, тајкође, најављује да би средином наредне године требало да почне дуго одлагана изградња техничког блока, јер је, како каже, коначно завршено натезање око пројекта на који је КЦ имао значајне примедбе. Није, међутим познато када ће почети да се града такозвани објекат 14 који би требало да има пет спратова и који би, по плану, требало да удоми клинику за пулмологију, грудну, неуро, кардио, васкуларну хирургију и друге важне организационе целине ове установе, јер се не зна динамика повлачења средстава из кредита који је за те намене одобрила Европска банка за обнову и развој.

Према речима првог човека Клиничког центра, ова установа више не би требало да буде рекордер по дужини листи чекању, јер су све, како тврди, смањене.

- Што се тиче чекања за операцију катарике могу да кажем да смо током прошле године уградили близу 1.000 сочива. Нисмо задовољни. Мислили смо да можемо

БЕЗ МЛАДИХ СТРУЧЊАКА ТЕШКО јЕ ИБИ НАПРЕД

ЛЕКАРИ НА БИРОУ РАДА

Један запослен за стално

На евиденцији крагујевачке Филијале Националне службе запошљавања тренутно се налази 169 доктора медицине међу којима стотину има положен стручни испит. Током читаве 2013. године радни однос на неодређено засновао је само један лекар, док је 37 доктора запослено на одређено време.

Најстарији лекар на евиденцији има 43 године. Посао преко 10 година на чека један незапослен лекар, двоје су без посла између 8 и 10 година, од 5 до 8 година запослење чека шест, а између 3 и 5 осам доктора медицине. Остали који се налазе на евиденцији на бироу имају до три године стажа.

У току године у просеку се пријави око четрдесетак лекара, а са јављањем престане око 15 углавном због пресељења. У Филијали НСЗ-а кажу да се незапослени лекари у великом броју интересују за запошљавање у иностранству, углавном у Немачкој и Норвешкој, и да их њихове службе упућују на контакте који им омогућују одлазак.

Пошто посла у струци има веома мало незапослени доктори у Филијали углавном долазе да се информишу о могућностима учења страних језика, пре свега немачког, и да би се распитали о евентуалним огласима за рад у фармацеутским кућама, кажу у НСЗ-у.

њено и чекање за ортопедске интервенције при чему, пре свега, мислим на листе и за уградњу вештачког кука и колена. Сада уградијемо кукове заказане за 2016. и 2017. годину. Кукови нису највећи здравствени проблем и у медицини увек постоје тријаж и приоритети, али ако смо имали чекање до 2024. године, а сада смо дошли на 2017. то је дosta, каже наш саговорник.

Цењујући позитивне помаке директор КЦ-а сматра да би резултати били још бољи када би успели да реше потешкоће које не зависе од њих. Ту пре свега мисли на мањак запослених и немогућност подмилађивања лекарског кадра.

-Клиничком центру још увек, по домаћем стандарду, недостаје 470 медицинских сестара. Ако уз то имамо у виду старост кадра и део људи који су ограничено способни за рад јасно је да је врло тешко да се функционише у таквим усло-

вима, објашњава др Арсенијевић, додајући да би рад установе био знатно лакши када би имали ваљан информациони системи.

■ Тумачења новог закона

Иако је до сада урадио доста од онога што је наумио директор КЦ-а не зна да ли ће бити у прилици да реализује једну од својих најважнијих идеја да запосли младе стручњаке способне да се nose са изазовима нових технологија и достигнућима савремене медицинске науке.

Како су прошле године из врха државе стигле најаве о запошљавању хиљаду младих лекара Клинички центар се надао да ће бити у прилици да обезбеди благовремену замену великог броја специјалиста који су стигли близу краја радног века. Због тога је пријем младих доктора медицине, иако без званичне потврде, стајао као изве-

КЛИНИКА ЗА ПУЛМОЛОГИЈУ (НЕКАДАШЊЕ ГРУДНО ОДЕЉЕЊЕ)

Ипак реконструкција

- У току је у, иако у невреме, реконструкција Клинике за пулмологију у коју није улагано по следњих 30 година, јер је стално постојала идеја да ће да се сели на нову локацију. Пошто то пресељење никако не долази, а имајући у виду да се, свих ових година, много људи тамо лечи и да неко тамо проводи радни век, решили смо да урадимо колико можемо. Захваљујући помоћи Министарства, и уз ангажовање нешто сопствених средстава, успели смо да направимо финансијску конструкцију и почели радове. Завршен је кров и замењени су прозори. На реду је санирање инсталација, али мислим да то неће почети пре марта. У плану је да свака соба добије своје купатило, јер сада на читавој Клиници постоје само два. Када завршимо оно што смо планирали очекујемо да добијемо колико-толико

РЕНОВИРАЊЕ КЛИНИКЕ ЗА ПУЛМОЛОГИЈУ

пристојне услове, а да ли ће, и када, Клиника добити нов простор зависи од много фактора на које ми не можемо да утичемо, каже директор Арсенијевић.

сност у коју су се, уз КЦ, уздали не-запослени лекари који годинама не добијају шансу да раде оно за шта су се мукотрпно школовали.

Све је, међутим, доведено у питање најновијим Изменама Закона о буџетском систему који је, на две године, стопирао сва запошљавања у јавном сектору.

Пошто је забраном обухваћено и здравство коме годинама фале специјалисти питање како ће се нове законске одредбе спроводити има различита тумачења. Док неки тврде да ће лекари бити запошљавани на рачун отпуштених вишкова немедицинских радника, други објашњавају да ће млади доктори моћи да заснују радни однос када неко од колега оде у пензију, или када радио место из других разлога остане упражњено.

Пошто за развојне планове крагујевачког Клиничког центра то није довољно Небојша Арсенијевић се нада да ће се наћи решење које би ублажило законске коначице.

- Нисам сигуран да ће да буде примењено баш тако како стоји у Закону, али не могу сада ништа да кажем. Није баш ни тачно да је то тако стриктно забрањено. Ако пажљиво прочитате тај Закон оправдан захтеви, које прати образложење зашто вам је неко потребан, иду у Министарство да се у њиховом кадровском сектору провере, па ако се усагласимо са њима и са Фондом, онда то иде у Министарство финансија на одобрења. Што се мене лично тиче ја ћу да учиним све што је у мојој моћи. Очекујем да ових дана стигну нека објашњења, а шта ћемо коначно добити знаћемо крајем јануара када буде расписан конкурс за специјализације. Да би некога послали на специјализацију он мора да има стални радни однос, а то подразумева да за њих морамо прво да обезбедимо место. Ту има више степеница, али бићемо доста упорни. Са друге стране имамо велики број младих људи који овде волонтирају и да се већ дugo залажем да им се то призна у стаж и надам се да ће неко схватити да специјалиста нема на бироу и да је за државу добро да се лекарима који раде без плате и доприноса за пензионе и социјално осигурање дозволи да се усвршавају, објашњава наш саговорник.

■ Добар лекар није вишак

Овај универзитетски професор који је образовао генерације доктора медицине нема поруку за младе колеге које своје знање ових дана употребљавају учењем немачког, или неког од скандинавских језика, спремајући се да оду тамо где за њих има посла. Уз опаску да је то нешто најжалосније што једно друштво може да задеси професор Арсенијевић додаје да би, уместо што беже, млади стручњаци могли да размисле о томе да нешто учите за себе.

У земљи којој су се студенти дизали на „устанак“ због броја бодова за школовање о трошку буџета и укидања једног испитног рока, забрана права запошљавање јавном сектору која, у струкама као што је медицинска, значи одлагање животних планова на двогодишњи споредни колосек, производи још само апатију и жељу да се побегне.

Однос према младим стручњацима који знају, али немају где, да користе нове технологије видљив је и у поражавајућем податку да српско здравство, према истраживању „Индекса квалитета рада здравствене службе у Европи“ (European Health Consumer Index), рађеног за потребе Европског парламента, већ две године заузима, последње 35. место на континенту.

То што од 2012. године наш здравствени систем није успео да направи помак од једног јединог бода могло би се схватити и као недостатак слуха за гласове који, по-пут Небојше Арсенијевића, поручују да - ни један добар лекар не може да буде вишак, а да сваки пошто то јесте.

ОД ЈЕДНЕ ПРАВЕ СЕ ДВЕ УСТАНОВЕ ЗА ДЕЦУ

За болитак деце или страначког кадра

Ту се играм са другарима када су мама и тата на послу. Овако ће на питање шта је обданиште одговорити просечан шестогодишњак. По дефиницији обданиште или вртић је предшколска установа чија је намена васпитање, брига и чување деце до шест година старости. Али, изгледа, да се оно врло лако може претворити и у монету за поткусуривање.

Елем, на последњој седници Скупштине града донета је одлука о новој мрежи предшколских установа на територији града Крагујевца. Она предвиђа да, уместо досадашње једне Установе за децу „Нада Наумовић“, град добије још једну – Установу за децу „Бурђевдан“. Образложење за овакав потез је да то захтева Закон о предшколском образовању и васпитању, међутим чаршијски абрви веле да, поред овог, постоје и други, не тако суврарни разлоги.

■ Ново запошљавање

Одлука коју су већином гласова донели одборници подразумева практично поделу постојећих 15 вртића између две установе. У вртићу „Бамби“ остаје седиште Установе за децу „Нада Наумовић“, којој ће поред овог припасти и вртићи „Лане“, „Лептирић“, „Наша радост“, „Полетарац“, „Сунце“, „Црвенка“ и „Цветић“. Новоформирана установа „Бурђевдан“ биће смештена у обданишту „Цицибан“, а газдоваће врићима „Зека“, „Колибри“, „Бубамара“, „Шврћа“, „Чуперак“ и „Невен“.

Деобом установа подељене су и школе у којима се одвија припремни прешколски програм. „Нада Наумовић“ је добила девет, а „Бурђевдан“ 12 школа и издвојених одељења.

По речима Сузане Павловић, секретара градског Секретаријата за образовање, културу и информисање, акт о новој мрежи установа донет је да би се систем предшколског образовања у граду ускладио са законом.

- Закон о предшколском образовању и васпитању каже да јединица локалне самоуправе оснива предшколску установу за најмање пет, а највише сто васпитних група. Тренутно Предшколска установа „Нада Наумовић“ има 195 васпитних група.

По закону установа може да обавља делатност и са тим бројем група, под условом да добије сагласност ресорног министарства. Ми још увек нисмо добили ту сагласност, иако смо је тражили. Због тога је градска просветна инспекција у оквиру припрема за почетак нове предшколске године наложила меру да се усклади делатност са Законом о предшколском васпитању и образовању. То је разлог за приступање статусним променама, каже Сузана Павловић.

Међутим, прва реакција чаршије била је да је све урађено како би се у новоформирanoј установи запослили нови људи, али, по речима наше саговорнице новог запошљавања не би требало да буде јер већ постоји комплетан кадар који ће се распоредити на ове две установе онда када буду основане.

Неке прелиминарне поделе већ су прављене, па би тако у „Нади Наумовић“ остало 312 запослених, док би „Бурђевдану“ припало 297. Иако се то на први поглед чини ви-

ЈЕСТЕ ЛИ У „НАДИ“ ИЛИ „БУРЂЕВДАНУ“

Просветни инспектори су и раније имали примедбе на неусаглашеност броја васпитних група са законом, али се на то нико није освртао, што буди сумњу да разлоги за поделу вртића и формирање нове Установе за децу „Бурђевдан“ нису само законски, већ и политички, ради „намиравања“

лојалних партија – запошљавањем њихових људи

САДАШЊОЈ
ДИРЕКТОРКИ СЛАВИЦИ
ОТОВИЋ ФУНКЦИЈА
„ПРЕПОЛОВЉЕНА“

ше него довољно, Драгослав Милошевић, члан Градског већа задужен за образовање, сматра да ће простора за нове кадрове ипак бити, али у циљу побољшања квалитета васпитнито-образовног рада.

- Подела на две установе олакшаће у многоме њихово функционисање, јер свако ко познаје проблем сложиће се да са толиким бројем група, односно деца, није једноставно координати. На овај начин постићи ће се већа опретивност, управа ће лакше моћи да уочи где су проблеми, а самим тим и моћи више да уради на побољшању квалитета.

Свакако је да ће се тиме створити простор за запошљавање, али искључиво дефектолога и стручних сарадника, на пример, психолога и педагога које свака установа за децу треба да има, каже Милошевић.

Да ће обиман посао бити доста олакшан слаже се и Славица Отовић, директорка Установе за децу „Нада Наумовић“.

- Просветни инспектори су и раније имали примедбе на неусаглашеност броја васпитних група са законом. Заиста је тешко у сваком моменту имати увид шта се дешава у сваком од 15 вртића и још двадесетак предшколских група. Са новом установом, када буде формирана, свакако ћемо сарађивати, што је и природно, пошто смо поникли из једног колективе. Посао који до сада обављен око поделе вртића рађен је у координацији са нашом установом. Гледали смо да обе установе добију подједнак број градских и сеоских вртића и школа. Оријентисали смо се према могућностима за засебне куће. Наша централна кућина остане у вртићу „Бамби“, а нова установа добиће кућину „Колибри“ која је доста велика да опслужује седам обданишта, каже Славица Отовић.

КАКО ПОДЕЛИТИ
ДУГОВЕ: МИРОСЛАВА
ГОЛУБОВИЋ

Она потврђује да ће и кадрове „поделити“ на равне части, али да ће морати да се пронађу нови правник и шеф финансијске службе, пошто установа има само по једног.

■ Како поделити дугове

Неформална прича, међутим, каже не само да ће запошљавања на новој установи бити, већ се и „зна“ да су места намењена искључиво једној страници, којој је то наводно „поклон“ за спасавање владајуће градске коалиције, те да је место директорке већ додељено супрзу дугодишиљег члана те странке која је у овом моменту главна васпитачица у једном од вртића.

Иако се многима може учинити да је доношењем акта о новој мрежи предшколских установа све решено и да преостаје само да нова директорка седне у потпуности и позапошљаваје се страначки активисти, до стварне поделе мораће, барем по речима људи из Установе за децу и Секретаријата за образовање, да пропише још поприлично времена. Треба изменити одлуку о оснивању Установе „Нада Наумовић“, донети основачка акта за нову установу, а све то мора да прође градску Скупштину. Пре свега, међутим, треба урадити најтежи посао – деобни биланс.

- То је велики посао, поготово када је у питању установа која има оволовко целина. Није нешто што се може преломити преко колена. Треба урадити попис имовине, одлучити шта ће којој установи припади. Не треба заборавити ни да смо им у претходну годину ушли са дугом према добављачима од 17 милиона динара. Када је ступила на снагу одлука о роковима плаћана од 45 дана успали смо да санирамо дуг, али захваљујући повећању цене. У овом моменту наш дуг према добављачима

маје 1,5 miliona. Поред тога, Установа има неплаћене рачуне за комуналне услуге. На пример, за грејање дугујемо 12 miliona динара. Питање је како ће се делити ти дугови, а новца је све мање, при том од септембра треба прећи на нови начин финансирања, објашњава Мирољуба Голубовић, помоћница директора Установе за децу задужена за финансије.

Многи се питају да ли је Установа за децу овакав посао баш сада био потребан. Чињеница је да закон каје како установа може имати највише 100 васпитних група и да је за већи број неопходна сагласност Министарства просвете, али тај закон донет је још у марта 2010. године. По речима начелника Школске управе Радојка Дамјановића, сагласност да остане једна установа са већим бројем група тражена је након ступања закона на снагу, али на поштвеном месту.

- Нама је тада стигао допис, али Школска управа није била адреса за такве одлуке, те смо ми наложили да Секретаријат за социјалну политику који је тада био надлежан за обданишта поступи по закону, односно да се обрати директно Министарству просвете, каже Дамјановић.

У прилог онима који тврде да је одлука о цепању Установе за децу делом и политичка говори и чињеница да Закон о предшколском образовању и васпитању заправо нико не поштује. Највећу предшколску установу има Нови Сад. Под „једном капом“ тамо се налази 67 објекта за боравак деце, односно 617 васпитних група. Београд, па, има систем по коме свака градска општина има своју предшколску установу. Београдска општина Чукарица, на пример, по броју становника и броју деце у вртићима најсличнија је Крагујевцу. У 21 вртићу смештено је 4.500 малишана, о којима се брине 858 за-послених и ни на крај памети им није да формирају нове установе. Заправо, једини у Србији који су мрежу установа уподобили закону су Земун и Чачак.

На послетку, питање је коме ће због ове одлуке бити боље. Да је неко заиста бринуо о деци смештеној у овдашњим вртићима, видео би и остale чланове закона, на пример, онај који налаже да максималан број малишана у групама буде 24, а кад је он, по правилу, далеко већи. *Марија ОБРЕНОВИЋ*

ЗАШТО ВЕЋИНА СЕКСУАЛНИХ ДЕЛИКАТА ОСТАЈЕ „ТАЈНА“

Бутање и трпљење уместо нових траума

Због сијасет заблуда жртве силовања често буду проглашене кривцима, а у случајевима судских процеса нови сусрети са насиљницима, некада и више пута, поново изазивају јаке трауме. Уз то, жртвама насиља не омогућава се да на једном месту добију медицинску, психолошку и правну помоћ

Пише Виолета Глишић

Сам податак да жене чешће могу да буду силоване или да трпе насиље у породици него да оболе од неке тешке болести или страдају у сабрађају несрће говори како се третирају ова озбиљна кривична дела. Светске статистике показују и да на сваку жену која пријави сексуално насиље долази осам које то нису урадиле. Овакве податке стручњаци објашњавају страхом и понижењем који жртва трпи у кривичном поступку, али и непримереним понашањем надлежних и средине, која често има пуно предрасуда према жртвама.

Најчешће су заблуде о начинима на које се девојке понашају или облаче, па се такав „стил“ често тумачи као отворени позив на секс. Погрешним уверењима и квазиморалом жртве се претварају у криве, што као зачарани круг умножава моћ злостављача, који се управо таквим објашњенима служе да би оправдали своје понашање.

Психологи најчешће разликују две групе силоватеља – људе који свој сексуални нагон не могу да контролишу и жртве постају жене које се налазе у њиховој непосредној близини и „жестоке момке“, који желе да се докажу пред друштвом. Међутим, психијатар Драгана Ристић са Клинике за психијатрију крагујевачког Клиничког центра посебно истиче трећу групу невидљивих „добрих чика из комшилука“.

- То што је потпуно невероватно да је неки „добри чика“ напаставо- вао девојчицу одржава овакво ста- ње у друштву. Људи уклопљени у друштвену средину прво ће рећи да је то толико страшно да је немогу-

БЕСМISЛЕNI SU REZONI „МОРА ДА ГА ЈЕ ИЗАЗВАЛА“, „САМА ЈЕ КРИВА ЗА НАСИЉЕ“

ће. Такав став жртву држи у позицији да о томе не прича, а злостављача да настави са тим. Друга реакција је да је он болестан, али то није тачно. Сигурно да у тој групи има људи са озбиљним психичким проблемима, али њихов проценат је занемарљив у односу на ментално здраве, истиче докторка Ристић.

■ Руше се поверење и достојанство

Овакви случајеви, а нарочито ако су жртве деца, најдубље су тајне у породицама иза којих стоје озбиљни покушаји самоубиства и убиства, разводи бракова, психозе и депресије. На психијатрији Клиничког центра објашњавају да им се жртве врло ретко јављају и да готово никада нису спремне да отворено говоре о томе. Долазе због других проблема, депресије, несанице, необјашњиве напетости, а у неким случајевима покушају себи да одузму живот.

Међутим, искуси здравствени радници могу из тих симптома да препознају елементе сексуалног насиља. Често причају посредно, као да се то догодило другој особи, јер им се читав живот, какав год он

Сексуални деликти	Србија	Крагујевац
Силовање	75	4
Силовање у покушају	20	-
Обљуба над немоћним лицем	10	-
Обљуба над дететом	40	2
Недозвољене полне радње	114	5

СЕКСУАЛНИ ДЕЛИКТИ ЗА ПРВИХ ДЕСЕТ МЕСЕЦИ 2013. ГОДИНЕ

реагује лоше. Колико лоше зависи од многих фактора - у ком животном добу се то десило, да ли се насиље понављао, да ли је то доживела од близке особе у коју је имала поверења. Руши се достојанство и самопоштовање, као и целокупан систем веровања. Жртва не може да успостави нормалне релације са другим особама и неизбежно се пита зашто се то баш њој догодило, шта је сама могла да уради, а та питања су бесмислена, јер доприноса жртава нема, објашњава наша саговорница др Драгана Ристић.

Она истиче да се код жртава јавља читав низ поремећаја, од порицања и става да се ништа није де-

„**Др Драгана Ристић, психијатар:** Сексуално насиље изазива тешке трауме, а свако на трауму лоше одреагује. Колико лоше зависи у ком је животном добу, да ли се насиље понављало, да ли је то доживела од близке особе у коју је имала поверење

сило, до тога да неко потпуно прекине контакт са средином и као резултат тога покуша да себи одузме живот. Код жена врло често буду присутни проблеми при сексуалном односу, избегавање, непри-

јатност, одбојност, или супротно - промискуитетно понашање као облик негирања оног што се десило.

Ова два екстрема, по речима докторке Ристић, никада нису добра, јер ће се тај систем једном сигурно сломити и тада испољити понашање које је ризично по психофизичко здравље. Због тога је важно да се о овој теми разговара, али и да надлежни имају више саопштењности за жртве насиља.

- Долазила је девојка која није могла да спава због силовања које је преживела, али није желела да отпочне судски поступак, јер није могла поново да се сучи са понижењем кроз које је прошла када је први пут говорила о томе. Тада процес поновног преживљавања непријатног догађаја кроз кривични поступак често је главни разлог што жртве не желе да пријаве злочин. Таман дођу до тренутка када су мало залечили ране, а онда се сретну са злостављачем који користи све могуће предрасуде, заблуде и погрешна уверења да би жртву дисквалификовao, истиче докторка Ристић.

■ Решени сви случајеви

Са овим ставом слажу се и у Полицијској управи, јер се често дешава да оштећена особа у току кривичног процеса одустане од тужбе.

- Увек постоји та тамна бројка јер жртве не желе да пријаве злочин због стига или да би избегле да понављају причу. Једна девојка морала је девет пута да исприча како је била силована да би на крају извршила добио осуђујућу пресуду. У том понављању губе се и неке битне ствари, јер је увек најпотпуни-

ја прва прича коју жртва исприча. Она касније понављањем губи на детаљима. Зато се ми трудимо да жртвама олакшамо колико је то могуће. Када се ради о деци и малолетним лицима увек су присутни психолог и неко из Центра за социјални рад, кажу у полицији.

Иначе, ове године у Крагујевцу је пријављено 11 кривичних дела против полне слободе и сви случајеви су расветлjeni. За решење ових злочина пресудна је изјава жртве, али се на увиђају траже и материјални докази који могу да уpute на извршиоца - гардероба на којој су трагови семене течности или крв. Подаци добијени гинеколошким прегледом су пожељни, али често се жртва окупна и пресувче пре одласка на преглед, што умањује могућност проналажења адекватних доказа.

У полицији истичу да су сва дела из ове области разјашњена, а да се сваке године бележи благи раст у броју сексуалних злочина. У овој години није било повратника, реч је о новим лицима која су извршиоци, а угрожене су све старосне структуре - од деце до најстарије генерације.

Стручњаци истичу да ове појаве нису творевина модерног доба, већ да су одувек постојале, само су у различитим периодима другачије третирane. Да би се жртве ослажиле да о томе говоре, потребно је више их информисати и указати да решење постоји.

- Ако у првом контакту са особом са којом причају о томе шта се додило, било то лекар, полиција или психолог, жртва осети да их она разуме, не осуђује и просуђује, то је најбољи начин да се траума не учаури и постане језгро могућих поремећаја. Такође, битно је да их не шаљемо одмах на психијатрију, јер се онда третирају као „луди“, што они нису. Они су људи који су доживели трауме, јер као што нико није изабрао да га удари ауто, тако ни жртве сексуалног насиља нису бирале насиљника, закључује Драгана Ристић.

Казне за силовање или обљубу над дететом у Србији су од три до 12 година затвора, али се ове казне односе само на основни члан. Уколико су у дело биле укључене отежавајуће околности, рецимо ако се као последица силовања јави трудноћа или ако је нанета тешка телесна повреда, казне су веће.

У Србији данас не постоји ниједан кризни центар који би жртвама сексуалног насиља омогућио да на једном месту добију медицинску, психолошку и правну помоћ. Такође, држава не обезбеђује бесплатно тестирање на ХИВ и друге полно преносиве болести, као ни хитну контрацепцију, а ако је жртви потребна целокупна медицинска документација да би случај пријавила суду - то мора сама да плати. Ако на ово додамо чинjenicу да се жртве често окарактеришу као главни кривци за оно што им се десило, по принципу „мора да га је изазвала, сама је крива, види како се облачи“, не чуди што најчешће одлучују да цео случај прећу.

megabelt OR
Kneza Mihaila 106, Kragujevac

SVE VRSTE REMENJA (Optibelt, Borovo, Good Year, Sava, Unibelt...) klasično klinasto remenje, nazubljeno, polu-v PJ/PH remenje, transportno remenje, sintetičko remenje, zupčasto remenje, varijatorsko remenje, šestougaono remenje, okruglo remenje, extremultusi...
SVE VRSTE GUMA (Michelin, BF Goodrich, Tigar, Kleber, Continental, Barum, ...) Ulja, auto delovi i autokozmetika...
Telefon 325-236

КРАГУЈЕВЧАНИ СВЕ ВИШЕ УПРАЖЊАВАЈУ РАЗНЕ ОБЛИКЕ РЕКРЕАЦИЈЕ

Мелем и за тело и за душу

Млађи мушкарци најчешће се одлучују за теретану, међу дамама је најпопуларнији зумба аеробик. Да би се тело покренуло и било здравије довољна су, кажу лекари, и брза, дужа пешачења, а групна вежбања нарочито су благотворна за старије особе, не само због здравља већ и превазилажења усамљености

Пише Марија Обреновић

Немања има 28 година. По занимању је софтверски инжењер. Ради посао који захтева дуго седење, па је на време схватио да ће морати да пронађе неку „занимацију“ у слободно време која би му помогла да размрда мишиће.

- Одувек сам воље борилачке спортиве, али их никада нисам тренирао. Као клиника сам се бавио кошарком, али сам одавно престао. Посао који радим је напоран чак и за тело пошто захтева вишесатно седење у малтене истом положају. Због тога сам одлучио да пронађем за себе неки активан тренинг. Мало сам претражио овдашње клубове на интернету и нашао. Након девет сати седења добро дође да се са неким „потучеш“ и избациш негативну енергију, прича Немања који већ две године рекреативно тренира кик бокс.

Милица, тридесетпетогодишња мама троје малишана, пре шест месеци је такође закључила да јој треба „вентил“ од свакодневних пословних и кућних обавеза, па три пута недељно одлази на часове ајнегар Јоге.

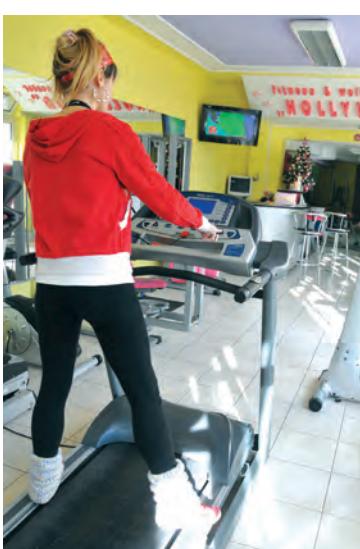
У теретанама, фитнес центрима и салама за вежбање све је више Крагујевчана. Апеле лекара да је за здрав живот неопходна физичка активност све више суграђана озбиљно схвати.

■ Мушкарци у теретани, даме на аеробику

Када реше да „пораде на себи“, мушкарци се најчешће одлучују за теретану. Вежбање на спрavама комбинују са трчањем или пливањем. Међу дамама су најпопуларнији зумба аеробик и пилатес, мада ни оне не беже од подизања тегова. Код млађих је жеља за лепим изгледом пресудна, док старије на спорске активности најчешће најтер неки здравствени проблем.

Управо захваљујући здравственом проблему педесетпетогодишња Драгана Петровић, по струци економиста, пре седам година почела је да вежба, а у међувремену је постала и инструктор пилатеса.

- Болови у кичми које сам имала натерали су ме да почнем да се бавим пилатесом. Уписала сам школу у Београду и кренула са вежбањем. Упитању је спорт који ојачава дубоке мишиће, поготово оне који држе кичмени стуб, али и на један леп начин их издужују и обликују. Чини да будете здравији, али и лепши, даје гипкост, али и снагу. Видевши какав је ефекат овог спорта имао на мој изглед, колегинице и пријатељице почеле су да

ИНСТРУКТОРКА ФИТНЕСА ЈАСМИНА АЛЕКСИЋ У ТЕРЕТАНИ „ХОЛИВУД“

се распитују и кренуле да вежбају заједно са мном, прича Драгана.

Постепено, реклама „од уста до уста“ је кренула и Драгана је формирала малу групу од петнаестак дама старости од 35 до 60 година које се два пута недељно окупљају у сали СКЦ-а и вежбају.

Тешко да има фискултурне сале у граду или адаптираног простора у коме се не може наћи бар једна оваква или мало већа група. Вежба се пилатес, јога, аеробик, зумба, тае бо, тајчи, винг чун... Крагујевчанима су на располагању и програми дводесетак теретана и мини фитнес центара, затим затворени базен, две теретане на отвореном, у Великом парку и парку Илина вода. Могуће је закупити и тениски терен, било коју салу за кошарку или мали фудбал, ту је и сијасет тениса на отвореном. Могућности за рекреирање има заиста више него довољно само је потребно изабрати. Већина, када почиње да вежба, ипак воли да се ослони на искусне фитнес инструкторе, па у томе, између осталог, лежи тајна популарности теретана и фитнес центара.

- Чињеница је да, када се почине са вежбањем, кризе је много лакше преbroдити у групи. На неки начин група је ту, као и инструктор, да пружи подршку. Поред тога, одлазак ван куће ради рекреације даје могућност да се особа искуљчи из свакодневних проблема, на неки начин постаје мали риту-

ал, објашњава Драгана Петровић.

Да све више Крагујевчана упражњава овакве „ритуале“ потврђује и Јасмина Алексић, инструкторка фитнеса у теретани „Холивуд“, иза које је деценија рада са рекреативцима.

- У „Холивуд“ долази педесетак сталних вежбача. Осим рада на справама, на располагању им је и сала у којој се вежба зумба аеробик, пилатес и борилачка вештина винг чун. Ово је фитнес центар у који углавном долaze dame и - долазе све више. Иначе је мој утисак да се Крагујевчани знатно чешће окупљају и рекреацији, независно од онога што ми овде радијо. Има рекреативаца и у салама, фитнес центрима, а има их на базенима, у Шумарицама... Спортом се ради кондиције, здравља и изгледа баве и младе жене, али и dame средњих година. Најстарија наша вежбачица има 65 година, каже Јасмина Алексић.

Међу Крагујевчанкама које вежбају у „Холивуду“ најпопуларнији је зумба аеробик, пошто је више налик плесу него напорном тренингу, иако захтева озбиљно ангажовање свих мишића.

■ Мањакавост образовног система

Да бављење спортом представља балгодет и за физичко и за ментално здравље лекари говоре у свакој прилици. Рекреација, по речима др Страхиње Митровића,

САВЕТ ЛЕКАРА

Преглед пре вежбања

Пракса озбиљних фитнес инструктора је да новом вежбачу најпре „узму анатомизму“ – измере тежину и висину, сазнају да ли болује од неких болести и шта је оно што од вежбања желе. Ипак, да би се на рекреацију кренуло потпуно спремно, поготово ако вежбач планира да своје тело изложи нешто већим напорима, најбоље би било отићи до ординације неког од лекара спорте медицине.

Стандардни преглед кошта 500 динара за децу, а двоструко више за одрасле. Обухвата класично узимање здравствених података, затим преглед флексибилности коштано-зглобног система, ЕКГ у стању мирувана и под оптерећењем, који ће пружити слику о кондицији, мерење притиска и пулса, крвну слику и велику листу.

Поврх свега, уз преглед иде и савет који спорту одабрати и којим темпом би за почетак било отимално вежбати.

У овдашњем Дому здравља раде тројица специјалиста спортске медицине. Спортистима и рекреативцима су на располагању у Абуланти број 2 свакога дана од 7 до 15 сати.

има све позитивне ефекте као и спорт, а при томе носи знатно мањи ризик од повређивања.

- На жалост, наш образовни систем годинама је био такав да се на важност физичке активности код деце није много обраћала пажња, нити су се подстицали деца и девојчице на рекреативно бављење спортом, па је врло честа појава да деца чим изађу из школе потпуно престану са било каквим вежбама. Ипак, утисак је да се ситуација мења набоље, објашњава др Митровић.

Физичка активност посебно је, по речима овог лекара, важна за старију популацију. Поред позитивних ефеката на здравље, она за „сениоре“ значи и социјализацију, превазилажење усамљености и отуђености.

- Посебно би требало подстицати групно вежбање код старијих људи. Рад у групи бављење мотивише, а подстаки ће их и да се друже, виђају са људима, пошто је усамљеност и изолованост код старијих врло чест проблем, каже наш саговорник.

За који ће се вид рекреирања особа одлучути зависи од стања организма, кондиције и склоности вежбача. Требало би, ипак, знати да за неке болести нису одређени типови вежбања, на пример, особе са високим притиском никако не би требало да подижу тегове, нити су велики напори за оне који имају анемију.

- Сваки вид рекреације је добар. Пливањем се, на пример, могу бавити сви. Аеробик, пилатес и јога су такође одлични, подизање тегова има позитивне ефекте. Битно је, међутим, на правилан начин распоредити вежбање и одмор. Мора се дати организму времена да се опорави од напора, па је довољно ићи на рекреацију два до три пута недељно, каже др Митровић.

Многи су се претходних дана, доносећи новогодишње одлуке, заричали да ће почети са вежбањем чим прођу празници. По речима др Митровића, за почетак је довољно да два до три пута недељно брзим кораком пређу неколико километара. И оваква рекреација сасвим је добра да се мишићи затегну, срце брже закуца, расположе подигнуте многе болести.

ПРАЗНИЧНО-БАЗАРСКА АТМОСФЕРА:
ЂАЦИ, УЧИТЕЉИ И РОДИТЕЉИ

НОВОГОДИШЊИ БАЗАР У ШКОЛИ „21. ОКТОБАР“ Вашар дечије маште и рукотворина

Како и сваке године, већ седми пут заредом у Основној школи „21. октобар“ организован је „Новогодишњи базар“. Акција је одржана по следњег дана школске године, баш пред зимски распуст. Предмете које су сами, уз помоћ својих учитељица и учитеља израђивали ученици од првог до четвртог разреда, могли су да се купе у холу школе по изузетно повољним ценама, а сваки приход од продатих новогодишњих „базарлија“ биће употребљен за набавку наставних средстава и свега што је ћацима неопходно у наставку школске године.

А на базару – к'о на правом базару. Чега све ту није било. Безброж

НОВОГОДИШЊИ СНЕШКО БЕЛИЋ
ОД ПЛАСТИЧНИХ ЧАШАДЕО БАЗАРСКОГ АСОРТИМАНА УЧЕНИКА ОД ПРВОГ
ДО ЧЕТВРТОГ РАЗРЕДА

новогодишњих украса за јелке, пригодног празничног накита, лампионе од папира, тањирића, костима Деда Мраза и његових ревизита, костима пећурке (нарочито се издвојила креација једне мајме), сјајног новогодишњег Снежка Белића од пластичних ча-

това. Тако да је наставници и ученици овогогодишњег базара имали велики избор украса и предмета који су имали потребу да се украсе.

- Сви изложени и продати радо-ви настали су на часовима ликовног и током слободних активности, истичу учитељи малих креативаца.

Сви они који су, пак, пропустили овај догађај и шансу да се снабдеју украсима и дечијим маштовитим рукотворинама прилику за исправљање имаће на следећем базару у „21. октобру“. До тада, стрпљење.

Заиста су малишани и то око 300 њих, уз помоћ свесрдну помоћ двадесетак својих учитеља и наставника, дали све од себе да задиве својом маштовитошћу, кре-

тивношћу, али и не малим умешћем, а нису се обрукале ни маме и тате, баке и деје и остала много-бројна родбина, пријатељи и кумови који „нису жалили“ своје породичне празничне кућне буџете да ова акција у потпуности успе. Са базара су се враћали пуних руку производа њихових креативних базарских по-

томака. Такле, што се наставних средстава тиче за друго полугође – нема бриге.

- Сви изложени и продати радо-ви настали су на часовима ликовног и током слободних активности, истичу учитељи малих креативаца.

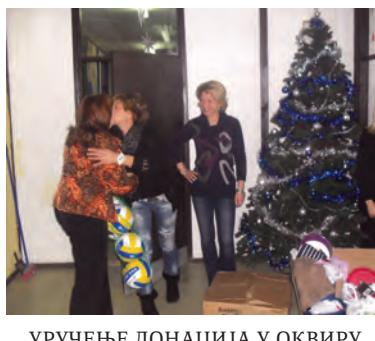
Сви они који су, пак, пропустили овај догађај и шансу да се снабдеју украсима и дечијим маштовитим рукотворинама прилику за исправљање имаће на следећем базару у „21. октобру“. До тада, стрпљење.

ХУМАНИТАРНА АКЦИЈА ЗА ШКОЛУ „ВУКАШИН МАРКОВИЋ“

Велико срце СПС-а

Ма, нема, кад је тешко – СПС. Месни одбор ове странке са Бубња обрадовао је пред новогодишње празнике ученике школе „Вукашин Марковић“ пакетићима. У оквиру хуманитарне акције „Од срца – срцу“, 25. децембра у просторијама Школе за основно и средње образовање „Вукашин Марковић“ у Ердоглији ученицима су уручене донације са школским прибором, лоптама за физичко, средствима за личну хигијену...

- Наше мало може значити много за оне који немају нимало. Циљ ове акције је неговање хуманитарних вредности у данашњем друштву у којем је, пре свега, заборављена људскост и

УРУЧЕЊЕ ДОНАЦИЈА У ОКВИРУ
АКЦИЈЕ „ОД СРЦА – СРЦУ“

хуманост, рекла је Марија Јелаћа испред Месног одбора СПС-а Бубња.

Током посете школи чланови делегације СПС-а обишли су школу за децу ометену у развоју и уз помоћ тамошње координаторке Татјане Драгаш уверили се да су и њихови ученици, попут свих њихових вршњака, радознали, љубопитни и веома креативни у току процеса наставе у свако-

ДЕЛЕГАЦИЈА СПС-А
БУБЊА СА ЧЛМОВИМА
КОЛЕКТИВА ШКОЛЕ
„ВУКАШИН МАРКОВИЋ“

тарну и донаторску акцију, по речима њихове председнице Јелаће, овакав начин донирања неопходних потреба постаће традиционалан, а велико и топло хумано срце локалног СПС-а од сада па у будуће неће заборавити оне којима је помоћ потребна. Стога се најављују и сличне акције усмерене ка деци без родитељског стања.

З. М.

МАРИЈА ЈЕЛАЋА
НАЈАВЉУЈЕ УБУДУЋЕ
СЛИЧНЕ АКЦИЈЕ

дневном раду и школском животу.

Иако овај месни огранак СПС-а први пут организује овакву хумани-

КРАГУЈЕВАЧКИ БАЈКЕРИ НА ТРАДИЦИОНАЛНОМ БОЖИЋНОМ
ОКУПЉАЊУ КОД ВЕЛИКОГ ПАРКА

И овог Божића, најрадоснијег хришћанског празника, крагујевачки бајкери и бројни љубитељи и поштоваoci двоточкаша уприличили су своје традиционално божићно окупљање. По обичају, 7. јануара око подне окупили су се (а и где би – име само казује) испред „Чопер кафеа“ на улазу у Велики парк. Ту, на лицу места, традиционално и богоугодно „пало“ је дружење њихових стотинак уз чашицу „шумадијског чаја“. У овом окупљању већ по традицији учешће узимају чланови овдашњих бајкерских клубова „Чопер Србија“, „Смак“, „Задругари“, „Буба Занети“, „Крагуј“, „На два точка“...

ЈЕДАН ОД ОРГАНИЗАТОРА СКУПА
ДИ ЦЕЈ ЛАКИ, ДОДУШЕ СА БОРОМ
А НЕ СА БАДЊАКОМ У ПОЗАДИНИ

ТРАДИЦИОНАЛНО БАЈКЕРСКО БОЖИЋНО
ОКУПЉАЊЕ

Дефиле на два точка у част Богомладенца

ПРАЗНИЧНИ ДЕФИЛЕ КРОЗ ГРАД

Наравно да није изостао ни првнични дефиле на два точка кроз град, а бајкери овдашњи су на радост бројних сутрађана, које је лепо божићно сунчано подне измамило на улице, пројецирали стандардном превличном рутом од Великог парка, око Музеја 21. октобар, преко Вашаришта и Бубња, кроз центар града, па главном улицом поново до места поласка. Тиме је бајкерски божићни круг био затворен, али се дружење у и испред „Чопер кафеа“ наставило.

З. М.

Календари некад и сад

2004 и 2014.

2004. Слоба,
Дража, Карадић,
Младић, па опет
Слоба

2014. Дража и
Тито, приде вук -
али шумски

ПРИВРЕМЕНО СТАЈАЛИШТЕ ПОРЕД АУТОБУСКЕ СТАНИЦЕ

Перони на паркингу

Градско веће је због вишемесечне блокаде Главне аутобуске станице одлучило да формира привремено аутобуско стајалиште како би се избегле све веће гужве и хаос у околним улицама у којима се паркирају аутобуси који долазе или одлазе из града

времене локације Аутобуске станице у Крагујевцу, Градско веће је уочи новогодишњих празника решило да привремено аутобуско стајалиште буде формирano у непосредној близини Главне аутобуске станице.

Од пет локација које су биле у оптицају услове највише испуњава, како се тврдило, простор поред тржног центра „Рода”, односно, плато где се некада налазила Шарена пијаца.

Између осталог, размишљало се и о Кванташкој пијаци, бившој „Застави промет” поред језера „Бубањ”, о локацији у близини млекара, али проблем је што нису добро покривене линијама градског превоза. Такође, у конкуренцији је било и кошаркашко игралиште поред хале „Језеро”, где би била отворена, а на улици између хале и „Роде” превозници би примали путнике. Западна трибина хале са бројним шалтерима послужила би за продају карата, но због саме организације спортских мечева таква идеја није била прихватљива. На крају је дошло до обрта и до званичног одустајања од формирања привремене аутобуске станице на платоу поред „Роде”.

Постоји правилник о отварању Аутобуске станице, који прописује минимум техничких услова ко-

је је неопходно испунити, те уколико не постоји ни тај минимум региструје се привремено стајалиште, када аутобусстане, као што је то случај сада, у Шумадијској улици, и преузме путнике - без наплате станичне услуге.

Очито, није постигнута сагласност са власницима парцела надомак „Роде”, које су у приватном власништву, а град би морао да плаћа закуп, па се одустало од те локације. Ипак ће бити само стајалиште, без наплате станичне услуге, без перона и надстрешница.

- Узвеши у обзир да је то ипак привремена локација, требало је наћи адекватно решење, а према извештају комисије у овом тренутку најбоље место за аутобуско стајалиште је паркинг простор између Аутобуске и Железничке станице, каже члан Градског већа за комуналну привреду Зоран Јовановић, напомињући да ће на тај начин грађанима бити омогућено да поново знају где стају аутобуси, са

слуге крајем ове или наредне седмице, јер су најаве да ново руководство долази у „Аутосаобраћај“ после Божића. Како би у том случају две станице функционисале једна поред друге?

Члан Градског већа Јовановић појашњава да би град, свакако, морао да затражи гаранције за рад главне станице, да не уследи којим случајем да за месец или два неко поново блокира станицу.

- Стратешки, град је донео одлуку да гради своју аутобуску станицу, али је налет економске кризе пролонгирао планове. Станица ће се градити у додгледно време, биће мултифункционална, и градска и приградска, са ресторанима, бензинском пумпом и највероватније грађена у сарадњи јавног и приватног сектора. Одређена је и локација поред пута за Баточну, а позив за сарадњу је отворен и будућем стратешком партнери „AC“-а. Уколико то буде озбиљан партнери, најглашава Јовановић.

ЛОКАЦИЈА НА КОЈУ СЕ СЕЛИ ПРИВРЕМЕНО СТАЈАЛИШТЕ

које локације полазе и на које дестинације одлазе. Привремено аутобуско стајалиште ће почети са радом после Божића.

Међутим, и постојећа Аутобуска станица може бити отворена за у-

иначе, радници „Аутосаобраћаја“ блокирали аутобуске станице у Крагујевцу, Тополи, Баточини и Лапову још 16. октобра прошле године, захтевајући од надлежних у Влади Србије исплату заосталих

ТРАЈЕ ИЗЈАШЊАВАЊЕ ЗА СОЦИЈАЛНИ ПРОГРАМ „АУТОСАОБРАЋАЈА“

ЗАПОСЛЕНИ У „АС“-У ЗА ВРЕМЕ ПРОТЕСТА

Нема уџена

Да би радник „Аутосаобраћаја“ уз социјални програм могао да оде из фирме мора претходно да потпише противправни споразум, којим повлачи тужбе против предузећа, тврди један од запослених који је желео да остане анониман. Такође, објашњава он, радник мора да плати судске трошкове и трошкове адвоката.

Директор „Аутосаобраћај“ Слободан Сретеновић, међутим, тврди да у споразуму децидирено пише да запослени не губи право на наплату потраживања, јер то може остварити у будућем периоду.

- Реч је о јасном ставу Министарства привреде да ће тужбе против предузећа бити у стању мировања до решавања коначног статуса фирме, наглашава Сретеновић.

И председница Слободног синдиката „Аутосаобраћаја“ Сузана Марковић потврђује да нема говора о уџенама.

- Многи изгледа тактизирају, али прича о уџенама једноставно не стоји. Све је на добровољној основи, па радник може узети социјални програм или остати у предузећу, а споразум који потписује није никаква уџена. Тужбе ће бити у стању мировања док се не реши коначни статус предузећа. Подсетићу, до 15. фебруара треба да се донесе одлука која ће ли „Аутосаобраћај“ и даље бити државно предузеће, или нас преузима стратешки партнери, каже Марковић.

За социјални програм се, иначе, пријавило 288 запослених и новаца за исплату отпремнина налази се на наменском рачуну, а до божићних празника око 170 радника је отишло из „Аутосаобраћаја“.

A. J.

зарада, оверу здравствених књижица, повезивање радног стажа и почетак реализације социјалног програма. Упркос обећањима вице-премијера Александра Вучића да ће захтеви радника бити решени, неки су још на чекању. Додуше, исплаћене су им по две минималне зараде, што је био повод да одблокирају пругу и магистрални пут према Краљеву, које су такође држали у блокади 44 дана, одобрени им је социјални програм за одлазак из предузећа, али ипак Нову годину и божићне празнике дочека-

ли су протестујући на Аутобуској станици која је и даље затворена за превознике и путнике.

Радници чекају да дође обећано ново руководство „Аутосаобраћаја“, које ће очекивања су, донети одлуку о деблокади станице. Прича се, такође, о могућности да ово предузеће преузме стратешки партнери, односно, један од већих превозника на територији Србије, а коначна одлука о будућој судбини и коначном статусу „Аутосаобраћаја“ ороочена је на 15. фебруар.

Александар ЈОКИЋЕВИЋ

ОТВАРАЊЕ ПРЕДСТАВНИШТВА „КОНТИКИЈА“ У КРАГУЈЕВЦУ

ПОНОВО СТИГАО „КОНТИКИ“

Свет на длану

Цене летовања у Турској и Грчкој ниже за 40 одсто, а одмор на Сицилији јефтинији за трећину

рални директор агенције „Крагујтурист“.

Нова, стара агенција у граду на Лепеници већ је припремила пријатно изненађе-

ње за своје суграђане – рани бункинг за летовање у хотелима високе класе у Грчкој и Турској. Цене су заиста више него популарне па се тако десетодневни одмор у Турској у хотелу са пет звездица може провести за свега 490 евра. Овај аранжман при том укључује и авио превоз.

- У децембру је рана резервација за летовање у Грчкој и Турској повлачила и снижење цене за читавих 40 одсто, уколико полојина износа буде уплаћена одмах. У питању су хотели високе класе, углавном са четири и пет звездица. Полупансион у Грчкој је захваљујући овој акцији било могуће добити за свега 29 евра по дану. Ниже цене ћемо задржати до 15. фебруара, каже наш саговорник.

Цене ниже за 25 до 30 одсто важе и за рану резервацију летовања на Сицилији, Мајорки, као и одмора у Истри, Далмацији, Кварнеру, на јадранским острвима и у Дубровнику. За оне који још увек размишљају куда ће на скијање ту је понуда свих овдашњих планинских лепотица, али и туристичких центара у Словенији, Босни и Херцеговини и Бугарској.

Верним клијентима „Крагујтуриста“ ће ипак бити најважнија информација да ће ова агенција, иако је сада „обучена у ново руко“, ипак задржати све своје старе програме летовања и зимовања, али и дечијег и омладинског туризма.

M. O.

– за своје суграђане – рани бункинг за летовање у хотелима високе класе у Грчкој и Турској. Цене су заиста више него популарне па се тако десетодневни одмор у Турској у хотелу са пет звездица може провести за свега 490 евра. Овај аранжман при том укључује и авио превоз.

- У децембру је рана резервација за летовање у Грчкој и Турској повлачила и снижење цене за читавих 40 одсто, уколико полојина износа буде уплаћена одмах. У питању су хотели високе класе, углавном са четири и пет звездица. Полупансион у Грчкој је захваљујући овој акцији било могуће добити за свега 29 евра по дану. Ниже цене ћемо задржати до 15. фебруара, каже наш саговорник.

Цене ниже за 25 до 30 одсто важе и за рану резервацију летовања на Сицилији, Мајорки, као и одмора у Истри, Далмацији, Кварнеру, на јадранским острвима и у Дубровнику. За оне који још увек размишљају куда ће на скијање ту је понуда свих овдашњих планинских лепотица, али и туристичких центара у Словенији, Босни и Херцеговини и Бугарској.

Верним клијентима „Крагујтуриста“ ће ипак бити најважнија информација да ће ова агенција, иако је сада „обучена у ново руко“, ипак задржати све своје старе програме летовања и зимовања, али и дечијег и омладинског туризма.

„ЧИСТОЋА“ НЕЋЕ БИТИ ГУБИТАШ

Тешка година са позитивним билансом

У пословну 2014. годину улази се скромно, па већа набавка комуналне опреме није у плану, иако потребе постоје. Планира се једино набавка 300 нових контејнера, две надоградње на камионима „смећарима“, као и новог сета за мокро посипање улица

Aко је веровати предновогодишњим проценама, „Чистоћа“ завршава 2013. годину са позитивним пословањем иако је она, како наглашава директор Дејан Раонић, била изузетно тешка. Велика су дуговања грађана за одвођење смећа, а део потраживања је тешко наплатив јер се односи на предузећа у реструктуирању, друга јавна предузећа и посусталу привреду.

За готово стотину прврмено ангажованих радника нису продужени уговори о раду јер, додаје директор Раонић, у условима отежаног пословања нема другог решења, а ту је и ограничење које је наметнула држава јер се на привременим и повременим пословима може ангажовати тек десет одсто радника од укупног броја запослених.

Ипак, подсећају у овом предузећу, било је помака у раду, па је прошле године основани Контакт центар „Чистоће“, који грађанима и запосленима омогућава брже и ефикасније решења

вање проблема на терену и размену информација, заживео у практици.

- Контакт центар је максимално олакшао посао у „Чистоћи“. Познато је да смо још претпрошле године увели интегрисани систем менаџмента, што је прошле године потпуно заживело, а последица тог начина организације и рада јесте и Оскар квалитета који је „Чистоћа“ добила у три категорије. То је национална награда за квалитет и ми смо изузетно понесни. Прво смо комунално предузеће у Србији које је ту награду у било којој категорији добило и то је признање ономе што радимо и начину како радимо, објашњава директор Раонић.

Како је ово предузеће још 1. децембра 2012. године добило нову делатност, одржавање улица и путева, али и 95 радника који су из ЈКП „Нисковградња“ прешли у „Чистоћу“, то је разлог више зашто се пословало у отежаним условима, али је ипак остварен комплетан план рада за ову годину - утрагено је 6.600 тоне асфalta и 15.000 тоне камена. Ни у

ОСВОЈИЛИ ОСКАР КВАЛИТЕТА: ДЕЈАН РАОНИЋ

основној делатности није било подбачаја када је упитању одвођење отпада, а количине су 123.000 тоне у прошлој години, од чега 50.000 тоне чини комунални отпад, а све остало се односи на шут и земљу.

У пословну 2014. годину улази се скромно, па већа набавка комуналне опреме није у плану, иако потребе постоје. У плану је једино набавка 300 нових контејнера, две надоградње на камионима „смећарима“, као и новог сета за мокро посипање улица.

Према Раонићевим речима, како држава није испунила своје уговорене обавезе и пребацила средства за изградњу Рециклијажног центра, који је био у пословним плановима „Чистоће“ претходне две године, на основу уговора са тадашњим министарством урбанизма и просторног планирања, овога пута се тај објекат и не планира. О том - потом.

А. ЈОКИЋЕВИЋ

ПОСЛОВНИ ПЛНОВИ „ЗЕЛЕНИЛА“

Шира понуда услуга

У плановима за наредну годину предвиђа се ширење спектра услуга за грађане и привреду, од пројектовања до изградње зелених површина, постављања заливних система, изградње фонтана и летњиковца и стаза од природног камена

у Улици Краља Александра првог Карађорђевића, на потезу од штафете до Великог парка, потом у Карађорђеву, Рудничкој, Авалској, Атинској, Војводе Путника, Краља Милана, Пешачкој зони.

Такође, у 2013. години у сарадњи са Националном службом за запошљавање, у оквиру програма јавних радова, „Зеленило“ је ангажовало 12 особа са инвалидитетом на период од четири месеца на одржавању украсног шиља и цветних површина у Спомен парку. И поред тешке економске ситуације у којој је пословало и ово градско предузеће, успешино је организован Трећи сајам хортикултуре са великим бројем излагача.

У плановима за наредну годину акцент се ставља на ширење спектра услуга за грађане и привреду, од пројектовања до изградње зелених површина, постављања заливних система, изградње фонтана и летњиковца, као и стаза од природног камена.

Четврти сајам хортикултуре, који се до сада традиционално одржавао на „Шумадија сајму“, ове године је под знаком питања. Наиме, постоји адекватна замена јер је у плану отварање продајно-изложбеног центра у кругу фирме са комплетним асортиманом овог предузећа. Осим тога, због климатских промена и великих суша, у сарадњи са градом и у зависности од средстава, планирана је изградња нових заливних система која ће се одвијати по фазама. У првој фази планиране су Улица Краља Александра првог Карађорђевића, Пешачка зона и гробница народних хероја на платоу Код крста. А. Ј.

ДОМАЋИНУ ИЗ АЦИНИХ ЛИВАДА „ПЛАНУЛА“ ШТАЛА

Божићна порука или нешто друго

Милану Миливојевићу из Ациних Ливада на Бадње вече изгорело је сено и слама. Домаћин је једва успео да спаси стоку из штале, док је плашен гутао све пред собом. У затвореној стихији изгорели су штала и помоћни објекти са балирком за сено, док је трактор делимично нагорео.

- Око попа седам увече, док смо већерали за Бадње вече, ћеркица је утврчала у кућу вичући да гори сено. Истражили смо напоље и видели да плашен „сукља“ испод штале. Чуо сам рикање крава и бикова, па сам прво њих извео... Потом сам видео да је плашен

БАЛИРКА И ШТАЛА СКРОЗ СУ УНИШТЕНЕ

захватио и трем где су били паркирани трактор и балирка за сено. Покушали смо да угасимо упаљено сено и сламу, али то су могли само ватрогасци, јада се Миливојевић.

Три возила ватрогасне службе стигла су после двадесетак минута, али за сено, сламу, балирку и кров штале није било помоћи. Трактор је делимично нагорео.

У плашну је изгорело и око хиљаду бала сена и исти толико сламе.

Истрага ће покушати да утврди узрок пожара, мада у гружанским селима, по причи старијих људи, када неком желиш да се жестоко осветиш, пошаљеш му „поруку“ на Божић, када му упалиш сено и сламу.

БАЛИРКА И ШТАЛА СКРОЗ СУ УНИШТЕНЕ

ПОЛИЦИЈА

Заплењено око 19 грама дроге

Криминалистичка полиција ухапсила је и спровела Вишем јавном тужиоцу Б. Н. (23) из Крагујевца под сумњом да је трговао наркотицима. Иста судбина задесила је и Д. С. (23), такође из Крагујевца, због држања опојних дрога.

Верује се да је Б. Н. 30. децембра Д. С. продао 5,81 грам кокаина и 10,48 грама амфетамина. Полиција је исте вечери зауставила возило „ауди“ у коме се налазио Д. С. и код њега пронашла 4,85 грама кокаина и 5,74 грама амфетамина, док је остатак продате опојне дроге пронађен код А. М. (25) из Крагујевца. У „аудију“ поред Д. С. затечен је П. Т. (23) из Крагујевца, код којег је пронађено 2,4 грама марихуане.

Због тога је поднета кривична пријава и против А.М. и П. Т. Њих двојица се сумњиче да су починили кривично дело неовлашћено држање опојних дрога.

Ухапшен директор Дома здравља Кнић

Педесетпетогодишњи Б. М., директор Дома здравља у Книћу, ухапшен је 25. децембра под сумњом да је починио два кривична дела – злоупотреба службеног положаја и противзаконита наплата и исплата, због чега му је након саслушања ви-

шијавни тужилац одредио притвор.

Има индиције да је директор Дома здравља у Книћу себи незаконито увећао лични доходак, на основу чега му је у периоду од 2004. до 2013. године исплаћена већа нето зарада у износу од око 3.830.000 динара. Дом здравља у Книћу је, када се на незаконито исплаћени новац додаје обрачунати порези и доприноси, оштећен за више од 6,6 милиона динара.

Такође се сумња и да је Б. М., у четвртогодишњем периоду, од 2009. до краја прошле године, за последним у Дому здравља налажио да незаконито наплаћује здравствене прегледе. На тај начин пациенти су оштећени за близу девет милиона динара.

Прослава новогодишњих празника прошла је мирније него што је ико могао да замисли. У најлуђој ноћи било је само три нарушавања јавног реда и мира, од тога једно се десило унутар породице. Поређења ради, ранији просек је био бар пет инцидентних ситуација, што значи да је Крагујевац био миран град.

У новогодишњој ноћи десила се само једна иоле озбиљна саобраћајна незгода у којој су две особе заобиле повреде. Код једног лица су констатоване тешке телесне повреде, док је друго прошло само са лакшим повредама.

За репризу није дошло ни до једне ексцесне ситуације која је пријављена чуварима јавног реда и мира, нити до саобраћајних незгода.

Једино је у Аранђеловцу десетогодишњак из Новог Сада повређен приликом бацања петарде. Дете је било са родитељима у посети фамилији. Без надзора старијих запалило је и бацило петарду која није одмах експлодирала. Када је поноћ узео у руку у намери да запали фитиль, експлодирала му је у ћаци. Дете је исте ноћи упућено у београдски Клинички центар ради санација повреда.

Е. Ј.

Ухапшена група растурача дроге

Криминалистичка полиција ухапсила је С. Р. (26), Б. В. (25) и К. Р. (25) из Крагујевца због постојања основа сумње да су неовлашћено стављали у промет опојну дрогу, као и њиховог вршњака М. П. из околине Крагујевца и М. Г. (25) са подручја општине Кнић, због неовлашћеног држања опојних дрога. Полиција је свима одредила меру здржавања, а по њеном истеку спроведени су вишем јавном тужи-

чијујавни тужилац одредио притвор.

Пише Гордана Божић

„Застави“ сам се запослио јануара 1963. године. После неколико година на референтским правним пословима, позван сам на разговор код генералног директора „Заставе“ Првослава Раковића. Био сам прилично изненађен, јер сам тог, од свих цењеног човека, само једном видео у пролазу. На питање колеге да ли знам ко је тај човек, одговорио сам да не знам. „Сада знаш, то је генерални директор“, рекао ми је.

Тада сам добио понуду да радим у кабинету генералног директора. Био сам затечен и уплашен, питајући се да ли ћу моći да одговорим обавезама. После краћег размишљања, одлучио сам да прихватајем.

Овако почиње прича Жика Милановића који је готово читав радни век провео као шеф кабинета скоро свих послератних директора „Заставе“. Тачније, 33 године код Првослава Раковића, а затим Миленка Бојанића, Радољуба Мицића, Србољуба Васовића. На крају прошлог века радио је са Мирославом Пушоњом и Миљком Ерићем, који су краће били на овим функцијама.

Пензионисан је 2001. године, када је напуњио 65 година, међутим директори са којима је радио нису га заборавили. Жика је и данас многима од њих десна рука у Удружењу „Крагујевац наш град“, које окупља виђене Крагујевчане.

■ На послу до зоре

Живомир Жика Милановић рођен је у Сепцима код Раче 1936. године. Основну школу завршио је у родном месту, а нижу гимназију у Смедеревској Паланци. Родитељи су му, као најстаријем од троје деце, саветовали да иде у школу, па је наставио школовање у виши гимназији у Младеновцу, а потом је завршио први степен на Правном факултету у Београду. - По завршетку школовања замолио сам једног друга да ми се распита за неки посао. Морао сам да почнем да радим.

Сусрети

ЖИКА МИЛНОВИЋ, НЕКАДАШЊИ ШЕФ КАБИНЕТА У „ЗАСТАВИ“

Дочекао и испратио шесторицу директора

И КАО ПЕНЗИОНЕР ИМА ПУНО РАДНО ВРЕМЕ

ПРВОСЛАВ РАКОВИЋ (ЛЕВО) У ПОСЕТИ „ЗАСТАВИ“ ТОКОМ БОМБАРДОВАЊА 1999. ГОДИНЕ

ЖИКА МИЛНОВИЋ С КОЛЕГИНИЦАМА ИЗ КАБИНЕТА ГЕНЕРАЛНОГ ДИРЕКТОРА

ПЛАНИРАЊЕ КАО ХОБИ

Због опреме одустали од Мон Блана

Још за време студија у Београду Жика Милановић био је члан планинског друштва „Гучево“, које је окупљало велики број младих људи. Прво одредиште младог планинара било је тaborovanje на Проклетијама. У то време, признаје, није знао шта значи боравак на планини, али се ипак придружио колегама. Били су врло активни и често су ишли на планинарења, а овим хобијем Жика се бави и дан данас. Остао је веран свом друштву из Београда, а највећим успехом, осим освајања Олимпа, сматра и покуја да својим пријатељима о своји Мон Блан.

Због неадекватне опреме нису стигли до врха, али су отишли у Шамони и попели са највиши врх од 3.842 метра.

ДИРЕКТОРИ „ЗАСТАВЕ“ 1994. КАДА ЈЕ СРБОЉУБ ВАСОВИЋ ПРЕУЗЕО ФУНКЦИЈУ ОД РАДОЉУБА МИЦИЋА

сву пошту, да реферишем директору, да водим записнике на колегијумима, који су понекад трајали до касно у ноћ, да припремим све што је потребно за састанке, присећа се наш саговорник својих почетака.

Лети је радно време почињало у шест, а зими у пола седам, али се, бар за Жику, никада није знало када ће се завршити. Било је дана када уопште није одлазио кући или је на послу остајао до касно у ноћ и само би отишао кући да мало дремне.

■ Раковић је тражио да се ради

Од свих директора са којима је радио у најлепшем сећању му је остао Првослав Раковић, кога памти као врло толерантног човека, увек спремног да помогне сарадницима, чак и у решавању њихових личних проблема.

- Раковић је тражио да се ради и да се сви послови извршавају на време. Никада ми ништа није замерао, помагао ми је и увек ме је питао да ли могу да стигнем да обавим неки посао и да ли ми је потребна помоћ. Никада нисам рекао да не могу да стигнем. Увек сам завршавао све на време. Раковић ми, на пример, ујутру каже да имамо састанак око пет поподне. За то време морао сам да припремим сву документацију коју је од мене тражио, прича Жика.

Још му је у свежем сећању додавај из времена када је „Застава“ изврзила добар део резервних делова у Русију, а зауврзат добијала готове „ладе“. Посто то није ишло тако добро као се очекивало, јер је било много рекламија на квалитет, директор Раковић је сазвао састанак у старој дирекцији, а руководиоци су морали да донесу све делове који су испоручивани Русији. Састанак је почeo у пет сати поподне и сваки део понаособ био је предмет озбиљног анализирања. Раковић је сваки део узимао у руке и тражио да му се објасни у чима је проблем. Постоје детаљно размотрен сваки од њих, донете су одлуке како да се ствари побољшају. Састанак је трајао

читаву ноћ, а Жика је тек у пет ујутру отишао до куће само да се умије и пресвуче, а потом се вратио на посао. Знао је да директор долази рано на своје радно место и да он мора да буде ту пре њега.

•••

МАРИЈА ЛОЈПУР, ВИЦЕШАМПИОНКА СВЕТА, НАШЕ КРАГУЈЕВАЧКО „ДЕТЕ“

Остварио ми се сан

Сребрна медаља за мене је најсјајнија јер знам колико сам рада и труда уложила у њу. На терену нас је носила фантастична атмосфера и све што сам сањала као мала сада се остварило. Дужне су нам остале једино Бразилке, али смо обећале да ћемо им се осветити на Олимпијади у Рију, прича Марија Лојпур, рођена Крагујевчанка која је рукометну каријеру почела овде, да би касније ступила на европску сцену

Пише Виолета Глишић

3 а њих до пре годину дана мало ко је знао, пратили су их и подржавали само велики лубитељи рукомета, а сада су вицешампионке света. Има у овој генерацији наших рукометаша много сјајних девојака, неке се истичу по борбеној, друге по лепоти, а цео Крагујевац је свим срцем навијао за „домаћу“ Марију Лојпур.

Девојка рођена на Штајги, која је играла за некад популарне „Осице“, остварила је свој сан и на овом првенству дистигла врхунац каријере. Како каже, ова медаља за њу је најсјајнија због великог труда, рада и зноја уложеног у њу, па се од ње не одваја. Понела је и на договорни интервју са нама, а прво питање се само намеће, какав је осећај бити други на свету?

- То не може речима да се опише, прекрасан је осећај. Мислим да још нисмо свесне шта смо урадиле, јер бити вицешампион света није мала ствар. Женски рукомет код нас је запоставлен ово нико, осим нас, није очекивао. Све што сам сањала као мала сада се остварило и осећај је феноменалан.

■ Круна каријере

Као најлепши, али и најтежи тренутак првенства истиче победу против Норвешке, јер играти онако против светских и олимпијских првака нико није очекивао.

- За ту утакмицу озбиљно смо се спремали, и тактички и технички,

МАРИЈА СЛАВИ ОСВАЈАЊЕ МЕДАЉЕ И У КАРАКТЕРИСТИЧНОЈ АКЦИЈИ

али једно је спремити се, а друго је терен. Треба то и одиграти. Почеле смо трљаво, али када смо први пут стигле разлику од пет голова, постале смо свесне да можемо да их добијемо. Иако нисам играла ни минут у тој утакмици, на крају сам била толико иссрпљена као да сам играла 120, а не 60 минута. То су толико јаке емоције, истиче Марија Лојпур.

Оно што их је држало и мотивисало све време је атмосфера која је створена у екипи. Иако је нормално да не могу све да буду најбоље другарице, на терену су све биле спремне да погину за тим, јер су биле свесне да се боре за своју земљу, за себе и за медаљу. За разлику од Европског првенства, додатан мотив представљала им је и публика која је три пута обараја рекорд по броју гледалаца на утакмици женског рукомета.

- Публика је била феноменална. Нисмо то очекивале јер смо прошле године играле пред полуупра-

НЕШТО НАЈСЛАЂЕ У МОМ ЖИВОТУ:
МАРИЈА СА СВЕТСКИМ
СРЕБРОМ НА РАЗГОВОРУ
ЗА „КРАГУЈЕВАЧКЕ“

зном Ареном. Мислим да смо их борбеношћу привукле. Дочекали су нас и испред Скупштине, што је сан сваког спортисте. Као мала сам гледала дочеке кошаркаша и маштала да се то и мени једном догоди, каже Лојпурова.

Бразил је био једина екипа коју наше девојке нису могле да добију, чак два пута. Пораз у финалу је, нажалост, однео и златну медаљу.

- Екипа Бразила је изненадио за све. Они стварно имају феноменалне играчице, све су технички обучене до савршенства, изузетни финтери, али да дођу и освоје Светско првенство без иједног пораза, да два пута победе Данску и нас, то нико није очекивао. Скидам им капи, али мислим да су у обе утакмице нијансе одлучивале. Мали детаљи су могли да преломе утакмицу, али пре срећне смо и са сребром, истиче Лојпурова.

Ипак, трновит је пут до звезда, па је тако Марија пропустила Европско првенство прошле године јер се повредила само неколико дана пре почетка, што је највећи пех за сваког спортиста. Цело првенство пратила је са трибина, пружајући

СВУДА ПОЋИ, КУЋИ ДОБИ

У Крагујевцу ми је најлепше

Иако је свуда путовала, Марија не заборавља родни град. Крагујевац је увек имао посебно место у њеном срцу јер су у њему њени пријатељи, породица, у њему је почела њена каријера и афирмисала се у играчицу светског гласа. Тако се сваке године када има времена врати у свој град.

- Зими имамо паузу само десетак дана. Не памтим када сам Божић провела код куће са својима и то је цења свега овога. Зато лети, осим 10 дана на мору, све слободно време проведем у Крагујевцу. Где год одем, овде ћу да се вратим, јер обожавам сва места у граду. Са пријатељима идем на пиће у „Марабу“, „Хамби“, „Срце“, „Да Винчи“, а волимо и да се проведемо у „Ораници“.

Међутим, да би остала у форми, одмор мора да буде активан, па свако јутро трчи на језеру Бубањ и иде у теретану. Са друштвом често игра тенис на теренима у Шумарицама и то јој је омиљени хоби. Иако је сама, каже, њена игра је на задовољавајућем нивоу, али би волела да је усаврши.

Поред тениса, страш јој је и фудбал, па је као девојица са оцем, који је бивши фудбалер, одлазила на утакмице „Радничког“ и „Заставе“.

Мој тат је увек навијао за „Интер“ и ја сам цео живот слушала о том клубу. Када сам отишла у Италију одмах сам тражила од колегица да ме воде да гледам утакмицу „Интера“. Одвеле су ме и била сам одушевљена, гледале смо сваки други, трећи викенд, а нарочито када су играли Станковић и Михајловић. Ту сам зауволела и Муриња и сада навијам за сваки клуб који он тренира, искрена је Марија.

ИСПРАЋАЈ СРБОЉУБА ВАСОВИЋА У ПЕНЗИЈУ 1999. ЖИКА ПРВИ С ЛЕВА

Након више од 19 година на месту генералног директора Раковића је заменио Миленко Бојанић, који је на овој функцији остао шест година, све до 1982.

Стари шеф кабинета и даље је остао на свом послу, али је био задужен и за протокол. Организоваје да детаља све посете високих званичника и све је код њега морало да буде на светском нивоу, јер је и фабрика у то време била светски позната.

Каже да је нови директор имао другачији стил рада, а престало се и са састанцима који су трајали после радног времена.

После Бојанића на чело „Заставе“ дошао је Радољуб Мицић, дипломирани машински инжењер и Жика је био шеф у његовом кабинету више од 12 година. Радио је свој посао и ништа се у вези са тим није мењало. После Мицића дочекао је Србољуба Васовића, који је на функцији генералног директора остао пет година, а онда и Мирослава Пушоњу и Миљка Кокића.

■ Вечити организатор

Ниједан од директора није имао замерки на рад човека који им је био десна рука у кабинету. Сви су га знали као вредног, савесног и одговорног радника. Осим редовне плате, није имао никаквих привилегија које се данас готово поразумевају на оваквом радном месту.

- Сада је много лакше да се ради. У кабинетима су уместо писаћих машина компјутери, а мобилни телефони умногоме олакшавају контакте. Једина справа која нам је у то време била на располагању био је копир апарат. Била је то машина за коју се користила и некаква течност. То је био напре-

СКЛАДИШТЕЊЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ ЗА ВРЕМЕ БОМБАРДОВАЊА

Сачувао је у рату, нестало у миру

За време бомбардовања 1999. године штаб фабрике налазио се у „Заставиној“ Медицини рада. После првог бомбардовања Жика је организовао изношење архива из фабрике, али нико није могао да му обезбеди сигурно место у кругу фабрике. Због тога је морао да тражи дозволу да је изнесе ван фабрике, а потом је сместио у једном приватном кућу у Петровцу. Било је ту више од 700 регистратора, као и један велики орман пун међународних уговора. Уз помоћ радника и обезбеђења све је то изнео на реверс из фабрике и после рата све их уредно вратио и спаковао.

Међутим, када је пре годину дана почeo рад на монографији,ничега од те документације више није било. Жика не може да претпостави шта се са њом десило, нити може да поверује да је уништена.

ИЗ ДЕТИЊСТВА

подршку својим саиграчницама, а ове године је у жестокој конкуренцији на месту пивотмена изборила своју позицију.

- Још пре годину дана знало се да је нас четири, а да ће бити места само за три. Била сам свесна јаке конкуренције, све су то одличне играчице, али сам од августа напорно тренирала и зајртала себи да ћу бити у тиму. Тренутак када је Бошковић рекао ко испада је био ужасан. Нисам могла да се радујем, чак ни да се наслејем, јер је испала моја добра другарица, искрена је Марија.

■ Незаборавне „Осице“

Иако је у репрезентацији од 2003. године, она је као и рукомет помало заборављена у Крагујевцу. Мада „Тигрице“ добро гура-

ју ове сезоне, посета је и даље скромна, а Марија се сећа дана када је хала била добро попуњена у неком од градских дербија. Тада су постојала три крагујевачка клуба, а популарна Лопи је од почетка каријере играла за „Осице“. Многи сматрају да је рукомет груб и да nije за девојке, али Марију је баш то привукло овом спорту.

- У петом разреду дошли су тренери у школу и изабрали неколи-

ко девојчица које су имале предиспозиције за рукомет. Отишла сам на први тренинг и то ми се толико свидело да сам одмах рекла мами да престајем да идем на фолклор, који сам играла пет година, и починjem да тренирам рукомет. Одмах сам га заволела и није билоничега што је могло да ме омете да не одем на тренинг. Ишла сам болесна, под температуром, сваки дан сама од насеља Лепа Брена до школе „Јован Поповић“, присећа се Марија својих почетака.

А они су за њу и данас незаборавни, јер најлепша сећања носи управо из „Осице“, у којима је научила прве рукометне кораке и све што зна о овом спорту. Другарство које је стекла из тог периода никада неће заборавити, а и даље је у контакту са многим тадашњим саиграчицама. Није много остало од те екипе, данас су активне само она и Катарина Булатовић, која наступа за репрезентацију Црне Горе. Иако су им се путеви разишли, Марија има само речи хвале за некадашњу цимерку из београдског „Хумела“. Позицију у тиму никада није мењала, а и зашто би када изгледа да је створена за њу.

- Када сам починала да играм, ставили су ме на место пивотмена. То ми је било jako тешко јер пивот

игра леђима, а и добијаја највише батина на црти. Временом сам се привикла и тврдим да нема ништа боље него када се после свих удуараца, цимања и чупања окренете и дате гол. Истакла бих тренера Бојана Милентијевића, који је преузeo одговорност за мене и помогао ми да се развијем као играч и обезбедим страни ангажман, објашњава Лојпурова.

Најбољи рукомет се, каже, игра у Француској, па јој је ова земља била први избор. Међутим, пут ју је одвео у суседну нам Италију, земљу пице, фудбала и латинских љубавника. Као што је сваки почетак тежак, тако је био и њен, није знала језик, а начин живота је потпуно другачији него код нас.

- Сачекао ме је човек који ме је одвео до зграде и стана и рекао кад имам тренинг. Све ми је било непознато, али нисам се бојала, јер сам то желела. Комуницирала сам и ногама и рукама, али италијански је лак, па сам га за годину дана одлично говорила. У Италији не постоје професионалне играчице, већ све Италијанке поред рукомета имају сталне послове, па се игра своди на три странкиње које могу да доведу у екипу. Тако, када утакмица крене лоше, ми смо највећи кривци, а када се победи кују нас у звезде.

Изгледа да су нам по томе Италијани слични. Начин живота се међутим, битно разликује јер они раде од понедељка до суботе и тада, по речима наше саговорнице, не можете никога видети на улици или у проводу. Али зато када дође субота поподне, починje лудило, које траје до недеље ујутру. Не зна се ко шта ради и сви иду у кафиће и дискотеке. У томе не заостају ни спортисти, па су најчешће сви после утакмице славили или „утапали тугу“ у неком од места за изласке.

- Музику обожавам. Оно што ме је највише одушевило у Италији је њихова музика. Храна, провод, момци, све то долази из Ероса Ра-

мацотија и Лауре Паузини. Волим и групе „Раш“ и „Мод“, али и нашу музiku. У репрезентацији смо пред сваку утакмицу имали своје ритуале, прозивање и певање. То нам је подизало атмосферу и са- мопоуздање.

■ И момак Србин и спортista

Увек смо певале од хотела до хале и музика ми много значи, а која врста, није битно.

Захваљујући спорту имала је Марија прилику да упозна момке из различитих земаља, па се намеће питање, који су боли, Срби, Италијани или блиски нам Македонци?

- Италијани су супер за провод и дружење, али не за нешто више. Македонци су слични нама и слични су нам језици, али мислим да су наши момци, али и девојке, најлепши. Уосталом, и мој дечко је из Србије, а заједно смо већ две године. Он је такође спортista и одлично функционише, јер мислим да само неко ко се бави спортом може да разуме спортисту. Имам толико обавеза, тренинге, сауну, оправак, утакмице и када бих реклa дечку да не могу да га видим данас или у наредних неколико дана, неко ко је ван света спорта тешко би me разумeo.

Вероватно би и најфлексибилнијем дечку заиста било тешко да прати њен ритам живота, јер су тренинзи у македонском шампиону, за који тренутно игра, баш паклени. То подразумева два тренинга, преподневни од 10 до 12 трчања и теретана и поподневни на којем се вежба тактика. Између је обавезан ручак и одмор да би се тело опоравило за предстојеће напре.

- Рукомет који се игра у Македонији је изванредан. Андреа, Марина и ја чинимо српски лоби и одлично нам иде, ушле смо у топ осам лиге шампиона. Немамо много времена за изласке, али сваки слободан тренутак користимо за чај или кафиџу. У Скопљу се виде велике промене, срећују се тргови и паркови, сада изгледа као Београд у малом. Прави Македонци нас обожавају и лудују за нашом музиком.

МАРИНА ДМИТРОВИЋ И МАРИЈА ЛОЈПУР СА ПЕХАРИМА ШАМПИОНА МАКЕДОНИЈЕ

СРЕБРНЕ СРПСКЕ РУКОМЕТАШИЦЕ

САДА ЈЕ ЖИТЕЉКА СКОПЉА И ИГРАЧИЦА „ВАРДАРА“

МЕДИЦИНСКИ АДРЕСАР

www.parodont.rs

STOMATOLOŠKA ORDINACIJA

PARODONT

Prim: Mr. M.R.
SIMPĆ Dr. MOMČILO
specijalista za bolesti usta i zuba

Popravka zuba
Ultrazvučno uklanjanje naslaga sa zuba
Beljenje zuba po Beyond sistemu
Vađenje zuba

Ordinacija: Miloja Pavlovića 10/I-3
Tel: 034/333-505, 034/388-700; Fax: 034/36-04-36
Mobilni: 063/631-486; e-mail: parodont@eunet.rs

www.beo-lab.rs

beo-lab laboratoriје

SVE LABORATORIJSKE ANALIZE NA JEDNOM MESTU

Ilica Pastera 24, 34000 Kragujevac
Tel: 034 205 901
e-mail: lab.kragujevac@beolab.rs

www.fizioandric.com

Andrić
Ambulanta FIZIOTERAPIJA

* Trauma * Manuelna terapija
* Reuma * Celulit
* Neurologix * Vakusak

TC Šumadija, Miloja Pavlovića 9
Telefoni: 361-203, 063 605-447
E-mail: andrickg@gmail.com

www.ambulantajokovic.rs

INTERNISTIČKA AMBULANTA
JOKOVIĆ

ULTRAZVUČNA DIJAGNOSTIKA
ENDOSKOPSKA DIJAGNOSTIKA
HOLTER EKG-a I PRITISKA
ERGOMETRIJA
PREGLEDI SPECIJALISTA

Ulica Glavna 132, Tel: 331 691
E-mail: vesnay@eunet.rs

AUDIOLAB
Za vaš bolji sluh.

SLUŠNI APARATI

034 562 120

Karađorđeva 47, 34000 Kragujevac
www.audiolab.co.rs

SPECIJALISTIČKA - OKOLOŠKA ORDINACIJA

JOVANOVIĆ

BOLESTI ĐOKJE
ONKOLOGIJA
TIROIDNA ŽLEZDA
ULTRAZVUK
KOLOR DOPPLER

34000 Kragujevac, Ul. Glavna 124
034/338-461, 063/434-14-93

WWW.GINEKOLOGIJAPAVICEVIC.CO.RS

DR PAVIĆEVIĆ

GINEKOLOŠKO – AKUŠERSKA ORDINACIJA

Milovan Glišića 15
Tel/fax:
034 / 461 339
034 / 463 333
Mob: 063 / 619 436

ЕПОХАЛНО „ОТКРИЋЕ“ ТУРСКЕ ГРАЂЕ У КРАГУЈЕВАЧКОМ АРХИВУ

Корак ка ревизији историје и

У Историјском архиву Шумадије недавно је „откривен“ изузетно богат фонд књига и докумената писаних на старотурском, османском језику који садржи акта и записи, од највећих државних признања које је додељивао султан, па до власничко-имовинских тапија или позива на новогодишњи ручак код султана са све менијем. Грађа је изузетно разноврсна и после прелиминарног прегледа наших стручњака није искључено да ће се по њој радити и ревизије поједињих делова наше историје

Пише Зоран Мишић

Mало, мало, па смо сведоци неких нових открића везаних за нашу прошлост. Једно такво, баш „епохално откриће“, дододило се током прошле године у нашем, крагујевачком Историјском архиву Шумадије. Реч је о изузетно великом, богатом и разноврсном фонду турске грађе: књигама, документима, актима... писаних на старотурском, та-којаном османском турском језику и арапском који су Турци користили пре језичке реформе Кемала Ататурка 1928. године. Кајемо „открићу“, јер ова грађа у Архиву постоји од педесетких година прошлог века, све док на њу „наново“ није обратио пажњу Ненад Карамијалковић, архивиста етнологантрополог, запослен у овој установи.

У библиотеци нашег Архива имамо књиге и документа на турском језику које стоје већ десецијама. Већина њих је на старотурском јези-

ку, који нико од нас не разуме. За потребе прелиминарног прегледа ове грађе ангажована је професорска оријенталистика Мирјана Маринковић са Филолошког факултета у Београду, која је после само једнодневног увида у овај фонд закључила да у њему има изузетно вредних и занимљивих ствари, истиче Предраг Илић, директор Историјског архива Шумадије у Крагујевцу.

По њему, мало је непримерено ово „откриће“ крстити „епохалним“ јер је у питању грађа која се у Архиву налази већ неколико деценија.

Што ми томе нисмо придавали значај, то је већ друга прича... У сваком случају, реч је о грађи која има велики значај за нашу историју. Чињеница је да су турски архиви и данас велика непознаница за нас, „крију многе тајне“, а сви смо свесни колики део наше историје је везан за њих. Наше друштво мора да се (ре)организује како би проучили турске архиве везане за историју Балкана и Србије. На тај начин дошло би и до неке врсте ревизије историје 18. и 19. века, мно-

СТРАНИЦЕ ИЗ НАЈСТАРИЈЕГ „КУРАНА“ НА АРАПСКОМ ЈЕЗИКУ

ге ствари би нам биле јасније, много заблуде и нетачне чињенице би се исправиле, тврди Илић.

■ Архиви још „крију“ многе тајне

Он као историчар и искусни архивиста, човек који је већ годинама на челу ове куће, истиче да није случајност што је срећивање овог значајног и разноврсног фонда грађа „запало“ баш његовом колеги Карамијалковићу.

Ненад Карамијалковић, етнолог-антрополог, бави се проучавањем других народа на овим просторима, што је за сваку похвалу. Прошле године је изашла његова веома запажена књига о Чесима у Крагујевцу и Шумадији, а у припреми је већ њено друго, допуњено издање. Такође, у свом претходном раду већ се бавио истраживањима Арапа и Турака који су живели на овом подручју. То што он ради треба подржати, јер код нас у Крагујевцу, са изнимком Станише Брикића и Миломира Минића који су писали о Јеврејима у Крагујевцу, не знам ико-га да се тиме бавио већ неколико десеција уназад, на било који иоле озбиљан начин, сматра Илић.

Но, и сам Карамијалковић чар „првине“ и „откића“ препушта скромно свом колеги историчару уметности Марку Миливојевићу.

Са османском грађом нашег архива упознао ме је колега архивист Миливојевић који је срећивао збирку „Варија“ (разно), у чијем саставу

ایشادی . حق غالیتیز فرانسیز عزیز میرسنه بازدبری چادی .
۱۲۲۴ سنه میلادی بلا مصالحة کنیدی . اردو کشلاق اوزده
(شیعی) به عودت ایله‌یدی . روسار (ایراپل) ی ضبط ایندیبل
ایسده بکرمی بیک قدر خسنه‌یدی و ارادیدی . قربیت دوکوك اردو همزه
بیوه مقاومت و معاشرت کیوش جگانی یکم مامول اغیورده .

۱۸۰۵ - ۱۸۱۴ هـ قدر

„ЊИХОВА“ ВЕРЗИЈА „НАШЕ“ ИСТОРИЈЕ – ДЕО О КАРАЂОРЂУ, МИЛОШУ И УСТАНИЦАМА

је била кутија са османском грађом, каже Карамијалковић, који очекује да ће ово „откриће“ 2014. године бити издвојено у засебну „Оријенталну збирку“ Архива.

До сада, како он каже, грађа је имала неку своју „унутрашњу листу“, лоше обраћена, и са самим неколико докумената у којима су забележени штури подаци о њеном откупу.

Грађа је откупљивана педесетих година прошлог века када је Архив

آمطولي طرفده دخني امراء آرمي نهاده تقسيق ظهور ايدمهك
دق (ش) قلمي روسلوك الله دوشدي ، (صخوم) لك داصفه
کوشادى .

برمذت اول حابه دولت عليه اوله رق جهورت شکنند اداره
پول (جزا رسبيه) روسيه فرانه يينده عقداوان اتفاق تيجه سنه
رسانه يعنی تايوپون ايجي طورانه احاق اوشندي . بو آراق
رسبيه اي انكاهه ميانه شده حال حرب موجود ايدی . بو بيله انكلره

آمطولي طرفده دخني امراء آرمي نهاده تقسيق ظهور ايدمهك

دق (ش) قلمي روسلوك الله دوشدي ، (صخوم) لك داصفه
کوشادى .

برمذت اول حابه دولت عليه اوله رق جهورت شکنند اداره

پول (جزا رسبيه) روسيه فرانه يينده عقداوان اتفاق تيجه سنه

رسانه يعنی تايوپون ايجي طورانه احاق اوشندي . بو آراق

رسبيه اي انكاهه ميانه شده حال حرب موجود ايدی . بو بيله انكلره

آمطولي طرفده دخني امراء آرمي نهاده تقسيق ظهور ايدمهك

دق (ش) قلمي روسلوك الله دوشدي ، (صخوم) لك داصفه
کوشادى .

برمذت اول حابه دولت عليه اوله رق جهورت شکنند اداره

پول (جزا رسبيه) روسيه فرانه يينده عقداوان اتفاق تيجه سنه

رسانه يعنی تايوپون ايجي طورانه احاق اوشندي . بو آراق

رسبيه اي انكاهه ميانه شده حال حرب موجود ايدی . بو بيله انكلره

آمطولي طرفده دخني امراء آرمي نهاده تقسيق ظهور ايدمهك

دق (ش) قلمي روسلوك الله دوشدي ، (صخوم) لك داصفه
کوشادى .

برمذت اول حابه دولت عليه اوله رق جهورت شکنند اداره

پول (جزا رسبيه) روسيه فرانه يينده عقداوان اتفاق تيجه سنه

رسانه يعنی تايوپون ايجي طورانه احاق اوشندي . بو آراق

رسبيه اي انكاهه ميانه شده حال حرب موجود ايدی . بو بيله انكلره

آمطولي طرفده دخني امراء آرمي نهاده تقسيق ظهور ايدمهك

دق (ش) قلمي روسلوك الله دوشدي ، (صخوم) لك داصفه
کوشادى .

برمذت اول حابه دولت عليه اوله رق جهورت شکنند اداره

پول (جزا رسبيه) روسيه فرانه يينده عقداوان اتفاق تيجه سنه

رسانه يعنی تايوپون ايجي طورانه احاق اوشندي . بو آراق

رسبيه اي انكاهه ميانه شده حال حرب موجود ايدی . بو بيله انكلره

آمطولي طرفده دخني امراء آرمي نهاده تقسيق ظهور ايدمهك

دق (ش) قلمي روسلوك الله دوشدي ، (صخوم) لك داصفه
کوشادى .

برمذت اول حابه دولت عليه اوله رق جهورت شکنند اداره

پول (جزا رسبيه) روسيه فرانه يينده عقداوان اتفاق تيجه سنه

رسانه يعنی تايوپون ايجي طورانه احاق اوشندي . بو آراق

رسبيه اي انكاهه ميانه شده حال حرب موجود ايدی . بو بيله انكلره

آمطولي طرفده دخني امراء آرمي نهاده تقسيق ظهور ايدمهك

دق (ش) قلمي روسلوك الله دوشدي ، (صخوم) لك داصفه
کوشادى .

برمذت اول حابه دولت عليه اوله رق جهورت شکنند اداره

پول (جزا رسبيه) روسيه فرانه يينده عقداوان اتفاق تيجه سنه

رسانه يعنی تايوپون ايجي طورانه احاق اوشندي . بو آراق

رسبيه اي انكاهه ميانه شده حال حرب موجود ايدی . بو بيله انكلره

آمطولي طرفده دخني امراء آرمي نهاده تقسيق ظهور ايدمهك

دق (ش) قلمي روسلوك الله دوشدي ، (صخوم) لك داصفه
کوشادى .

برمذت اول حابه دولت عليه اوله رق جهورت شکنند اداره

پول (جزا رسبيه) روسيه فرانه يينده عقداوان اتفاق تيجه سنه

رسانه يعنی تايوپون ايجي طورانه احاق اوشندي . بو آراق

رسبيه اي انكاهه ميانه شده حال حرب موجود ايدی . بو بيله انكلره

آمطولي طرفده دخني امراء آرمي نهاده تقسيق ظهور ايدمهك

دق (ش) قلمي روسلوك الله دوشدي ، (صخوم) لك داصفه
کوشادى .

برمذت اول حابه دولت عليه اوله رق جهورت شکنند اداره

پول (جزا رسبيه) روسيه فرانه يينده عقداوان اتفاق تيجه سنه

رسانه يعنی تايوپون ايجي طورانه احاق اوشندي . بو آراق

رسبيه اي انكاهه ميانه شده حال حرب موجود ايدی . بو بيله انكلره

آمطولي طرفده دخني امراء آرمي نهاده تقسيق ظهور ايدمهك

دق (ش) قلمي روسلوك الله دوشدي ، (صخوم) لك داصفه
کوشادى .

برمذت اول حابه دولت عليه اوله رق جهورت شکنند اداره

پول (جزا رسبيه) روسيه فرانه يينده عقداوان اتفاق تيجه سنه

رسانه يعنی تايوپون ايجي طورانه احاق اوشندي . بو آراق

رسبيه اي انكاهه ميانه شده حال حرب موجود ايدی . بو بيله انكلره

آمطولي طرفده دخني امراء آرمي نهاده تقسيق ظهور ايدمهك

دق (ش) قلمي روسلوك الله دوشدي ، (صخوم) لك داصفه
کوشادى .

برمذت اول حابه دولت عليه اوله رق جهورت شکنند اداره

پول (جزا رسبيه) روسيه فرانه يينده عقداوان اتفاق تيجه سنه

رسانه يعنی تايوپون ايجي طورانه احاق اوشندي . بو آراق

رسبيه اي انكاهه ميانه شده حال حرب موجود ايدی . بو بيله انكلره

آمطولي طرفده دخني امراء آرمي نهاده تقسيق ظهور ايدمهك

دق (ش) قلمي روسلوك الله دوشدي ، (صخوم) لك داصفه
کوشادى .

برمذت اول حابه دولت عليه اوله رق جهورت شکنند اداره

پول (جزا رسبيه) روسيه فرانه يينده عقداوان اتفاق تيجه سنه

رسانه يعنی تايوپون ايجي طورانه احاق اوشندي . بو آراق

رسبيه اي انكاهه ميانه شده حال حرب موجود ايدی . بو بيله انكلره

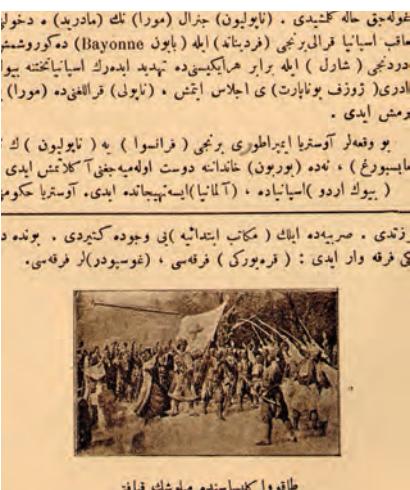
آمطولي طرفده دخني امراء آرمي نهاده تقسيق ظهور ايدمهك

разбијању митова

НАЈСТАРИЈИ ДОКУМЕНТ КРАГУЈЕВАЧКОГ АРХИВА –
ТУРСКИ ПАСОШ ИЗ 1800. ГОДИНЕ

ЦИМА
МА" СА ПОЧЕТКА 20. ВЕКА

ло на памет да у Крагујевцу живи један господин Зухер, који је Ирачанин. Његова мајка је Арапкиња, али му је отац Туркмен, а они, будући да је њихов језик сличан старотурском, и даље користе арапско писмо пре Ататуркове реформе. Одмах ми је синула идеја да би он могао да погледа грађу која купи прашину 60 година јер код нас нико не познаје османски турски језик. Он је иницијално погледао пар документа и потврдио да су на османском турском језику (верски списи су на арапском), а због квалитета превода касније сам контактирао и ангажовао најадекватнију особу за превод професорку др Мирјану Маринковић са Катедре за оријенталистичку Филолошког факултета у Београду, која је прошле године први пут дошла и прегледала грађу, објашњавајући је Карамијалковићу.

Прво што је професорка Маринковић утврдила после само летимичног прегледа грађе нашег Архива, било је да, што се тиче саме збирке књига, она је најквалитетнија у Србији.

■ Купила прашину шест деценија

По њеним сазнањима, у Архију Србије постоји само неколико књига из истог периода, док их у Новом Пазару има нешто више, али не овоглик, истиче Карамијалковић, који ради на сређивању збирке. Онај је у том тренутку бројала чак 23 књиге писане на старотурском или арапском. У међувремену, од посете професорке Маринковић, у кра-

гујевачком Архиву откривене су још три књиге из овог периода у разним фондацијама, а није исключено да ће „епохално“ искрснути још неке.

Занимљива и значајна била је процена докуметарне грађе коју је на лицу места обавила професорка Маринковић.

- Наравно да Архив Србије има много обимнију грађу, али је по њеном мишљењу ова вреднија, јер је веома разноврсна. У Архиву Србије сва грађа везана је за рад Књажеве канцеларије, односно преписку књаза Милоша са турским властима, а у докуметима које ми поседујемо осим Крагујевца помињу се и У-

жице, Београд, рад турског парламента и сем званичних аката (попут берата, фермана, сиција...) ту су и сведочанства о свакодневном животу, попут позива на новогодишњи ручак из 1908. године са комплетним менијем, истиче Карамијалковић.

За само један радни дан, колико је провела у овдашњем Архиву, професорка Маринковић разврстала је 174 документа из крагујевачке збирке у девет група, плус посебну збирку књига (види антрафиле) која данас броји већ 26 премерака. Она је потпуно бесплатно урадила и комплетне преводе неких од најважнијих документа који се односе на Крагујевачку нахију у периоду од 1815. до 1821. године, сultonov berat belyamkovića iz 1867. godine sa originalnom "tugrom" abdula aziza

све инстанце турске власти, војне и административне, обавезне да укажу помоћ било какве врсте носиоцу овог документа.

За историју града значајан је и податак да је по-

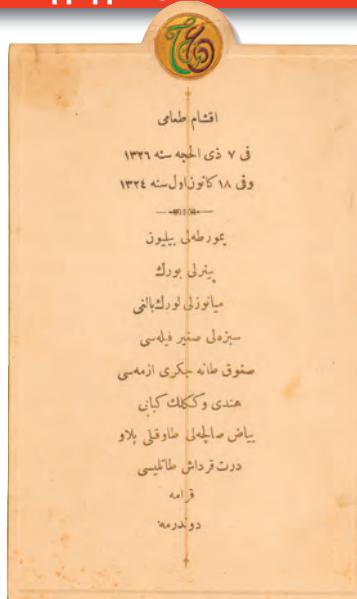
следња подигнута цамија у Крагујевцу носила име Мистаф бега.

Карамијалковић издваја и податке из књига, рецимо „Политичке историје Османског царства од оснивања“ једног од најзначајнијих турских историчара Кибрисли Мехмед Камил-паше Првог (био је велики везир 1895., 1908-1909. и у

ВЕЧЕРА КОД СУЛТАНА АБДУЛ ХАМИДА ДРУГОГ

Комплетан мени царске гозбе

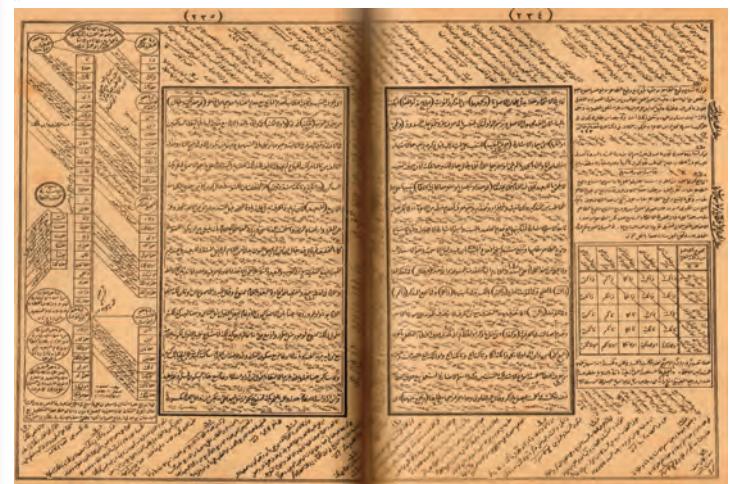
У збирци документа у Архиву који говоре о свакодневном животу издавају се позив на новогодишњу гозбу 31. децембра 1908. године код тадашњег султана Абдул Хамида Другог. Сем протоколарног позива (види слику), на позивници је одштампан и комплетни мени „закуске“. Дакле, они који су „ново лето“ дочекали на турском двору имали су прилике да чалабрнцну, имеју осталог, и бујон са јајима, бурек са сиром, морски греч са мајонезом, говеђи филе са поврћем, хладну млевену телешу цигерицу, ћевап од кутретине и јаребице, пилећи пилав са белим сосом, по-ластицу „четири брата“ и крем. Ал' се некад царски јело.

ПОЗИВ НА СУЛТАНОВУ НОВОГОДИШЊУ ГОЗБУ ИЗ 1908. ГОДИНЕ СА МЕНИЈЕМ

најзагонетнија књига крагујевачке збирке

највећа мистерија збирке - мистично-езотеријска књига „ново острво“ из 1871. године

Фасцинантно езотеријско Ново острво

Збирка старотурских књига крагујевачког Историјског архива садржи једно фасцинантно издање. Реч је о мистично-езотеријској књизи „Ново острво“, која је вероватно настала под утицајем такође тајанственог дела Френсиса Бекона „Нова Атлантида“, утопијске приче коју је овај аутор објавио 1624. године на латинском, а три године касније на енглеском језику. Књига је написана у изузетно чудној форми (види слику), те је посебно заинтересовала проф. др Маринковић, која ни сама, на први поглед, није успела да одгонетне њен склоп и да је бар делимично протумачи. По неким прелиминарним „увидима“ у ово дело, реч је о књизи која је написана око 1871. (по исламском датовању 1288.) године за потребе Чемаил-паше, тадашњег османског амбасадора у Паризу.

СУЛТАНОВ БЕРАТ О ОДЛИКОВАЊУ
БЕЛИМАРКОВИЋА ИЗ 1867. ГОДИНЕ СА
ОРИГИНАЛНОМ "ТУГРОМ" АБДУЛА АЗИЗА

време Балканских ратова 1912-1913.) где се говори и о Косовском боју.

- У том одељку пажњу привлаче два занимљива податка - прво кнез Лазар се помиње као краљ, вероватно да би му се дала још већа важност због погибије султана Мурата, а друго, наводи се да су српској војсци у Косовском боју највећу помоћ пружили Босанци и Албанци, што је изузетно значајно за one који покушавају данас историју да интерпретирају дневнополитички, наглашава Карамијалковић.

Од књига су још „златна вредње“ и „Годишњак Косовског вилајета“ из 1885. године и „Државни шематизам Османског царства“, објављен између 1860. и 1870. године. У њима има мноштво података о Србији и Србима, на пример колико их је било по санџацима и нахијама, који Срби су заузимали која места у османској администрацији, чиме су се бавили... Ту је и „Куран“ (убедљиво најстарије издање из збирки књига) чија старост још није тачно утврђена, али је јасно по корицама да је реч о издању много старијем од почетка 19. века. У овом делу постоји изузетно занимљива штампарска техника, јер се по верским законима ништа није смело додавати Муамедовим списима, па ни број странице, прибегло се начину обележавања листова тако што је први знак са следеће стране штампан у век на претходно да би се знало по

којем редоследу се штампа „Куран“.

■ Записи „злата вредни“

За љубитеље новије историје, ту је свакако и „посластица“ објављена у делу „Илустрована општа и османска историја са картама“ познатог турског историчара Ахмета Расимова, објављена у периоду од 1910/1912. године у којој се нашироко пише о српским устанцима и њиховим вођима Карађорђу и Милошу.

- Било би занимљиво и значајно упоредити их са нашим историографским визијама из тог периода и са ових простора, логично закључује Карамијалковић.

Ту је и езотериска књига „Ново острво“ (види антрафиле) као најмистичније издање откривено у овој збирци.

Од „новијих“ докумената које је професорка Маринковић превела „про

боно“ Карамијалковић издава султанов орден генералу Белимарковићу - оригинални берат месидија трећег степена којим је он одликован 1867. године са оригиналном „тугром“ (лични калиграфски потпис сваког султана) Абдул Азиза.

Крагујевачка збирка докумената садржи један сличан султански берат (само лошије очуван) који је додељен неком Пљевљаку, документ (још није утврђена његова старост) са печатом Јерусалимске патријаршије (Јерусалим је био под турском влашћу све до 1918. године и Лоренса од Арабије), као и књиге на чистом арапском, попут већ помињаног древног „Курана“ или „хадиса“ - верског упутства за живот мусимана по угледу на Мухамеда.

- До сада је обављена само иницијална обрада грађе. Чекамо финансијска средства од града Крагујевца и Министарства културе, па да се крене са пуним преводом (посао проф. Маринковић) и сређивањем грађе (мој посао). Постоји се грађа у потпуности обради, планирамо да је презентујемо како код нас, тако и у Турској, будући да су Турци, посебно њихов угледни Институт „Јунус Емре“ изузетно заинтересован са османском грађу која се чува у Архивима ван Турске, закључује Карамијалковић.

Дакле, чека се пролеће, па да се крене у ревизију делова наше историје. Можда и Турске. Ко зна.

ВАЖНИ ДАТУМИ КРАГУЈЕВАЧКОГ ЗДРАВСТВА

Измишљање историје

Као пензионисаним здравственом раднику радује ме што је прошлог лета Завод за хитну медицинску помоћ прославио значајан тридесетогодишњи јубилеј, а недавно је и Медицински факултет „заокружио“ 36 година. Те две важне институције улазе у зрео доба постојања и рада са врло запаженим реномеом. Сведок сам тог времена, а помало и учесник тих догађања.

У последњој десеци прошлог века, дедесетих, десецији највећих искушења и страдања, данашњи Завод хитне медицинске помоћи био је најбољи сегмент здравства тада, на срећу, у обједињеној ванболничкој установи Шумадијског округа. Најбољи у најтеже време, када је то било и најпотребније. То одговорно и мериорно тврдим јер сам са места заменика генералног директора Здравственог центра, задуженог за медицинска питања, у континуитету дуже време пратио рад те службе. У време мегаинфлације 1993. и великих оскудица, уз све токрећи непремостиве тешкоте, само инсулин за шећераше и основни лекови за децу били су по приоритету испред обезбеђења бензина за кола хитне помоћи и ампулираних лекова из садржаја тененске торбе лекара хитне помоћи. И данас осећам лагоду јер, по тврђењу наших тадашњих добављача из Београда, по доброј организацији били смо једини град у Србији који ни једног дана, у то лудо време, није трпео несташице кључних лекова.

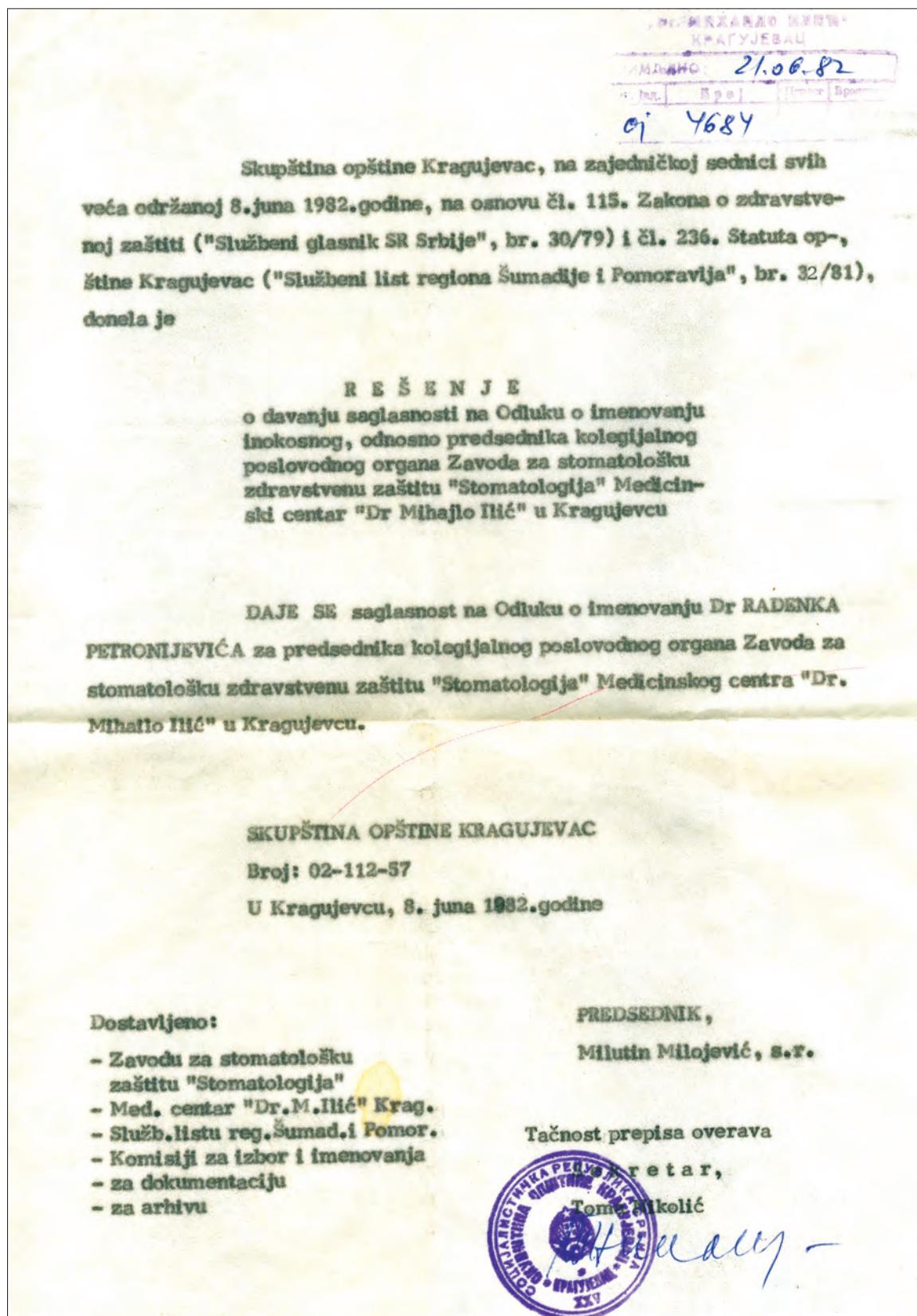
Радници Завода и сада заслужују дивљење јер даноноћно радују у изузетно тешким условима рада.

На издавеном Одељењу Медицинског факултета из Београда са студијама медицине у Крагујевцу започело се 1977. године. Прво, уводно предавање управника одељења проф. др Рајка Живковића уприличено је тим поводом као пригодна свечаност. Поред првоуписаних студената медицине, позвани су и бројни гости. У својству члана Управног одбора Медицинског центра био сам међу позванима (сачувао сам свечану позивну).

Други управник Одељења, после проф. Живковића, био је проф. др Иван Анђелковић, мој класић из школе резервних санитетских официра (СОШ), а касније и цимер на послужењу војног рока на аеродрому Плесо код Загреба. Све до о самостаљења Медицинског факултета, овај тихи, ћутљиви, али радан и енергични Нишића много је до принео даљем унпређењу наставе и пажљивом одабиру будућих наставника.

У међувремену, 1985. деконпонован је (говорило се самоуправно-трансформисан) Медицински центар. Као посебна радна организација формиран је Клиничко-болнички центар, а остатку крагујевачких ванболничких здравствених установа (изузев „Зававиног“ Завода медицине рада и Завода за здравствену заштиту као републичке установе), придодати су болница и дом здравља из Аранђеловца, као и домови здравља из Кнића, Баточине, Лапова, Раче, Тополе. Тако је формирана нова установа – Здравствени центар, који је обезбеђивао основну здравствену заштиту за цео Шумадијски округ. Касније ће се показати, посебно у наступајућим кризним годинама и ратним догађајима, да је то било изузетно промишљено и добро решење, нарочито са становишта обједињеног снабдевања лековима и осталим медицинским материјалима.

У изради Елабората о формирању Клиничко-болничког центра, уствари о медицинским функцијама наставне базе будућег факултета, учествовали су тада највећи а-

ОРИГИНАЛ РЕШЕЊА ИЗ 1982. ГОДИНЕ КОЈЕ ДОКАЗУЈЕ ПОСТОЈАЊЕ ЗАВОДА ЗА СТОМАТОЛОШКУ ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ

Уторитети социјалне медицине и организације здравствене службе, најбољи познаваоци правно-економских аспеката здравствене делатности, а такође и неки крагујевачки лекари као сарадници.

Елаборатом из 1985 и његовим реализацијом био је утврени пут за оснивање Медицинског факултета као дела Универзитета у Крагујевцу, следеће 1986. године. Трајање Елабората није било временски ограничено, он указује на пут којим треба ићи у унапређењу и освртавању наставе и квалитета здравствене заштите. Не само да је то најзначајнија тековина у историји крагујевачког здравства, већ и крупан догађај у укупној историји града. Поседујем Елаборат и ради ћу га уступити некој од по-менутих институција.

Иако је Медицински факултет свој правни идентитет и легитимитет стекао тек 1986. године, изузетно ценим одлуку да 1977. буде година њиховог оснивања, јер су онда уистину започете студије медицине у Крагујевцу. Посебно ме радује рејтинг факултета приликом акредитације и најновије високо рангирано четврто место, по неким европским критеријумима, међу

свим српским факултетима (не само медицинским).

Од срца им честитам са жељом да тако и даље наставе.

MЕЂУТИМ, има и нешто што ме веома растужује. То су натезања, да то тако најновије назовем, око настанка и историјата Завода за стоматологију. Већ се три године слави дан Завода, а да ми још увек није јасно којим поводом и шта се то слави.

На прву прославу крајем јула 2011. позван сам телефоном. Од организатора предочено ми је да ћу бити добитник признања - захвалнице и да очекују да ћу се у име и осталих добитника обратити скрупу. Доласком на место прославе, у хотел „Крагујевац“, запрепстило ме сазнање да се прославља некаква тринаестогодишњица. Нисам хтео да направим инцидент, изрекао сам уобичајене речи похвале и захвалност за уложене напоре за организацију и присуство бројних учесника, што гостију, што бивших и ондашњих радника. На крају, похвалио сам и покушај да се неко позабави временом и начином, како и када смо постали Завод, али и на један суптилан начин ставио

до знања да ја имам и нека друга сазнања о том времену и да то треба и даље изучавати.

Одмах препознао је писац „сценарија“. Очигледно, бивши ригидни партијски апаратчик, који је у маниру тог времена и тадашње политике, да све што је добро потиче од када су они били главни.

Како да се друкчије схвати него да је време свог директоровања на тај начин да је оваковечи. Све време док сам ја био директор Завода, он је био партијски секретар. По дужности, као ванпартијац присуствовао сам свим партијским састанцима и никада нисам имао неке проблеме. Међусобна комуникација била је коректна, али смо врло добро знали и он и ја да о неким значајним стварима не мислим на исти начин, мада ни са једне стране није исплован ни јамањи анимозит. Мислећи да има и неких случајних забуна, похудио сам му много нових података из периода рада Завода да неке своје тврђе измене. На мој позив, са техничарем информатике долазио је мој кући и из мојег рачунара, из моје базе података узео све што би му је било од користи. Пошто је најављен и као писац

Аутори Елабората о формирању Клиничко-болничког центра

Обрађивачи

прим. др Марко Јовановић, заменик директора Клиничког центра Србије

прим. др Живадин Ђорђевић, Министарство здравља Србије

прим. др Бранислава Тимотић, Регионални СИЗ здравства Крагујевац

прим. др Станимир Угриновић, Завод за заштиту здравља Крагујевац

дипл. еџи Миодраг Марјановић, директор Медицинског центра Крагујевац

др Миодраг Новаковић, директор болнице Крагујевац

Консултанти

проф. др Викторија Џуцић, проф. др Војислав Шуваковић, проф. др Предраг Довијанић, прим. др Слободан Миленковић,

заменик министра здравља Милан Ђоковић, директор републичког СИЗ-а, бивши градоначелник Крагујеваца

прим. др Раде Војиновић, Републичка јединица здравствених установа

Остали сарадници

прим. др Предраг Ристић, доц. др Александар Гигић

др Милан Јеремић Лаци

др Надежда Спасић

др Драгољуб Димић

прим. др Раденко Петронијевић, доц. др Славољуб Стевановић

мр фарм. Анђелија Петровић, дипл. правник Милутин Јанковић, секретар СИЗ-а здравства

будуће монографије, имао сам искрену жељу да успе, без обзира на сва претходна догађања. Међутим, следеће године све је било исто и на истом месту, само што се славила четрнаестогодишњица. Разуме се, нисам се појавио на том слављу.

Нисам имао мира. Дане равнодушности смењивали су дани великог бунта у мени. Нисам могао да прихватим да неко у толико мери може да игнорише и прецрта 21 годину постојања једне институције, која је баш у то време била од изузетног угледа у Србији и да ИЗМИШЉА НЕКУ НОВУ ИСТОРИЈУ. Вратио сам се сећањима и документима, схватио сам да МОРАМ да се вратим и писању. Насловио сам то као прилози историји Завода за стоматологију. „Крагујевачке“ су то објавиле прошле године као фејљтон, у ово време, на целим новинским странама у осам наставака, за шта сам им неизмерно захвалан. Опет сам ставио до знања да то може да се користи као извор података, па чак неки делови и дословно да се препишу без навођења ауторства.

Ове године упућени позив 29 јуна (када је температура била 40 степени) доживео сам као увреду, шок. Зар је било могуће да се после толико наведених нових чињеница и докумената игнорише и још измишља нека нова историја? Ново је било утолико да се ипак није негирало постојање Завода, јер је на позивници писало поводом петнаестогодишњице осамостаљења Завода. Значи постојаје је негде? Ко-лико ја знам, нисмо никада били под неком окупацијом или принудом да су нам били потребни спасиоци осамостаљивачи, баш у најгоре време 1998. године. Напротив, имали смо изузетан углед и уважавање од градоначелника, градских служби из наше надлежности, политичких чланица и колега из Подружнице Српског лекарског друштва и осталих делова Медицинског центра.

ТУ БИ прича могла бити завршена, али није. Недавно сам замолио актуелног директора

Инсулинска карта Шумадијског округа

У време најжешће несташице лекова 1993. године највише проблема је било са набавкама инсулина. Неблаговремена или погрешна достава овог лека могла се завршити смртним исходом. Лично сам кренуо до сваког дома здравља и са директором и главном сестром утврдио дневне и не-дневне потребе, и по врстама и по терапијским дозама. Проблема више није било, а наш добављач је осталим наручицима показивао нашу карту како се то ради.

Наши добављачи не само да су нас и у највећим несташицама уредно снабдевали лековима, већ су и у строгој забрани инвестирања обновили централну апотеку, предратну Јакшевац. На слици са отварања обновљене аптеке су Жика Обрадовић, директор „Шумадија лека“ из Чачка, др Раденко Петронијевић, директор Здравственог центра, др Мирјана Матовић, Тоса Крајшић, директор „Срболека“ и Синиша Вуксановић, наш најсигурнији и највећи добављач.

Завода за стоматологију да први пут мало попричамо на ту тему. Прво питање уследило је мени. Да ли ја имам валидан докуменат о оснивању Звода за стоматологију?! Једино тако разговор може да има сврху. То је, иначе, један фини господин, елегантан и лепог мамира. Разговарали смо око пола сата. Успео сам и да га, нехотично, мало и најутрик када сам на крају разговора, желећи да се мало и нашалим, питао да ли можемо да очекујемо, пред четврти дан Звода, да ће можда испред или у холу Звода осванити биста спасиоца - о самостаљивача. То је била шала. Спреман сам да се извиним, он ће се одлутити и, надам се, ускоро наставити разговор.

Ипак, дужан сам на подсећање. Средином седамдесетих година прошлог века донет је Закон о основавању система друштвеног планирања и друштвеног плана СР Србије. Сврха му је била да се спречи стихијни, неплански развој у привреди и друштвеним делатностима. Са датим цензусима и параметрима Закон је обавезивао све субјекте од месне заједнице до државе. То је била и шанса за стоматологију, која је најчешће била пасторче у својим матицама живећи од преосталих мрвица са заједничким софре. При регионалним заједницама здравствене заштите формиране су стручне комисије по свим медицинским специјалностима. Регионална стручна комисија за стоматологију одмах по конституисању у рекордном времену у потпуности је снимила постојеће стање на целој територији Шумадије и Поморавља. Посећена су сва радна места, обављен разговор са свим терапеутима, начелницима стоматологије (где их је по систематизацији било) и са директорима домова здравља. Снимљено је стање опреме и постојећи грађевински услови рада.

Извештај са свим релевантним запажњима и сугестијама за најкраће време усвојила је Регионална скупштина здравствене заштите и он је послужио као Основа плана за период 1981-1985. Кон-

Основа плана равоја синтетизујемо у једно излагање и прилагодимо да буде прикладно ширем кругу заинтересованих. Као председник Регионалне комисије за стоматологију аутор тог рада био сам ја, уз коауторство целог стручног колегијума Звода, др Тимотића и колега из Ђуприје, Деспотовца и Аранђеловца. Рад је имао 20 куцаних страница са табелама и носио је назив „Перспективе развоја стоматолошке здравствене заштите региона Шумадије и Поморавља 1981-1985.“

Поред још три теме које не находим, други рад је био „Регионални завод за стоматологију и његове функције“. Аутор тог рада био је директор Звода прим. др Миладин Мачужић у сарадњи са прим. др Р. Петронијевићем и прим. др Б. Тимотићем.

Из тог излагања наводим само једну реченицу: „Стоматолошка служба Медицинског центра „Др Михајло Илић“ у Крагујевцу, пратећи развој СР Србије и стоматолошке здравствене заштите у њој ОРГАНИЗОВАНА ЈЕ 1977. КАО ЗАВОД ЗА ЗУБНОЛЕКАРСКУ ЗАШТИТУ“.

У првом реду седео је декан Стоматолошког факултета, многи професори из Београда и Ниша, већина руководилаца стоматолошких служби из Србије и бројни лекари из струке.

Колико је упутно тражити некакав папир о оснивању и тако посумњати у истинитост онога шта је тада речено, и то пред таквим аудиторијумом, остаје као захвална тема за размишљање и просуђивање.

Као што сам прошле године у фељтону написао да је колега др Јанко Јанковић жива легенда, икона послератне стоматологије у Крагујевцу, тако и сада тврдим да је прим. др Миладин Мачужић у целији Србији најпознатији и најцењенији крагујевачки стоматолог. Први директор и оснивач не носи архиву Звода на леђима већ, сигуран сам, у срци и глави. Директор који је тражио некакву тапију и од њега и од мене требало би да зна у чијој столици седи.

На крају (за сада) предлажем менџменту да се организује једна ширша трибина или округли сто, да се не препуцавамо преко новина, да се, као што је требало још раније, разјаснимо о дану Звода, монографији, па и о другим проблематичним којих очигледно има.

Са тавана већ тутње „неки нови клиници“ (поткровље је адаптирано за потребе наставе студија стоматологије Факултета медицинских наука), па када буду у прилици да си ћу спрат ниже - да се не покају.

Примаријус др Раденко Петронијевић, стоматолог у пензији

Engleski i Nemački za sve nivoe i uzraste Montesori dvojezični boravak za decu

Telefon 060 36 00 344

Centroteksil II sprat

www.vrabac.rs

Градско веће, на основу Одлуке број 400-2029/13-V од 31. децембра 2013. године, расписује

КОНКУРС

За доделу средстава из буџета Града која су планирана за дотације невладиним организацијама које обављају делатности из области привреде за организацију манифестације из области привреде од значаја за Град

I Позивају се заинтересоване невладине организације које обављају делатност из области привреде, да поднесу пријаву на конкурс за добијање средстава за организацију манифестације из области привреде од значаја за Град

II Уз пријаву се доставља:

- програм активности за 2014. годину,
- доказ о регистрацији организације, удружења или друштва (решење),
- доказ која је асоцијација или савез одобрио манифестацију за коју се тражи финансијска подршка.

Образац пријаве може се преузети у Градској управи за послове локалне самоуправе и опште управе, Секретаријату за привреду, спорт и спортску инфраструктуру, V спрат, канцеларија 506, Трг слободе 3, Крагујевац.

III Пријава са пратећом документацијом, у затвореној коверти са назнаком „Конкурс за доделу дотација из области привреде“, се предаје на пријемној канцеларији Градске управе за послове локалне самоуправе и опште управе (округли шалтер), са назнаком за Секретаријат за привреду, спорт и спортску инфраструктуру.

IV На конкурс се **не могу** пријавити организације и удружења која се баве делатношћу у области спорта, културе, уметности, социјалне заштите, животне средине и пољопривреде.

V Све ближе информације могу се добити у Градској управи за послове локалне самоуправе и опште управе, Секретаријату за привреду, спорт и спортску инфраструктуру, V спрат, канцеларија 506, Трг слободе 3, Крагујевац 0730-15,00 часова сваког радног дана у периоду трајања конкурса.

VI Рок за подношење пријаве је 7 дана од дана објављивања конкурса.

НАПОМЕНА:

Неблаговремени и непотпуни захтеви неће бити разматрани.

МУШКО-ЖЕНСКИ РОМАН

На корак од Евина праја

Крајем прошле године из штампе је изашао роман јединствен по форми и садржају, написан из угла оба пола, мушки-женски роман чији су аутори Милица Благојевић Јанковић и Станко Холцер. С обзиром на велико интересовање читалаца, прво издање романа готово је распродато и у плану је ново киоск издање које подразумева продају романа на киосцима широм Србије.

Роман „На корак од Евина праја“ настао је из жеље оба аутора за аутентичним и иновативним делом које разбија све табуе везане за љубав.

Када је љубав у пitanju, временом смо постали скептици вођени сопственим лошим искуством и разочарањем које нам не дозвољава да се препустимо животу и новој шанси. Верујте у љубав, јер љубав верује у вас, и препустите се осећајима који засигурно знају пут до праве среће. Послушајте своје срце и изненадићете се колико је у

праву, поручују Милица Благојевић Јанковић.

Роман „На корак од Евина праја“ је опора реална прича која се често догађа, али се о њој ретко говори. Марко и Ева су се срели пре двадесет година. Он је био професор на Академији, а она студенткиња, лепотица која оставља без даха. Без обзира на разлике међу њима, љубав се догодила и она је убрзо остала у другом стању и родила кћер, а он је отишао својим путем сна, славе и успеха. Док су њиха две преживљавале двадесет година у скромној свакодневници, имајући једна другу и пријатеље, он је распинчики трошио на себе за живота, купујући и плаћајући своју бесмртност.

После двадесет година чувени глумац Марко у штетњи градом сасвим случајно на улици наилази на девојку која га физичком лепотом и гласом подсети на његову

НОВИ БРОЈ КОРАКА

Десет до дванаест

Најстарији, најзначајнији крагујевачки, а свакако и српски релевантнији књижевни часопис „Кораци“ ошинут кумовским и престоничким заобилазницама Министарства културе одживео је још једну штуру годину, баксузну 2013. Ипак, захваљујући генетски записаним волонтерством у култури, цећењу суве дреновине и ентузијастичном шоку и грцању издавача - Народне библиотеке, ових дана одштампан је последњи прошлогодишњи број.

Децембарски трборој Корака (10-12) представља кратке необјављене прозе Зорана Ђирића „Хајдари“, Снежане Милојевић „Михољско лето“ и Марка Лештанина „Кромпир“. Поред њих, у устаљеном одељку „Међу јавом и мед сном“ објављене су и песме Саше Јеленковића, Јелене Радовановић, Душице Милановић Марике, Татјане Венчеловски и Дејана Благојевића.

Дневнички сановник је најпреближнији опис прозне форме и садржаја које потписује Боба Благојевић у „Оставштини“. „Екс Атлат-

нида“ или Екс-песме Јасне Шамић и прозу Дарка Лисца.

„Меријаде и паралеле“

и спуњавају

текстови Диђије Рибона о Фукуо, избор савремених пољских песника Бисерке Рајићић, интересантна приповет Итала Звеза у преводу Николе Поповића, проза Чеха Михаила Ајваза, песме Мађара Лајоша Кашака и приче у преводу са шпанског језика Наде Марковић под називом „Апокрифни Дон Кихот“.

У „Окулару“ су представљени критички есеји Иване Буљ, Бојане Герун и Милена Алемпијевића. Трборој завршавају прикази књига Владиславе Гордић Петковић (о књизи Тање Венчеловски), Илије Бакића (Зоран Пешић Сигма), Драгана Бабића (Ања Марковић), Александра Б. Лаковића (Бојан Миловановић), Николе Живановића (Јелена Радовановић) и Јане Алексић (Јелена Балабан).

Р. Ш.

УСКОРО У БИОСКОПУ

Други део Монтевидеа

Други део филма „Монтевидео“ крагујевачка публика биће у прилици да види следеће недеље на репертоару биоскопа „Синеплекс“.

Фilm који носи назив „Монтевидео, видимо се“ говори о учешћу домаће фудбалске репрезентације на првом званичном Светском првенству у Монтевидеу 1930. године. Инспирисана истинитим догађајима, ово је прича о историјском успеху домаћег спорта и наставак првог филма који је описивао дешавања која су претходила самом Првенству. Фудбалска сага из 1930. године наставља се у главном граду Уругваја, где се након напорног тронедељног путовања преко Атланског океана, прва формирана репрезентација тадашње Краљевине Југославије нашла међу учесницама Првог светског првенства. Екипа из једне мале балканске земље, којој сви дају минималне шансе за успех, жребањем добија за противнике главног фаворита првенства, репрезентацију Бразила. Предвођени чврстим ентузијазмом, визијом и идејом заједништва Тирке, Моша, Милутинца, Јакша и остали момци из тима, захваљујући свом таленту, младости и истрајности, улазе на велика врата спортске сцене. Вест која је обишла цео свет је да је репрезентација Југославије освојила треће место на Светском првенству!

Редитељ је Драган Ђелогрлић, сценарио су написали Срђан Драгојевић, Ранко Божић, Димитрије Војнов, продуцент је Дејан Петровић, директор фотографије Горан Воларевић, сценографи Горан Јоксимовић и Немања Петровић, монтажер Дејан Урошевић, костимограф Драгица Лаушевић, музику је радио Мањифико, песме изводи Луз Касал, а за специјалне ефекте је био задужен Небојша Рогић.

Поред Милоша Биковића и Виктора Савића, играју Петар Стругар, Елена Мартинез, Конча Хидалго, Небојша Илић, Бранко Урић ура, Никола Уричко, Срђан Тодоровић. У филму се појављују и крагујевачки глумци Никола Милојевић, Александар Милојевић и Миодраг Пејковић.

ПРВА ДОМАЋА ПРЕМИЈЕРА

По роману Самац у браку

Сезону домаћих филмских премијера у Новом години отворило је остварење „Кад љубав зајасни“, снимано по мотивима романа Мир Јам. Режију потpisује млади редитељ Иван Стевановић, а главне улоге повериле су Милошу Биковићу и Бранкици Себастијанови, који играју паланачког адвоката Радмила и размажену Београђанку Љиљану, који се пред светом приказују као узоран и идејичан брачни пар, али је то далеко од истине.

Фilm „Кад љубав закасни“ настао је по роману „Самац у браку“ Милице Јаковљевић, познатије као Мир Јам. То је романтична мелодрама чија се радња одвија у Србији тридесет година прошлог века, а фilm је сниман у Сремским Карловцима. Прича се дешава у малом месту у унутрашњости, као што је и случај са већином класичних романа и драма наше књижевности.

Женидба успешног младог адвоката, најожељнијег нежење малог града, са непознатом Београђанком изазива велико интересовање и разне коментаре. Међутим, нико и не слути да се иза привидне слике идиличне љубави и брачне среће крије велика драма младог пара.

То је узбудљива романтична прича о потрази за правом љубави и онда када се чини да је то немогуће.

У филму Играју: Милош Биковић, Бранкица Себастијановић, Душанка Стојановић Глид, Никола Ранђеловић, Сунчана Милановић, Јована Стојиљковић, Јелисавета Карапић, Милена Васић, Игор Перевић.

Овај фilm налази се на репертоару биоскопа „Синеплекс“, у ТЦ „Плаза“.

„ВУЛКАН ИЗДАВАШТВО“
НАГРАЂУЈЕ

Похлепа и жеље

Два најбржа читача „Крагујевачких“ биће и овог петка у прилици да својој библиотеци додају занимљив наслов „Вулкан издаваштво“. Реч је о класику Оскара Вајлда „Слика Доријана Греја“.

Прича се одиграва у Лондону, крајем 19. века. У једном уметничком студију, заносни и богати Доријан Греј позира сликарку Базилу. Сан о поседовању портрета који ће старити уместо њега и прихватити трагове времена на његовом анђеоском лицу постаде за Доријана падоксална, застрашујућа стварност. Али неће само белези старости прећи на слику овог лепог младића, већ и срамни породици његове душе: душе пуне охолости, искварене и декадентне, заробљене у понору изопачености и цинизма, необуздане похлепе и жеље за уживањем сваке врсте. Из унапред изгубљене борбе за вечно младост, Доријан ће изаћи поражен, као роб апсурдне жеље да поистовети уметност са животом.

Оскар Фингал О'Флаерти Вилс Вајлд рођен је 1854. године у Даблину. Био је ирски драмски писац, песник и аутор бројних кратких прича и једног романа. Познат по својој бриткој духовитости и обилу афоризама, постао је један од најуспешнијих драматура са краја викторијанског доба и једна од најважнијих личности свог времена. Провокативан, екстравагантан, интелектуално надмоћан, Вајлд је рушио застареле каноне. Када је први пут објављен на Енглеској, „Слика Доријана Греја“ изазвала је први скандал и ускомешала духове јавности. Међутим, ускоро се јављају проблеми са алкохолом, а његова слава починије да бледи. Након што је две године провео у затвору, сели се у Париз. Никада се није вратио у Ирску или Британију, и умро је у сиромаштву, заборављен од свих. Кажу да је на самрти рекао: „Једно од нас мораће да оде.“

Потребно је да у петак, 11. јануара, позовете 034 333 116, после 10 часова и добијете овај роман Оскара Вајлда. Добитници ће своје књиге мобић да преузму у књижари „Вулкан“, која се налази у Тржном центру „Плаза“.

КРАГУЈЕВЧАНИ НА „ДАНИМА КОМЕДИЈЕ”

Другу годину за редом

Крагујевачки театар другу годину за редом имаће представу на фестивалу „Дани комедије“ у Јагодини, који ће се одржати од 20. до 27. марта. У такмичарском делу биће изведено седам представа, од 21, колико их је било пријављено.

Селектор 43. фестивала Дани комедије Југ Радивојевић изјавио је да ће бити приказане представе „обожене“ довољном количином хумора, али и са дозом сучавања појединца са самим собом. Он је најавио да ће на фестивалу учествовати представе „Певај брате два“ Фави театра из Београда, „Зеко, Зеко“ Народног позо-

„МОЈЕ БИВШЕ, МОЈИ БИВШИ“

ришта из Кикинде, „Моје бивше, моји бивши“ Књажевско-српског театра из Крагујевца. Уселецији су и комади „Избирачица“ Народног позоришта из Београда, „Лептири су слободни“ Звездара театра из Београда и „Госпођа министарка“ Позоришта „Бошко Буха“ и „Велики маневри у тесним улицама“ Народног позоришта из Ниша.

Иначе, у ужи избор ушли су и представе „Женидба и уладба“ Позоришта на Теразијама и „Ревизор“ Атељеа 212, а за поставку у част награђених предложен је комад „Како убити своју супругу и зашто“ позоришта „Зоран Радмиловић“ из Зајечара.

НОВА ПРЕМИЈЕРА У ТЕАТРУ

По тексту Горана Марковића

У Књажевско-српском театру последњих дана децембра почело се са читајућим проблема друге премијере у овој позоришној сезони. Реч је о комаду „Зелени зраци“ (адаптација текста „Вила Сашино“) Горана Марковића који режира Милица Краљ. За редитељку Краљ, којој је ово прва сарадња са крагујевачким позориштем, реч је у основи о љубавној причи Александра и Драге, кроз коју је писац Горан Марковић проткао и неке друге, историјске приче.

- Волим комаде Горана Марковића, он је захвалан за редитеље попут мене, јер пише за глумце, а и веома је интересантан и пријемчив за публику, сматра Милица Краљ.

За уметничког директора крагујевачке позоришне куће Небојшу Брадића „Зелени зраци“ су психолошка и мелодична прича о трагично љубави која је истовремено представљала и крај једне епохе – 19. века.

- По многим историчарима баш тај трагичан крај династије Обреновић био је увод у Велики светски рат, каже Брадић, додавши да ће се на репертоару Књажевско-српског театра у 2014. години наћи и представе којима ће бити обележен почетак Првог светског рата и 150. годишњице од рођења Бранислава Нушића.

За директора Театра мр. Воја Лучића рад на новој представи амбициозан је подухват у који крагујевачко позориште улази, не „губећи ритам и дах“ из претходних сезона, без обзира на кризу и не губећи темпо.

У крагујевачкој верзији краљицу Драгу и краља Александра играју глумци Исидора Рајковић и Милош Крстовић, а у овој великој ансамбл представи у подели су искљичиво

МИЛИЦА КРАЉ ЈЕ ОВО ПРВА САРАДЊА СА КРАГУЈЕВАЧКИМ ПОЗОРИШТЕМ

КРОЗ КОМАД „ЗЕЛЕНИ ЗРАЦИ“ ПИСАЦ ГОРАН МАРКОВИЋ ПРОТКАО ЈЕ И НЕКЕ ДРУГЕ, ИСТОРИЈСКЕ ПРИЧЕ

глумци ове куће: Владан Живковић, Славица Радуловић, Мирко Бабић, Миодраг Пејковић, Драган Стокић, Никола Милојевић, Саша Пилиповић, Александар Милојевић, Милић Јовановић, Здравко Малетић, Иван Видосављевић, Ненад Вулевић, Душан Станикић и Чедомир Штајн.

Сарадници редитељке Милице Краљ су Милица Бајић Ђуров (сценограф), Јелена Јањатовић (костимограф) и композитор Драгослав Танајковић.

Премијера представе „Зелени зраци“ биће на Дан театра, Сретење, 15. фебруара.

ГОДИШЊА ИЗЛОЖБА ГАЛЕРИЈЕ „АРТ“

Пресек савремене ликовне сцене

Већ трећу годину за редом галерија „Арт“ обележава прелазак из старе у нову годину традиционалном годишњом изложбом најновијих радова аутора из града. Учешћем тридесет и једног уметника разнородних стилских оријентација, ова поставка даје пресек овдашње савремене ликовне сцене.

У каталогу изложбе историчарка уметности Катарина Бабић наводи да су, генерално посматрано, изложбе уметничких дела одиграле веома значајну улогу на тржишту уметности на промовишћу уметност још од 18. и 19. века. Некада је Париски салон био кључни фактор у одређивању репутације дела француских уметника. Тада пример следиле су бројне друге институције, као што су Краљевска академија у Лондону, Британски институт, све до Салона обиђених, којим је направљена права револуција у тадашњем ликовном животу. Уметници су улагали велики напор

да створе репрезентативна и допадљива дела која ће освојити и публику и критику. Уметници су их сматрали, тада као и данас, јединственом приликом за самопромоцију и комерцијализацију своје уметности.

С друге стране, оне су права прилика да се развије критичка свест и едукује публика, а тиме развије постојећа ликовна сцена и да се подигне на виши ниво.

Захваљујући ентузијазму галеристе Гавриловића, упркос садашњем тренутку и окружењу, општој демотивисаности стручних удружења у

след друштвено-финансијске девалвације уметничких струка и њиховог рада уопште, имамо прилику да се трећи пут у „Арт галерији“,

а први пут у новом простору, упознајмо са широким спектром индивидуалних поетика и стварајачких концепцијама. Ауторима су упућени позиви за учешће уз извесну селекцију у естетском смислу.

- Дух посебности и индивидуализма нашли су израз у ликовним медијима, попут слика, графика, цртежа, калиграфије и скулптуре. Своје радове презентују ствараоци различитих животних доби, од ветерана до најмлађе генерације аутора поникле на Филолошко-уматничком факултету у Крагујевцу. Мотиви попут пе-

јаја, портрета, фигурације инспирирани су уметничким проседе исказане различитим стиловима од реализма, надреализма, експресионизма, до редукованих рукописа са печатом лирске, асоцијативне и потпуне апстракције. У ери глобализације и дигитализације уметницима је пружена прилика да усаврше и развију своју поетику, сагледају постигнуто и оду корак даље.

То је једна нова могућност да афирмисани уметници још једном буду препознати и признати, а млади да буду откриени.

Поред тога, годишња изложба је

прави повод да се размисли о успостављању нових, иновативних начина пласирања уметничких достигнућа у смислу њиховог онлајн превентовања, што би свакако био још један вид представљања и промоције средине из које су поникли, објашњава Катарина Бабић.

Годишња изложба ће бити отворена до 18. јануара.

ИЗЛОЖБА ФОТОГРАФИЈА

О Микију Јанковићу

Поставка 33 фотографија Милоша Игњатовића, фотографа из Крагујевца, биће изложена у кафани „Магма +“, у понедељак, 13. јануара, од 19 часова. Поставка је посвећена крагујевачком уметнику Миомиру Мику Јанковићу.

Фотографије - портрети који ће бити изложени настали су током 2000. и 2001. године уз активну сарадњу Микија Јанковића. Игњатовић представља личне емоције произашле из познанства ова два уметника, али и разумевање личности, чији је живот и физичка појава концептуални догађај за себе, о-

бојен трагиком сопственог трагања.

Почетна Игњатовићева идеја да топлим, другарским бележењем Микијевог свакодневног живота и заједничком изложбом са њим скрене пажњу на његову аутентичност и непоновљивост, Микијевом прераном смрћу претворила се у реквијем људском бићу.

Иначе, све фотографије већ су биле део поставке „Мики у и на седам боја“, која је била изложена 2002. године, у простору Дома војске.

Изложбу ће отворити Драгана Жупљанић, а поставка се може погледати у следећих месец дана.

М. Ч.

УКРАТКО

Конкурс Галерије СКЦ-а

Галерија СКЦ-а расписала је конкурс за излагање у 2014. години. Конкурс је отворен до 24. јануара за самосталне уметнике, излагаче и кустоске изложбе - пројекте аутора из Србије. Конкурсом су обухваћени и једнодневни програми - презентације, пројекције и промоције. Такође, могу да се пријаве и студенти завршне године факултета и академија уметности. Пријаве разматра Уметнички савет Галерије СКЦ.

Конкурсна документација треба да садржи опис пројекта до 2.000 карактера, визуелну документацију до десет репродукција радова који се предлажу за изложбу са називом, техником, димензијама и годином настанка, професионалном биографију и контакт податке.

Студентски културни центар излагачима ће обезбедити путне трошкове аутору, трошкове штампања каталога, плаката и позивница, као и медијско представљање аутора. Аутор је у обавези да остави један од радова са изложбе у власништво Галерије СКЦ.

Аутори своје пријаве могу послати на адресу галерије [јкскг.ком](http://jkskcg.com)

или поштом на адресу: Студентски културни центар Крагујевац, Радоја Домановића 12, 34000 Крагујевац, са назнаком „За конкурс галерије“.

Резултати конкурса биће саопштени до 17. фебруара.

Најбољи музички догађај у 2013.

„Арсенал фест“, највећа музичка манифестација у централној Србији, проглашен је за најбољи музички догађај у 2013. од стране емисије „Грување“ на покрајинском националном сервису – РТВ Војводина. Ова култна емисија из сфере урбаније културе представља једну од ретких у Србији која се годинама бави промоцијом рокенрола. Организатори „Арсенала“, Дом омладине Крагујевац и „Лонг Пла“ из Београда, најављују још квалитетнији програм у овој години.

Да подсетимо, прошлогодишњи „Арсенал фест“ окупио је у три дана на четири бине преко тридесет најпознатијих бендова из Србије и региона. Звезде трећег „Арсенала“ били су „Смак“, Бајара и „Инструктори“, „Партибрејкерси“, „КБО!“, „Гоблинин“, „Хладно пиво“.

Видео радови

Крагујевачки СКЦ позиваје све који желе да дају свој допринос реализацији представе „Људи из струке“, коју режира Дамир Недић, да направе видео-рад у трајању до два минута, поставе га на јутјуб и пошаљу линк на мејл: [дамирkg@jkskcg.com](mailto:damirkg@jkskcg.com)

У избору радова учествоваће редитељи и глумци, а аутори одабраних радова биће потписани на плакату као равноправни учесници представе. Тема видео-рада је „стручњаци“ – односно, ко су, шта су и како их видите. Прилози могу бити документарни или играни, а рок за слање радова је 15. јануар.

Пишу: Небојша Ђокић,
Центар за војно-политичке студије,
Београд
И Радован Радовановић,
Криминалистичко полицијска
академија, Београд

Како је проблем пушака само тренутно био решен, МВиМ се посветило превазилажењу застареле концепције лаких митраљеза и избору савременог пушкомитраљеза у калибра 7,9 милиметар.

Питање набавке пушкомитраљеза за потребе Војске Краљевине СХС отворило се одмах по добијању француског зајма од 300 милиона франака, који је одобрио француски Сенат 17. децембра 1923. године. Зајам је одобрен за набавку оружја и неопходних привредних постројења од француске државе и француских фирм. Разматрајући прве листе потраживања француски војни представници уочили су да су њима нису били предвиђени пушкомитраљези.

У то време Војска Краљевине СХС делимично је била наоружана пушкомитраљезима, а делимично лаким митраљезима. Наиме, јединице које су биле наоружане француским пушкама Лебел Бертије 8 mm биле су наоружане пушкомитраљезима Шоша 8 mm, а јединице наоружане бившим аустроугарским пушкама Манлихер 8 mm M. 95 (и старијим моделима Манлихерки) имале су лаки митраљез Шварцлозе 8 mm M. Пушкомитраљези Шоша су, по општем мишљењу, били вероватно најгори икада направљени. Лаки митраљези Шварцлозе нису били лоше оружје, али је концепт лаког митраљеза сматран застарелим, па су у Војсци Краљевине СХС планирали њихову замену пушкомитраљезима.

■ За ког произвођача се определити

Због свега тога француски војни представници предложили су да се, на име споменутог кредита, одмах у Француској набаве и нови пушкомитраљези. То мишљење је подржала и шеф секретаријата Савета земаљске одbrane и помоћник МВиМ јенерал Калафатовић, па је почетком 1924. године у Париз отпуштао јенерал Јоксимовић да се информише о правцу који узима француска армија у погледу увођења овог оружја и размотрити појединачне нове моделе. МВиМ је понуђен нови пушкомитраљез 7,5 mm Шатерлоа M1924, иако се налазио у фази отклањања недостатака и припрема за производњу "нулте" серије. Одмах по Јоксимовићевом повратку, министар војни донео је одлуку да се наручи 10.000 пушкомитраљеза. Такође је тражено да се до почетка јуна 1924. године пошаље пушкомитраљез 7,5 mm Chatelleraut Modelle 1924 на пробу.

На југословенске захтеве одговорено је 23. јуна 1924. године са

ПРИЛОЗИ ЗА ИСТОРИЈУ ВОЈНОТЕХНИЧКОГ ЗАВОДА У КРАГУЈЕВЦУ ИЗМЕЂУ ДВА СВЕТСКА РАТА (6)

Француски кредит за чешке пушкомитраљезе

ЧЕХОСЛОВАЧКИ ВОЈНИЦИ ЗА ПУШКОМИТРАЉЕЗОМ „ЗБРОЈОВКА”

изложеним максимумом који се може постићи у испорукама: 2.000 комада до краја 1926. године, 4.000 у 1927. и 4.000 у 1928. години. Међутим, југословенска влада до 5. новембра 1924. године није дала никакав одговор на ову понуду, већ је узела у разматрање и друге понуде.

Шта више, по свему судећи, француски Шатерло није озбиљније разматран ни као алтернатива. Постоје више разлога за то. Први и врлобитан био је калибар француског пушкомитраљеза – 7,5 mm, а у то време су се Краљевине СХС већ одлучили за метак 7,9 mm. Француски метак представљаје прилично несрћено решење, што је југословенским стручњацима одмах било јасно, а и Французи су то већ били увидели и управо су у то време, 1924/25. године, вршили његову модификацију. Међутим, због основне концепције метка (релативно слабо барутно пуњење),

било је прилично тешко митраљез Шатерло преправити на знатно јачи Маузеров метак, који је усвојен у Краљевини СХС. Управо због тога ће пушкомитраљез Шатерло имати врло слаб комерцијални успех између два светска рата. Његово усвајање значило је да целокупна пешадија мора да се пренаоружа на калибар 7,5 mm који је у том моменту био потпуно нов и проузроковао је енормне логистичке проблеме.

Поред тога, и сам пушкомитраљез Шатерло неоспорно је био слабија конструкција од чехословачке Збројовке, што је потврђено у Другом светском рату. Француска фирма „Хочкис“ ће у то време развити пу-

шомитраљез у калибра 7,92 mm који ће 1926. године усвојити грчка армија под ознаком 7,9 mm M. 1926. Међутим, и он је био слабији од Збројовке, која ће са америчким Браунингом и данским Мадсеном доминирати светским тржиштем пушкомитраљеза између два светска рата.

Српска војска је до 18. децембра 1916. године у виду савезничке помоћи добила 1.962 француских пушкомитраљеза „Шоша“ M1915. Пред сам пробој Солунског фронта српска војска је у јединицама имала укупно 1.946 митраљеза Шоша. Француски војни аташе Рајмон Ежен Делтал, иначе заговорник офанзивне тактике уз примену аутоматског оружја, у извештајима из јануара 1920. и 1921. године забележио је да су новоформирани оружани снаге Краљевине СХС располагале са 1.900 пушкомитраљеза M1915, заосталих из наоружања српске војске.

У жељи да искористи постојеће ресурсе и уштеди средства из буџета, МВиМ је у то време донело и једну исхитрену одлуку. Током преговора у Лијежу о откупу лиценце за пушку, југословенска делегација имала је увид у пушко-

митраљезе заостале након повлачења америчких експедиционих снага, али и у адаптиране белгијске пушкомитраљезе „Шоша“. Како је Краљевина СХС у то време распологала са великим количинама трофејне немачке муниције 7,9x57 mm M88, закључено је да је најбрже и најисплативије прилагодити белгијске „шоше“ за овај метак. Од фабрике „Ф.Н.“ купљено је 4.000 стarih пушкомитраљеза 7,65 mm M1915, а адаптација је поверена Војнотехничком зводу у Крагујевцу.

Адаптација се састојала у уклапању жлебова са задњег дела цеви на дужини од 40 mm ради лакше прекалибрације зрна, замени оригиналног лучног оквира капацитета 20 метака закривљеним оквиром капацитета 12 метака и замени нишана. Но, највећи посао било је прилагођавање немачке муниције; у периоду од 1924. до 1928. године одељење Пиротехнике ВТЗ Крагујевац је све метке 7,9 mm M88 са "0" зрним скратило за два милиметра како би одговарали лежишту и оквирима предвиђеним за белгијску муницију. Како не би дошло до забуње, приликом паковања на свим сандуцима је постављан црвени троугао и натпис "Издати за франц. пушкомитраљез поправљен за овалну немачку Маузерову бој. муницију кал. 7,92."

До фебруара 1927. године Завод је јединицама испоручио 1.700 адаптираних примерака под новом ознаком "пушкомитраљез 7,9 mm M. 15/26". До краја исте године завршена је адаптација наредних 2.000, а почетком 1928. године свих 4.000 пушкомитраљеза Шоша. Тако се у наоружању војске

ФРАНЦУСКИ ПУШКОМИТРАЉЕЗ ПОПУЛАРНО НАЗВАН „ШОША“

нашло 4.000 7,9 mm Шоша M1915/1926, као и 1.900 оригиналних 8 mm, заосталих још од рата.

■ Набавка „Збројовки“

Око 1921. године кренуло се у чехословачкој армији са усвајањем у наоружању новог пушкомитраљеза. И поред огромног притиска француских војних кругова да чехословачка војска усвоји најновији француски пушкомитраљез Дарн, активно учешће узели су и чехословачки конструктори са својим моделима међу којима се као најбољи показао Прага два. Био је то пушкомитраљез који је конструисао Вацлав Холек из фирме „Zbrojovka Praga“. Његова прва кострукција је била Прага један из које је развијена Прага два. На захтев чехословачких војних стручњака Холек је заменио пуњење редеником пуњењем са оквиром и тако се појавио модел Прага 1-23 који је на конкурсу 1923. године заузео друго место, иза данског Мадсена. Постоји компанија „Zbrojovka Praga“ која поседовала могућности да масовно серијски производи много јача компанија „Zbrojovka Brno“ заинтересовала се за откуп лиценце. На конкурсу из 1924. године победила је по-богаша верзија Хавеловог модела означенача са 24.

Новембра 1925. године „Збројовка Брно“ је откупила лиценцу за модел 24, а и сам Холек је прешао у Брно. Након још неких модификација, пушкомитраљез са фабричком ознаком 3B-26 је 1926. године ушао је у чехословачко наоружање. Нови пушкомитраљез ушао је у серијску производњу крајем 1926. године и до 1929. године постао је стандардни пушкомитраљез чехословачке армије, а до 1932. уведено их је 18.323 у наоружање.

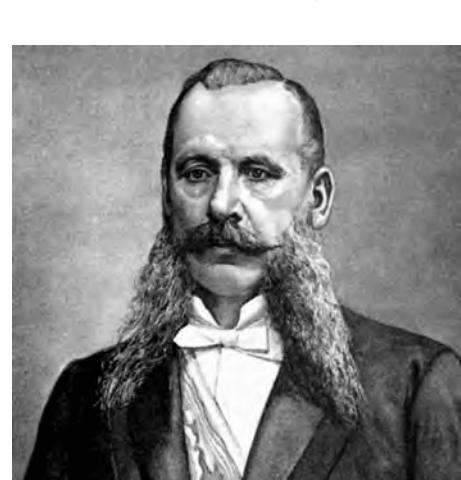
Пушкомитраљез Збројовка је, по општем мишљењу, једна од најбољих конструкција стрељачког оружја насталих између два светска рата. Не постоје потпуно поуздана подаци о његовој производњи, али до пада Чехословачке произведено је око 120.000, при чему су највећи корисници били Чехословачка (34.000), Кина (више од 30.000), Румунија (17.000), Југославија итд. Још најмање 25.000 је произведено за време немачке окупације. Најмање 24 државе је имало у наоружању Збројовке углавном у калибра 7,9 mm, али било их је и у другим калибрима (на пример 7,65 mm). Велика Британије је откупила верзију 3B-33, у калибра 7,7 mm, коју је усвојила у наоружању под именом БРЕН. Произведено је преко 220.000 Бренова, од којих се многи и данас налазе у наоружању.

Немачка је масовно користила Збројовке и то и оне заплењене у Чехословачкој и Југославији и оне специјално направљене за Немце за време окупације Чехословачке. Збројовке су биле стандардни пушкомитраљези у СС јединицама и другим помоћним немачким јединицама бар до средине 1943. године, а у многима и до краја Другог светског рата.

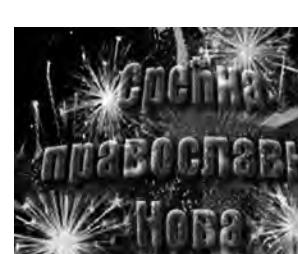
Насловиће се

ДОГОДИЛО СЕ У КРАГУЈЕВЦУ

Пре 183 године - 4. јануара 1831. рођен је Јован Ристић, државник, научник и председник САНУ. Сматра се једним од најзначајнијих бораца за националну политику Србије у 19. веку, најдоследнијих заговорника либерализма као политичке идеологије и најбољег српског дипломату. Због постизивања либералне традиције и српске националне политике у другој половини 20. века, име Јована Ристића пало је заборав. За његов коначан „повратак“ у родни град заслужан је рано приминули историчар Дејан Обрадовић (1971-2010) који је иницирао да се овом славном крагујевчанину ода трајно признање. Након 2000. године добио је улицу, а 2004. године подигнут му је споменик висок пет метара у близини доњог каменог моста, рад вајара Зорана Илића.

Пре 96 година – 14. јануара 1918. уведено је прослављање Српске нове године, због разлике између дотад у Србији важећег јулијанског (православно-црквеног) и новоуведеног грегоријанског календара. На њено прослављање од краја Другог светског рата до краја осамдесетих година окупљала је кафанама „Балкан“, „Стара Србија“ и „Палигорић“ а прослава

је подразумевала да се певају тзв. "националистичке" или "антикомунистичке" песме ("Ко то каже, ко то лаже Србија је мала", "Марширала краља Петра гарда", "Креће се лађа Француска"), а једна од песама била је о Пенезићу Крцуну „Слободане, моје росно цвеће"). Због негативног става власти, за ова окупљања наводили су се разни поводи, најчешће рођендани. Прослава је имала чар "забрањеног воћа" и посредно изражавала неслагање са режимом.

(За ову рубрику делимично се користе подаци из Лексикона Кртијевца)

ШУМАДИЈСКЕ
ПРИЧЕ

Владимир Јајличић

Не скрећи са стазе

ПАКОВАНЕ чизме, или ваљенке са сарпом од јеленске коже - од напада лог снега се није дало добро видети. Газиле су прилично чврстим кораком који можда не би требало да припада старцу. Али, има таквих, држећих. Оног ко гледа више би зачудио састав ваљенке: оне су упадале у љицту и промрзле барице, очито непромочиве. Уосталом, видне су биле само од чукља навише, сежући до колена, уvezане плетарима бичића, а не пертли, око старчевих листова. И тек кад би ногу дигао из снега, дало се видети да се помало тетура - није се могло закључити да ли због тешког терена, или због чашице више.

Снег је падао у крпама, као да жели потрести сваки јасан видик. Ако си хтео да видиш целу улицу, морао си да гледаш између две крпене пањуље. Па и тад ниси могао да уочиш циновске санке с педесетак упрегнутих јелена. Санке су носиле огромну светлуцаву кочију - изгледало је као да су заклоњени белим параваном. Пре си могао чути како јелени, сигурно уморни од дугог путовања и вучења санки, тешко и јарно дишу, док им из ноздрва куља парга. Један међу њима дизао је главу и мања роговима, као да жели набости сваку успрхуталу пањуљу. Није му се стајало на мразу, радије би, ма и уморан, био у покрету.

Старац, обучен у црвене панталоне и бунду, с црвеној капом и белом кићанком на глави, сподби огромну браду под црвену ролку, јер му је сметала при сагињању, додирујући ледну промочену банкину. Морао се сагнути, хтео је да с промрзле улице подигне онемоћало тело. Можда и није морао, јер се тело, изненада, опружи - као да га дрмну струјни удар.

- Еј, не дираж! - рече он старцу.

Старац се одмаче и продорно погледа човека који је, домаочас, лежао у смету. Овај је сада стајао, као зачујен, ни тамо, ни овамо. Старац га подухвати, овог пута под мишку, и повуче ка санкама. Човек се више није одупирао, корачао је ослоњен на старца као механички лутак. Пред санкама, на којима су биле застакљене двери, украшene светлуцавим чипкама каменчића налик на драго камење, или лажно сребро и позлату, они застадоше и човек се опет укупи. Тек сад се, под светлуцњајем украшених кочија које се, удружене са уличним расветом, борило против настрљивих пањуља, могло видети да је човек слабо одевен, у прекратком капуту, да је, мора бити, болестан, јер су му очи биле црвене као у вампира, да је неурдан - чекињав, одрпан, да је, чак, негде изгубио обућу, јер је имао само једну прозевалу патику на левој нози, док му је десна била у чапама.

- Је ли могуће... - почуди се он, али старац не одговори, отвори врата на санкама и угра га унутра.

- Пијандуро - прогунђа старац. - И колико вас је само... Дојадисте!

На вратима пијанац се опет заинтачи:

- Чекај! Нисам толио попио... А где су поклони? То јест... Шта ово значи? Деда мразе...

- Само уђи - рече старац. - Нисам ти ја де да. А поклони су већ раздељени.

- Шта ћу ја овде?

Али, старац ништа не одговори, залупивши му врата пред носем, седе у санке и пущну бичем. Зазвечаше прaporци. Јелени (сад се јасније видело да су то углавном северни јелени, мањом учетворени, или упарени, лосови, али и ирваси, и собови) - кретоше дуж мутно осветљене улице шпартане пањуљама.

САНКЕ се зауставише пред зградом на којој је писало "Општа болница". Натпис је био неонски, топио је пањуље топлом светлошћу и могао се јасно прочитати. Али, не одоша на главни улаз, већ на један од стражњих. Зауставише се пред оним на којем је, једва видљиво, мањим словима

(сигурно да својом крупноћом не преплаше пролазнике, или особље) писало "Мртвачица". Пред вратима је цупкала згурена бабља прилика којој, очито, није било до зимских радости.

- Касниш! - нездовољно довикуну старцу, али овај не одговори. - Нас, анђаме, плаћају по учинку. Једно тело - једна кеса прашка за подмлађивање. Молим! Нисам плаћена да држим на мразу! - ово последње је догунђала самој себи, без наде да ће бити саслушана, још мање да ће старац разумети њено нездовољство.

Поред ње изрони плашљиво прилика добро одевеног човека, у тешком доколеном капуту, са шеширом и поткапом на глави. Извиривао је и непрестано урањао у улаз, као да би се најрадије из ледне несигурности спољног живота вратио у ледну сигурност мртвачнице. Старац добаци анђама звучећу кесу, анђама нагло човека са улаза одгурну на снег и, изненада, цичећи од задовољства, као да је младица а не баба, за собом затвори и закључа улазна врата. Одгурнути посрну у смет и придиже се, одмах почевши да чисти скупо одело. Био је огорчен:

- Знате шта - одједном се раздра. - За ово ћете ви мени... Ја нисам макар ко!

- Тише - рече старац. - Овде има болесника, не треба их узнемиравати.

Али, човек се није обазирао на старчева упозорења:

- Ко сте ви да ме уђуткујете - рече осорно. - На један мој миг изаћи ће хиљаде сутрађана и уђуткати - вас! Моје је име Савковић. Можда сте чули. Био сам на челу овог града!

Он се унесе старцу у лице. Старац га је нетремично гледао, као да се пита да ли је овај човек нормалан. Сада је Савковићево лице било јасније видљиво: имао је лепо неговане брчиће, али и он је био, зачудо, необријан, с чекињавим образима (раст браде и ноктију ни смрт не зауставља!) - као и онај пијанац који је, зачувши гужву, отшкринуо врата кочије и изашао напоље, пратећи са зајимањем свађу, одлучивши, напокон, да се умеша:

- Немој тако, брале - рече он Савковићу. - Па ово је Деда Мраз! Унутра, у санкама је топло, замало нисам заспао. Шта ћеш у болници, и још у мртвачници! Уђи, имам и флачке мученице, па ћemo се згрејати!

- Оставите се, молим вас, шараде! - рече Савковић. - Ко још верује у бапске приче! Ка-кав Деда Мраз! Костимирали сте се да би направили спрдачину са мном, јер знате да сам јавна личност. Шта је ово, скривена камера? Са мном се овако не може! Ја сам жарио и палио овим градом и неће мене некакав та-мо-пијанац и неки луди деда...

Али, истог тренутка, он осети да га према паркираним санкама вуче неодолива сила. Он се, истом, обрете пред застакљеним вратима кочије, и тек тада са ужасом схвати да више не контролише своје кретање, да његовом волjom управља неко други.

- Чујте - рече бесно Савковић. - Имам правда знам ко ме одавде тера, куд ме води, којим правом и поводом. Не можете с нама поступати као с овцама!

- Да се представим - рече му театрално пијанац - чувени Комарац. Легенда града Чика. Ал Капоне па ја.

Али га Савковић одмери презривим погледом и одмаче се од њега, јер је Комарац задударао, чак и на овом мразу, на неоптер и алкохол.

- Не бисте да са вама поступају као са овцама? - разјари се старац. - А како сте ви поступали с другим људима? Колико сте пута рекли својим поверионицима да је народ обична стока без своје воље, којој су потребни управљачи?

- То ниједном јавно нисам рекао - рече Савковић. - Уосталом, ко сте ви да ме прекоравате? И куда нас возите?

- Куда вас возим? - рече старац. - Возим вас у смрт, господо. Разделио сам поклоне и

сад, на повратку, купим помрле, да бих вас вратио тамо где истински припадате, после тог вашег усрног сна који сте звали животом.

Савковић и Комарац остадоше забезекнути. Комарац се први прибра и слеже разменима:

- Што се онда скрањерамо... Унутра је то-пло. Отварај да уђем!

Савковић, међутим, пребледе и покуша да се, из све снаге, одмакне од кочије. То му није полазило за руком и он, изненада, онемоћало клече на снег. Нека сила га опет придиже, врате се отворише. Бранио се колико је могао. Опирао се, напрезао, вратне жиле су хтели пући. Напокон, стега попусти и он се опет скљоука у смет. Старац приближи усне његовим омчастим ушима и прошапта:

- Не понашај се као кмеза, Савковићу. Топлике си сопственом руком уништио, овако или онако. А сад, кад је маца дошла и на твоја вратанца...

Савковић, међутим, зарида:

- Мајчице моја! Хоћу кући! Не желим да умрем!

- Нико не би, пријатељу - добаци весело Комарац из кочије. - Да не поверујеш, ни ме-ни се неће. А немам ни кучета, ни мачета!

Савковић као да је тек сада схватио да се све ово дешава изистински: Он молитвено склопи рuke:

- Да ћу све што имам! Ја сам власник десет станови, у овом и другим градовима. Имам викендцу на мору, девизни рачун у инострству! Све је ваше, само ме оставите да живим!

- Терaj, море - рече презриво Комарац из кочије - Ја немам шта да изгубим!

И добаци Савковићу:

- Умри, бар, као човек, сероњо!

Старац придиже Савковића лако, као да је овај перце, и убаци га у кочију.

КОЧИЈА је била пространита, али се брзози пунила, јер је по смрт протекла ноћ била берићетна. Упуцали су неког младог човека, један се обесио, други скочио са зграде, трећег су нашли после укопа и опела, на гробљу... На излазу из града, санке су клизиле, чинило се, бешумно и лако, могли су се чути само прaporци који су навешћивали да ће се, са периферије, ово сокочило, ова скаламерија, винuti небу под облаке и полетети, с пањуљама, на заказано одредиште.

Међутим, јелени су хрипали, мучећи се да кочије извуку из влажног крпастог снега који се лепио за точкове. Ишли су брзином недовољном за винуће. Требало их је ошинути, али старац није имао срца, ни воље, за то. Ваља им одморити бар на пола сата, накружили су се немалим градом, уз то периферија се налазила на узвишици: град као да је смештен у неки велики котао, мука је из њега изађи.

Крај једне од периферијских кућа старац опази некакву прилику. Помисли да то мора бити пас, од оних који узалуд трче за сваким возилом, мислићи да возила уплашено беже од њихове страхотрепетне доцерске снаге. Али, пси и мачке се крећу, ретко стоје у месту, осим кад им се нареди, или остају уз господара - а прилика се није померала, као да је укопана у снег. Старац надсврди чупаве веће рукавицом, како би боље видио. Или није добро видео, или није хтео да

поверије у оно што види. На снегу, згрчена у чучањ, на ивици великог смета који ју је надвисивао, у лакој летњој халиници, дрхата је нека девојчица. Старац успори санке - цурикну; лосови застадоше, послушно и захвално. Праторци који су до тада звеџкали, смирише се, на трен се могла чути само тишина коју су допуњавале пањуље.

Старац се попридиже и загледа се у даљину. Нема сумње, на ивици смета, чучала је, или седела, девојчица, чекајући кочију. Изгледао је као да и она ставља руку над чело, како би боље видела долазак санки, да их не би пропустила. Старац нездовољно загунђа, као да се преприре с неким. Али, крај њега није било никога и свак ко би га видео помислио би да стари утурсуз, сигурно, мрмља себи у браду. Погрђен (сад се тек видело да је зрео, древан старац), он сиђе са санки и застаде крај њих, као у недоумици шта сада да предузме. Онда узе нарамак сена са стражњег дела санки и разбаца га јеленима који захвално почеши да стрижу ушима и кошкују се око бољег залогаја. Старац опет седе на своје кочијашко место, испод седишта извади парче сувог меса, почне да га рецка сребрним ножићем и да га залива, уз флашу из које је повремено потезао. Јео је расејано, с паузама, као да размишља шта да учини. Потом врати флашу и месо под седиште, бич задену за колан и опет сиђе са санки, запутивши се према девојчици. До ње је било стотићак метара и исто толико корака. Са сваким кораком било је јасније да девојчица чека управо њега, јер се попридигла. Кад се приближијо довољно да би га зачула, он јој нездовољно докију:

- Поклон је у кући! Зар га ниси добијала?

Али, девојчица је ћутала и гледала га не-пријатељски.

- Кући, кажем! Врати се, поклон те чека испод јастука!

Девојчица опет чучну, као пр

ОДВАЛЕ

ДРАГАНА МИРКО-ВИБ, певачица:

- Волела сам да родим и треће дете. Имам 45 година, и, најлош, мислим да сам закаснила.

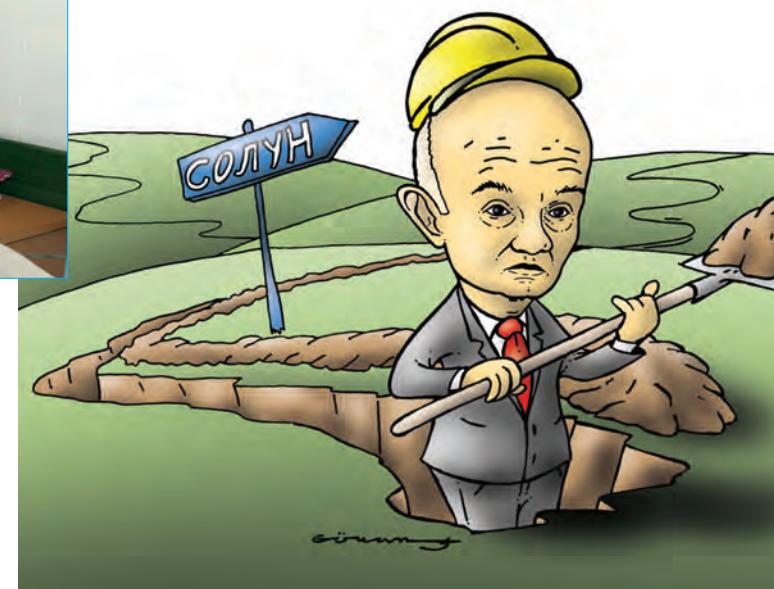
СВЕТЛANA РАЖНАТОВИЋ, певачица:

- Било ми је боље док сам веровала у Деда Мраза, била сам безбрижна, о свим проблемима бринули су мама и тата. Сад сам ја тај чика са белом брадом који свима испуњава жеље.

ЖИКА НИКОЛИЋ, водитељ и аутор „Жикине шаренице“:

- Бити жена је фантастично. Оне су главне, а нас пуштају да мислимо како водимо главну реч.

Карикатура Горан МИЛЕНКОВИЋ

ДАРКО ЛАЗИЋ, певач „Гранда“:

- Знам да нимало није лако бити у другом стању.

ТОМИСЛАВ ЈОВАНОВИЋ, министар просвете:

- Овај министар такозваним укидањем Деда Мраза за запослене у Министарству не укида радост, на против, ствара претпоставке да је у будуће буде више.

ГОЦА ТРЖАН, певачица, поводом учешћа њеног бившег мужа у ријалитију „Фарма“:

- Боже, учини ми услугу и продужи „Фарму“ бар на пет година.

ДРАГАН ЂУРИЋ, председник ФК „Партизан“:

- Користим козметику која је направљена баш за мене, на основу моје крвне групе.

притиском ДС-а 2008. мора да преварим Вучића и подржим Ђиласа.

МИЛИЦА ЖИВАНОВИЋ ОРО, старлета:

- Не могу да кажем да никад нисам имала секс за једну ноћ, али, просто, нисам љубитељ тога.

ЖИКА НИКОЛИЋ, водитељ и аутор „Жикине шаренице“:

- Бити жена је фантастично. Оне су главне, а нас пуштају да мислимо како водимо главну реч.

ВИЏОТЕКА

Мршављење

Дошла Фата да се похвалија пријатељицама и каже:

- Слушајте девојке, смршаја сам чак 10 кила!

Пријатељице:

- Па како си то успела?

Фата:

- Кромпир, шаргарепа, па-прика...

Пријатељице:

- Куvala или пржила?

Фата:

- Копала!

А мајка ће на то: "Ако, ако, скیدај ти још!"

После пола сата каже цига: "Мамо, мамо, скину сам и други слој!"

Мајка каже: "Ако, ако скیدај ти још!"

После сат времена каже цига: "Мамо, мамо, нашо сам ону мајицу што сам изгубио пре три године"!

Погреб

Сахарио човек жену, обавио све на гробљу и дошао кући.

Када је ушао у кућу, небо се провали, почне пљусак, муње, громови ...

Погледа човек у небо и каже:

- Значи, стигла је!

Трка

Седи Црногорац са својим другом на стадион и гледа трку на 100 метара, где учествује његов унук. Вели Црногорац:

- Виђе ону будалу што се вуче иза осталих!

Друг:

- То је твој унук!

Црногорац:

- А, виђе сокола што их поћера све испред себе!

Резерва

Зове Џига хитну помоћ:

"Брзо, докторе, дете нам прогутало куртоң!"

Доктор зове возача и сестру и само што нису кренули, поново звони телефон:

"Докторе, не морате да журите, нашли смо резервни!"

Купање

Убеди мајка цигу да се окупи. После 20 минута каже циго:

"Мамо, мамо, скину сам први слој!"

Неверство

Како реагују Енглескиња, Францускиња и Фата кад их муж затекне с другим мушкарцем у кревету?

Енглескиња:

- Џоне, молим те, изађи из собе. Мој адвокат ће ово расправити са твојим адвокатом.

Францускиња:

- Франсоа, душо, па шта чекаш, пријдужи нам се!

Фата:

- Па, то си ти Myjo! Joooj...А ко је онда овај на мени, јебо матер своју!

КРАЈ СЕЗОНЕ ЛИГЕ ПРЕФЕРАНСА

Интелигенција, не само интуиција

Крагујевачки преферанс клуб последњег викенда у години у кафани „Носталгија“ одиграо је „задње руке“ и добио нове шампионе. Ненад Раденковић „Бубоњи“ је освајач пехара као најбољи играч преферанса крагујевачке лиге за 2013. годину. У равноправној борби Иван Данас „Грк“ освојио је друго место, а Мирољуб „Крапа“ троје. Крагујевачка лига слави пету годину постојања и у својој тешкој првенственој лиги броји 36 играча. После напетог последњег јесењег кола власник кафана Дуле частично је играче прасећим печењем.

-Играчима преферанса, кад нађу место за играње, на-

ДРУГОПЛАСИРАНИ
ИВАН ДАНАС ГРК

јтежа је потрага за трећим играчем. Тада проблем решили смо скупљањем у кафаници „Носталгија“, где се састају и играчи и кибичери. Морам да поменем министра економије у Краљеву Југославији Кости Цукића који је увео динар као средство плаћања на овим просторима и донео је и раздбргу од финансијских проблема, и гру картама преферанс. Дубоки траг оставио је у игри и „Цукићева правила“ и данас постоје. Његов поступат да за ову игру треба интели-

ШАМПИОН НЕНАД
РАДЕНКОВИЋ БУБОЊИ

ТРЕЋИ
МИРОЉУБ
БОГДАНОВИЋ
КРАПА
СА ГЛАВНИМ
СУДИЈИМ
НЕВОЈШОМ
НИКОЛИЋЕМ
УШКЕТОМ

генција, а не интуиција, судија лиге Небојша Николић Ушке.

М. ИГЊАТОВИЋ

ИГРАЧИ У ФИНИШУ СЕЗОНЕ

ПРЕФЕРАНС

КОНАЧНИ РЕЗУЛТАТИ
КРАГУЈЕВАЧКЕ ЛИГЕ

Надимак, презиме и име	Укупно		13. коло		
	Бод	Супа	Сто	Бод	Супа
1 Бубоњи, Раденковић Ненад	65,5	6920	1	5,4	406
2 Грк, Данас Иван	47,9	2072	1	2,8	-188
3 Крапа, Богдановић Мирољуб	46,7	1026	2	5,2	226
4 Жикица, Миленковић Живадин	45,3	3750	2	3,2	222
5 Дуца, Јовановић Драган	45,1	1819	3	5,5	600
6 Туца, Туцаковић Бранко	44,6	4310	1	0,7	-218
7 Дача, Вујисић Данило	43,1	832	2	0,5	-448
8 Лаза, Лазаревић Славољуб	43,1	-1890	5	5,3	330
9 Срце, Ненадић Драган	42,7	-40	4	3,5	250
10 Муша, Николић Драган	42,1	-235	3	2,7	-234
11 Мића, Ђорђевић Милован	41,8	1930	4	3,5	250
12 Везмар Предраг	40,8	-1224	3	0,6	-366
13 Чича, Ивановић Горан	39,9	670	5	2,2	256
14 Ђерка, Ђорђевић Раде	39	2288	4	0	-500
15 Андрић Дејан	38,5	1200	6	3,5	250
16 Миша, Симић Милисав	37,9	-330	5	0,4	-586
17 Ђорђевић Саша	37,4	226	7	5	10
18 Глуменац, Јивковић Владан	37,3	1022	8	5	60
19 Гуки, Васиљевић Зоран	37,3	798	6	3,5	250
20 Лаза, Лазовић Мирољуб	36,7	-824	9	5,3	310
21 Гаја, Гајић Војкан	36,6	1334	7	2,9	-4
22 Срба, Николић Србислав	36,1	-148	8	3	24
23 Живковић Стефан	35,6	542	6	0	-500
24 Паки, Јеврић Милан	34,6	466	7	0,9	-6
25 Неша, Ђорђевић Небојша	33,5	-1654	8	0,9	-84
26 Мића, Мартиновић Милорад	32,3	550	9	2,1	100
27 Веса, Весовић Миодраг	32	-2947	10	3,5	250
28 Ђорђевић Зоран	31,5	998	10	3,5	250
29 Рака, Станојић Радован	30,9	-840	9	0,5	-410
30 Кеша, Стевановић Горан	30,4	-1800	11	3,5	250
31 Мика, Петровић Милован	30	-1472	11	3,5	250
32 Гајић Марко	30	-3910	10	0	-500
33 Ушке, Николић Небојша	27,6	-818	12	3,5	250
34 Професор, Марковић Мирко	27,5	-1752	12	3,5	250
35 Лија, Милојевић Александар	26,6	-3496	11	0	-500

Обавештавају се гости да се понедељком од 19:30 сати игра редовно коло крагујевачке лиге у преферансу и да има места само за стајање и кибицовање.

кафана
Носталгија

ТЕЛЕВИЗИЈА КРАГУЈЕВАЦ

ТВ ПРОГРАМ
од 9. до 15. јануараЧетвртак
9. јануарСТАЊЕ
СТВАРИ

- 20.00 Ставаје ствари
- 07.00 Јутарњи програм
- 08.30 Цртани филм р.
- 09.00 Вести
- 09.05 Музички програм
- 10.00 Серија р. □
- 11.00 Серија р. □
- 12.00 Вести
- 12.05 Кухињица
- 12.35 Кухињица у цвећу р.
- 13.00 Музички програм
- 14.00 Комунални сервис р.
- 15.00 Цртани филм р.
- 15.30 Вино и виноградарство р.
- 16.00 Вести
- 16.05 Серија р. □
- 17.00 Мозаик
- 18.00 Серија □
- 18.50 Хит дана
- 19.00 Хроника 1
- 19.30 Цртани филм
- 20.00 Документарни програм
- 20.30 Нокaut
- 21.00 Серија □
- 22.00 Хроника 2
- 22.30 Серија □
- 23.30 Атлас
- 00.00 Вести
- 00.05 Хит дана

Петак
10. јануар

- 17.00 Моја Шумадија
- 07.00 Јутарњи програм
- 08.30 Цртани филм р.
- 09.00 Вести
- 09.05 Музички програм
- 10.00 Серија р. □
- 11.00 Серија р. □
- 12.00 Вести
- 12.05 Кухињица
- 12.35 АБС шоу р.
- 13.00 Музички програм
- 14.00 Ставаје ствари р.
- 15.00 Цртани филм р.
- 15.30 Атлас р.
- 16.00 Вести
- 16.05 Серија р. □
- 17.00 Моја Шумадија
- 18.00 Серија □
- 18.50 Хит дана
- 19.00 Хроника 1
- 19.30 Цртани филм
- 20.00 Лек из природе
- 20.30 Илузионаста
- 21.00 Концерт р.
- 21.50 Хит дана
- 22.00 Хроника 2
- 22.30 АБС шоу
- 23.00 Филм
- 00.00 Вести
- 00.35 Хит дана

Субота
11. јануар

- 22.00 Хроника 2
- 09.00 Вести
- 09.05 Цртани филм
- 10.00 MegaFon Music р.
- 11.00 Путујуће приче р.
- 12.00 Вести
- 12.05 Чувари традиције р.
- 13.00 Кухињица у цвећу
- 13.30 Fashion files
- 14.00 Shopping avantura
- 15.00 Документарни програм
- 16.00 Вести
- 16.05 Филм
- 18.00 Документарни програм р.
- 18.30 Нокaut р.
- 18.50 Хит дана
- 19.00 Хроника 1
- 19.30 Цртани филм
- 20.00 Стаклено звено р.
- 20.30 Купатило
- 21.00 Вести
- 21.50 Хит дана
- 22.00 Хроника 2
- 22.30 Култура
- 23.00 Филм
- 00.00 Вести
- 01.00 Хит дана

Недеља
12. јануар

- 22.30 Култура
- 09.00 Вести
- 09.05 Цртани филм
- 09.35 Најсмешије животиње р.
- 10.00 Документарни програм
- 11.00 Кухиња у цвећу
- 11.30 Лек из природе р.
- 12.00 Вести
- 12.05 Сеоске учитељице
- 13.00 Агродневник
- 13.30 Кухиња у цвећу
- 14.00 Кошарка: Раднички-Црвена звезда
- 16.00 Вести
- 16.05 Филм
- 18.00 Путујуће приче
- 18.50 Хит дана
- 19.00 Хроника 1
- 19.30 Цртани филм
- 20.00 Стаклено звено
- 20.30 Најсмешије животиње
- 21.00 Концерт
- 21.50 Хит дана
- 22.00 Хроника 2
- 22.30 Култура
- 23.00 Филм
- 00.00 Вести
- 01.00 Хит дана

Понедељак
13. јануар

- 17.00 Мозаик
- 07.00 Јутарњи програм
- 08.30 Цртани филм
- 09.00 Вести
- 09.05 Музички програм р.
- 10.00 Серија р. □
- 11.00 Серија р. □
- 12.00 Вести
- 12.05 Кухињица
- 12.35 Стаклено звено р.
- 13.00 Музички програм
- 14.00 Shopping avantura
- 15.00 Цртани филм р.
- 15.30 G.E.T. Report
- 16.00 Вести
- 16.05 Серија р. □
- 17.00 Мозаик
- 18.00 Серија □
- 18.50 Хит дана
- 19.00 Хроника 1
- 19.30 Спортски преглед
- 20.00 КРАФ
- 21.00 Серија □
- 22.00 Хроника 2
- 22.30 Серија □
- 23.00 Нокaut
- 00:00 Вести
- 00:05 Хит дана

Уторак
14. јануар

- 20.30 Суграђани
- 07.00 Јутарњи програм
- 08.30 Цртани филм
- 09.00 Вести
- 09.05 Музички програм р.
- 10.00 Серија р. □
- 11.00 Серија р. □
- 12.00 Вести
- 12.05 Кухињица
- 12.35 Агродневник р.
- 13.00 Музички програм
- 14.00 Спортска галаксија р.
- 15.00 Цртани филм р.
- 16.00 Вести
- 16.05 Серија р. □
- 17.00 Мозаик
- 18.00 Серија □
- 18.50 Хит дана
- 19.00 Хроника 1
- 19.30 Цртани филм
- 20.00 КРАФ
- 20.30 Суграђани
- 21.00 Серија □
- 22.00 Хроника 2
- 22.30 Серија □
- 23.30 Гледајте сад ово
- 00.00 Вести
- 00.05 Хит дана

Среда
15. јануар

- 20.00 Комунални сервис
- 07.0

СКАНДИНАВКА			
213	ИЗМИШЉЕНО УМЕТНИЧКО ИМЕ	НАША ГЛУМИЦА	НАШ ПОЗИРШНИ РЕДИТЕЉ СА СЛИКЕ
АМЕРИЧКИ ГЛУМАЦ, ЏОН			
СВАКО БЕЗ ИЗУЗЕТКА			
СУДИЈА У ПОДЗЕМНОМ СВЕТУ (ГРЧ.МИТ.)			
ШВАЈЦАРСКИ ПРАКАНТОИ			
"ДАТИВ"			
ИНСЕКТ СЛИЧАН ПЧЕЛИ		ЕНГЛЕСКИ ГЛУМАЦ, ЧИМ	У ДОЊЕМ ПРАВЦУ ЗАБАВЉАЧ ГОСТИЈУ ЛОКАЛА АМЕРИЧКА ФИЛМСКА ГЛУМИЦА АМИНОПРО-ПИОНИСКА КИСЕЛИНА
"НЕУТРОН"	ПРОСТО БИЋЕ (ФИЛ.) БИВ. ФУДБ. ГОЛМАН ОЛИВЕР		
ПЛОВНИ КАНАЛ У САД			
ПЕСМА			
ЛЮБИТЕЉ ФИЛМА, ФИЛМОФИЛ ИСКОРЕНИЛАЦ			
"ИСТОК"	УПРАВЉАЧИ АУТОМОБ. ТУТАЊ КОНСКИХ КОПИТА		
КОЈИ ИМА СТО ЛЕТА			
УПИТНА ЗАМЕНИЦА		"О'КЕЈ" САСТОЈАК ЈЕДРА БЕЛИЈЕ	САСВИМ ИЗГОРЕТИ
ГРАД У НИГЕРИЈИ		МОР.СТЕНА, ХРИДИНА ОНАЈ КОЈИ ШАЉЕ ИЗА-СЛАНИКА	
ЕНГЛЕСКИ ТИП АУТОМОБИЛА			ПОКАЗНА ЗАМЕНИЦА ВЕЗАНО, СЛИВЕНО (ЛАТ.)
СТРУЧЊАК ЗА ЕТИМОЛОГИЈУ			
"НЕПЕР"	РЕДИТЕЉ МАЈКИ СТАРИ ГРАД НА ЕУФРАТУ		
"ИСПИТИЛА КОМИСИЈА"	ДАН (НЕМ.) ГРАД У ФРАНЦУСКОЈ		"РЕОМИР" РУСКА НЕГАЦИЈА
БЛЕБЕТАЊЕ, НЕОЗБИЛНА ПРИЧА			
СКЛОНОСТ КА НЕЧЕМУ			
ВРЕМЕНСКИ ШКРИПАЦ У ШАХОВСКОЈ ПАРТИЈИ (МН.)			

РЕШЕЊА ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

СКАНДИНАВКА: с, роморити, ерика, ид, ћао, врше, номинала, у, изабел, нера, ори, орибати, висити, п, ук, ротор, галамити, обити, ус, дивизори, ида, емаль, надирање, улаз, рен.

ОСМОСМЕРКА: суснежица.

УКРШТЕНЕ РЕЧИ: н, рабинранат тагоре, п, итинерар, самоуко, анди, сект, одољен, кна, псар, оливин, бу, опсенари, вс, на, енит, де, рил, посок, лирски песник, памтити, а, спа, растоварати, рој, лопе, лајковац, крстача, данеу, панатинаикос, ш, анд, камералије, душан, ме, генерација, г, иа, об, ексер, р, се, краткоћа, букмејкер, реалке, зар, ада, наизменична струја.

СКАНДИНАВКА: еквадорац, пух, клар, досипати, сарком, епир, н, гристос се роди, окр, прволигаш, р, априоран, де, титов, таратор, елизабет, цеви.

СУДОКУ: а) 689-312-475, 273-564-819, 514-897-632, 895-743-261, 741-256-983, 326-189-547, 457-621-398, 932-478-156, 168-935-724.
б) 652-149-783, 497-238-615, 381-576-492, 845-721-369, 239-684-571, 716-953-824, 123-467-958, 564-892-137, 978-315-246.
в) 821-953-746, 493-678-521, 567-142-938, 214-785-369, 638-219-457, 975-364-812, 759-426-183, 346-891-275, 182-537-694.

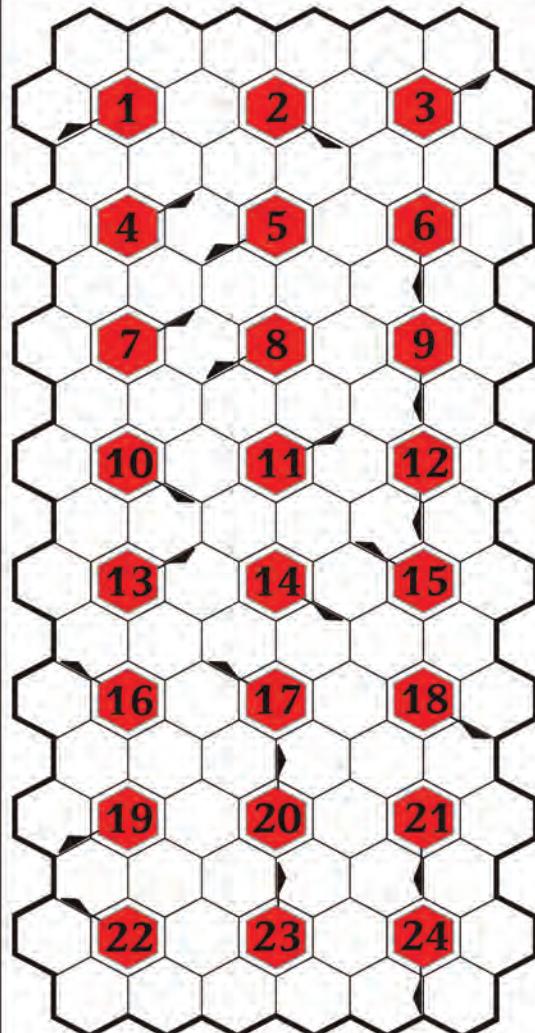
БЕЛА УКРШТЕНИЦА

	1	2	3	4	5	6	7
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							

ВОДОРАВНО: 1. Стручњаци у геологији (0), 2. Одељење за културну делатност (скр.) - Поклон (1), 3. Раџађивање (0), 4. Окрутни злочинац (0), 5. Име спринтера Болдона - Евентуално (скр.) (2), 6. Понд (озн.) - Животињски пород (1), 7. Египатска богиња - 14. и 24. слово азбуке (1), 8. Део цвета, латица - Кола за спавање и ручавање (скр.), (1), 9. Узети у обзир какво стање (0), 10. Нота солмизације - Глумац, Кијану (1), 11. Лице на које гласи новчана упутница (0).

УСПРАВНО: 1. Неугодност (израз.) (0), 2. Немачки мистичар - Намах, на брзину (1), 3. Огласити звоњем - Саставни везник (1), 4. Литар (озн.) - Грчко слово - Спортски шампион - Широки градски простор (3), 5. Прилично далек - Један од Адамових синова (1), 6. Угодан осећај (мн.) (0), 7. Држава у Азији - Путник из задовољства (1).

УКРШТЕНИЦА У САЂУ

- Гесло, парола, 2. Наша денс музичка група, 3. Циркуски уметник, 4. Манастир код Неготина, 5. Направе за усмеравање или вођење, 6. Со азотне киселине, 7. Маринац, 8. Покровитељ уметника, 9. Позиција у кошаркашком тиму (мн.), 10. Масовно страдање, 11. Старешина манастира, 12. Шкртица, 13. Рашчињени поп, 14. Федер, 15. Императорка, 16. Највећа смедеревска фабрика, 17. Фабрички чувар, 18. Врста украсног цвета, 19. Слика на стаклу, 20. Енглески књижевник Вилијам, 21. Третман код терапеута, 22. Полицајац (јарг.), 23. Место код Бечеја, 24. Мужјак гуске.

АНАГРАМ

ТЕЛЕВИЗИЈСКА ЕМИСИЈА

СТАНИ, ТИ КРЕТЕНУ!

СУДОКУ

НИВО ТЕЖИНЕ: ●●●○

		3	1		2	8
4	5				9	
3		8			7	
3			5	1	2	
9						5
	2	9	7			
4			3		1	
	2			8	5	
1	8			6		

НИВО ТЕЖИНЕ ●●●○

						9
6	2	1		7		
			6	2	4	
2	5	3			9	
8	3					4
	6		9	8	2	
	4	2	1			
			8	1	5	6
1						

Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе града Крагујевца, на основу члана 50. став 1. Закона о планирању и изградњи («Службени гласник РС» бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10 одлука УС, 24/11 и 121/12) и Извештаја Комисије за планове Скупштине Града Крагујевца- број: 060-566/13-I/02 од 14.11.2013. године, оглашава

ЈАВНИ УВИД У

**НАЦРТ ИЗМЕНА И ДОПУНА
ДЕЛА ПЛАНА ДЕТАЉНЕ
РЕГУЛАЦИЈЕ
„РАДНЕ ЗОНЕ СТАРА ЗВЕЗДА“
У КРАГУЈЕВЦУ**

Јавни увид обавиће се у периоду од 13.01.2014. године, закључно са 11.02.2014. године, у просторијама Града Крагујевца, Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, Секретаријат за грађевинарство, урбанизам и заштиту животне средине, Одељење за просторно планирање (V спрат), радним данима од 8,00 до 15,00 сати.

Заинтересованим физичким и правним лицима која врше увид у изложене планове, стручна служба Одељења за просторно планирање пружиће потребне информације и стручну помоћ приликом тумачења планског документа.

Примедбе на планска документа у току јавног увида могу се у писаној форми препорученом пошиљком упутити Градској управи за послове локалне самоуправе и опште управе, Секретаријат за грађевинарство, урбанизам и заштиту животне средине, Одељење за просторно планирање (канцеларија 515) Трг слободе 3, 34000 Крагујевац, закључно са 11.02.2014. године до 15,00 сати.

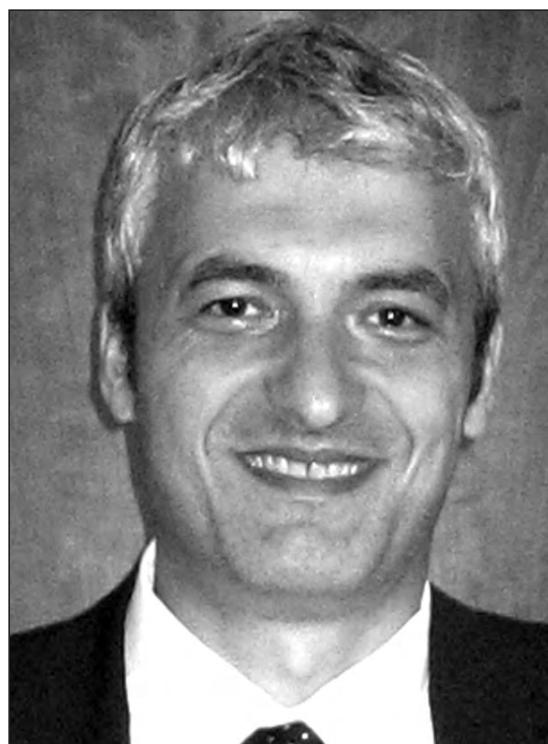
Јавна седница Комисије за планове Скупштине Града Крагујевца, одржаће се у згради Градске управе за послове локалне самоуправе и опште управе, Трг слободе 3 (сала 105), 13.02.2014. године у 11 часова. У току јавне седнице, сва присутна физичка и правна лица која су поднела примедбе у вези са Нациртом плана у писаном облику, могу образложити примедбе пред Комисијом за планове Скупштине града Крагујевца.

Мали огласи

МАТЕМАТИКА, механика, физика (сви узрасти). Часови у току школске године и припремна настава за упис у Математичку гимназију (СМ) и положање мале матуре. Студенти (припрема колоквијума и јануар - 2014.г.). Пријемни (више и високе школе, факултети и војна академија – посебан програм). Велика матура. Такмичења. Тел: 034-360-202, 063-77-11-002, Арић. harsic@gmail.com

МАРКЕТИНГ
333 111
333 116
marketing@kragujevacke.rs

Др Дејан Димитријевић Димке

Ти

Ти никада нећеш умреши
Део ћебе увек ће стајаши, љесаши, љиваши
А део ћебе планираши и шашенишираши
Ти никада нећеш несташи
Јер део ћебе увек ће свираши и скијаши
А део ћебе смишљаши и сијаши.

Ти никада, али никада нећеш њасши
Јер руке које ће држе јаке су
Те руке које ће носе снажне су
Ти никада, баш никада нећеш њресашши видеши
Зашто ће део ћебе заувек љедаши и шрешиши
А део ћебе измишљаши и смејаши се.

Ти никада нећеш биши сам
Ниши ћеш икада биши ствар
Ти никада нећеш њресашши дисаши
Ниши ћеш се више икада ичеја бојаши
Тебе ни један вешар не може одуваши
И више се никада нећеш њовредишши.

Тебе више нишиша, више никада, неће болеши
Управо зашто ћеш не можеш умреши
И зашто не смеш несташи
Али ако икада, ако икада будеш стао
Ти никада нећеш њресашши болеши
А ми никада нећемо њресашши волеши.

СЕЋАЊЕ

Мирослав Томашевић Шаја

9.1.2012 – 9.1.2014.

Сећамо га се са љубављу и поносом.

Његова породица

СЕЋАЊЕ

Митар Алексић

1950 – 2013.

Сећање на једног великог човека, добре и племените душе, великог срца, доброг друга и пријатеља.

Остају успомене на неизмерну доброту, несебичност, правичност, скромност, на чистоту морала и његову верност у поштење и правду. Човек достојан поштовања и дивљења.

Зоран Тасић

У суботу 11. јануара, на гробљу Бозман, у 11 сати, даваћемо годишњи помен нашем драгом Дејану. Волећемо те и недостајеш нам до краја времена.

Мајка Љиљана, супруга Биљана, кћерка Нина и сестра Јелена са породицом.

CityVision
МЕСТО ОГЛАШАВАЊА УСПЕШНИХ!
LED ЕКРАН У ЦЕНТРУ ГРАДА

NOVA ERA
СПОЉАШЊЕГО ОГЛАШАВАЊА

**Bilbordi
kakve ste
oduvrek
želeti!**

TOP LOKACIJA:
STROGI ЦЕНТАР КРАГУЈЕВЦА
Najprometnija raskrsnica i
početak pešačke zone

POZOVITE
302-852
i uz nagradni
kod: "kgnovine"
dobićete
10% popusta
za reklamu

INTERSPORT
SPORT TO THE PEOPLE

ZIMSKO SEZONSKO СНИŽЕЊЕ

TEKSTIL•ОБУЋА•ОПРЕМА
9.1. - 28.2.2014

Popust se odnosi na posebno označene article iz sezone FW 2013.

-50% do -50% **-50%**

NAJBOLJE CENE STANOVA!

**SAMO
833 €/m²
+PDV**

**• GRATIS.
гараžно
место**

Dvosobni stanovi i stanovi na 5. i 6. spratu
за само 833 evra/m² + PDV.

**SLATKI ПАКЕТ
ЗА УСЕЉЕЊЕ
10Kg ЧОКОЛАДЕ
НА ПОКЛОН**

• SMALLVILLE •
KRAGUJEVAC

Prodaja i informacije: +381 34 635 2641
info@smallville.rs, www.smallville.rs

СКИЈАЊЕ**Никако до циља**

НЕВЕНА Игњатовић, после освајања слаломског злата на Универзијади, никако нема среће. Возила је четири трке, све у слалому, и ни у једној није успела да забележи пласман.

На такмичењима за Светски куп у аустријском Линцу и италијанском Бормију није прошла прву трку, а у ФИС тркама у Јенеру у Немачкој, по једном је испала у првој, односно другој вожњи.

М. М.

РВАЊЕ**Успешни у Бугарској**

МЛАДИ рвачи Радничког, кадети и јуниори, учествовали су на Међународном турниру у Бугарској који је окупило око 250 такмичара из Србије, Турске, Грчке и државе домаћина.

Наш састав имао је десеторицу представника, који су се надметали под именом репрезентације Србије и достојно представили своју земљу. Освојили су три бронзане медаље, до којих су стигли Игор Вујовић, Милутин Малешевић и Младен Поповић, који је проглашен и за најбољег страног такмичара.

Традиционално - за појас

БЕЛОРУСИЈА је била домаћин првенства Света у традиционалном рванију (потезању за појас).

Као репрезентативац Србије леп резултат забележио је Крагујевчанин Перица Димитријевић, који је у категорији до 70 килограма, а у конкуренцији 37 такмичара, заузeo девето место.

На овом шампионату појавио се још један Крагујевчанин, међународни судија Урош Јовановић, испред Светске рвачке федерације.

С. М. С.

ПЛИВАЊЕ**Силађи без премца**

ЧАК шест медаља освојили су чланови Пливачког клуба Академија Милорад Чавић на 21. Међународном митингу "Свети Никола" у Нишу.

Томе је највише допринео најбољи пливач овог такмичења Чаба Силађи, који је у бројној и јакој конкуренцији освојио два злата, на 50 и 100 метара прсно. Трећи укупном збиру био је Димитрије Младеновић, чији је учинак злато на 200 мешовито, сребро на 100 прсно и бронза на 50 прсно, док је клупски успех увећао и Мартин Стефановски, бронзом на 50 делфин.

В. У. К.

АТЛЕТИКА"ЦРВЕНИ" СЕ ПОЈАЧАЛИ**Спремни за Куп шампиона**

КРАГУЈЕВАЧКИ Раднички, екипни првак Србије у атлетици, одредио је тим са којим ће се такмичити у Купу шампиона.

Тако је из нишког Железничара ангажован баџач копља Никола Прволовић, наново, јер је он већ помогао при освајању титуле, а досадашњи члан Црвене звезде, Зоран Лончар, биће наш нови баџач кладива. Уз њих ће се наћи и

Слободан Мирић, препонаш на 200 и 400 метара, до сада ведета јагодинског Вожда, те тројскокачица Ивана Петровић из Железничара.

На двојну регистрацију за Раднички ће у најјачем европском такмичењу наступати и бивши европски првак у баџању кугле, хрватски репрезентативац и члан загребачког Динама Марина Премеру, док је Иван Хорват из осијечке Славоније задужен за наступ у скоку мотком. Такође, место се нашло и за најбоље домаће средњепругаше, Немању Којића, Јасмина Љајића и Мирка Петровића.

В. У. К.

Нова награда

ПОРЕД сјајних резултата постигнутих прошле сезоне, Радничком је припала и награда Атлетског савеза Србије за најбољу организацију такмичења у 2013. години.

Нашем клубу признање је додељено за домаћинство финала Купа Србије у сениорској конкуренцији, одржано почетком јуна на стадиону "Чика Дача".

В. У. К.

Најбољи у Бару

ОД јуче се у Бару на припремама налазе потенцијални атлетски репрезентативци Србије, међу којима је место нашло и петоро чланова нашег Радничког.

Тако ће до 22. јануара на Црногорском првоморју тренирати спринтер Милош Савић, препонаш Александар Миленковић, скакач удаљ Лазар Анић, тројскокаш Јован Мићић и нови припадник "црвених", баџач копља Никола Прволовић.

В. У. К.

ШКОЛСКИ СПОРТ**Бројни успеси**

СКУПШТИНА града организовала је пријеме и за ученике и наставнике крагујевачких основних и средњих школа који су у различитим дисциплинама, на општинским и окружним школским спортским такмичењима, екипно и појединачно остварили најбоље резултате.

Код средњошколаца, посебно је истакнуто екипно прво место на општинском такмичењу у одбојци за дечаке, док је ОШ "Радоје Домановић" била прва на општинском и друга на окружном такмичењу у рукometu за дечаке. У рукometu за девојчице прво место на општинском такмичењу заузела је ОШ "Јован Поповић", а у одбојци за девојчице прва на општинском и окружном такмичењу је ОШ "Мирко Јовановић".

Екипе су награђене дипломама и дресовима, поклоном Градског

сајза школских спортских друштава Крагујевац и града Крагујевца, које је уручio је Драгослав Милошевић, члан Градског већа задужен за образовање, културу и спорт. Такође, прочитана су имена ученика који су освојили прва и друга места у пливању, док је Другој крагујевачкој гимназији и ОШ "Јован Поповић" том приликом уручена плакета за учешће највећег броја ученика у свим дисциплинама у школским такмичењима у 2013. години.

- Школски спорт у граду Крагујевцу већ годинама показује добре резултате. Ми смо се договорили да ове године покажемо њихове резултате не само деци, њиховим родитељима, директорима школа и наставницима, него и јавности Крагујевца. Ове године смо поделили дресове и дипломе и то је пракса коју ћемо наставити и наредне.

Циљ је да младе људе који су постигли добре резултате промовишимо, да децу масовније укључимо у школски спорт и да показамо и другима да град Крагујевец поштује вредности и да те вредности треба да покаже и награди - нагласио је Милошевић, члан Градског већа задужен за образовање, културу и спорт.

В. У. К.

АМЕРИЧКИ ФУДБАЛСУПЕР ЛИГА**Старт у априлу**

НЕПОСРЕДНО уочи Нове године, како је то обично, Српска асоцијација америчког фудбала жребала је такмичарске бројеве и одредила термине овогодишњег националног шампионата. Као и до сада, Супер лига бројаће осам клубова, а такмичење ће се одвијати по једноструком бод систему. Прво коло лигашког дела на програму је 5. априла, а финале плеј офа 12. јула.

На старту Дивљи Вепрови ће одмерити снаге са новајлијом, Индијанцима из Иниђије на свом терену, а

затим следи српски вечити дерби са Вуковима у Београду. Крагујевчани ће бити домаћини Младеновчанима, Новосађанима и Нишлијама, док ће их угостићи још београдски Плави Змајеви и панчевачки Пантери.

М. М.

ФЛЕГ ЛИГА**Подмладак за титулу**

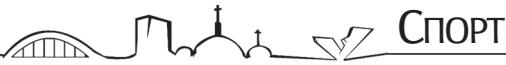
ПОРЕД сениорског српског погона, и најмлађи ће почетком пролећа у борбу за титулу најбољег у Флег лиги. Учествује 17 екипа, распоређених у четири квалификационе групе, а одржаваје се по два турнира.

Крагујевачки састав надметаће се у „Југу 1“, са Вукодлацима из Ваљева, Анђеоским Ратницима из Чачка и краљевачким Краљевским Крунама. Три најбоље екипе отићи ће на полуфинале „конференција“, а по троје са тих сусрета одлучиваће у финалу о прваку државе. Почетак је 5. априла, а фајнал сикс 22. јуна.

М. М.

FITNESS SHOP
OLYMPIA
 SPORTSKA HRANA №1
 Kod Vatrogasnog doma (034) 338 338

ВАТЕРПОЛО

КУП СРБИЈЕ

У Београд по трофеј

ИАКО је и Ватерполо клуб Раднички Кон Тики поднео је пријаву за организацију „фајналфора“ Купа Србије, београдска Црвена звезда биће домаћин овог такмичења.

Наиме, како су се за домаћинство пријавила два клуба, на основу одредби конкурса организатор се одређивао јавним жребом, при чему Звезда је имала више среће.

Тако ће се у Београду, 25. јануара, састави Раднички Кон Тики - Партизан и Војводина - Црвена звезда, а дан потом победници ових дуела бориће се за пехар Купа Србије.

В. У. К.

БОЖИЋНИ ТУРНИР

Млади у фокусу

ПРВИ Божићни турнир за млађе селекције, Ватерполо клуб Раднички Кон Тики организовао је прошле суботе на затвореном базену Спортског центра „Парк“. Екипе су биле подељене у три узрасне категорије, којима су подршку пружили и првотимци „црвених“ Борис Злоковић, Душан Марковић и Срђан Вуксановић, замагравши у базену са њима.

Иако резултат није био примаран, најбољи су на крају, из руку капитена сениорског састава Филипа Филиповића добили пехаре, а на спортском директору Југославу Васовићу, арбитру ових дуела, било је да побеђене утеши чоколадама.

Иначе, нови координатор млађих селекција Радничког Ненад Василевски, том приликом се

похвалио да крагујевачки клуб има добру базу од преко 200 дечака.

ФУДБАЛ

„ЦРВЕНИ“ УСКОРО ОПЕТ НА ТЕРЕНУ

Има и прекобројних

ОСТАЛО је неколико дана до почетка према фудбалера Радничког 1923. У уторак, дан по Српској новој години, уследиће прво новогодишње окупљање „црвених“, а након тога месец дана тренинга и контролних утакмица у којима је циљ досегнути форму тима довољну за пролећни опстанак у елитном друштву.

За сада је знано да ће се то учинити без чете врице фудбалера, оних који се у првом делу првенства нису изборили за значајнију рулу на терену, попут голмана Марка Шимића, штапера Владимира Оташевића и крилних нападача, Срђана Симовића, односно Аргентинца Матијаса Поркарџија.

С обзиром да финансијска криза увек драма крагујевачког суперлигаша, овакво смањивање бесппотребних трошка је потпуно у складу са тим, као и најава клуба да се на скупља појачања не рачуна.

В. У. К.

ОДБОЈКА

ВИНЕР ЛИГА - Ж

С' паузе на шампиона

НАРЕДНОГ викенда, после тронедељне паузе, наставља се шампионат Србије за сениорке. На реду је 12. коло, у коме крагујевачки представник, екипа Смечка 5 дочекује вишеструког шампиона и најбољи састав у земљи, Црвену звезду. Све осим максималне победе Београђанки било би више од изненађења, те тако остаје само да домаћи састав покуша да одигра најбоље што може и омогући публици леп спортски доживљај.

Остали парови овог кола су: Колубара - Партизан Визура, Железничар - Спартак, Динамо - ТЕНТ и Јединство (У) - Јединство (СП).

М. М.

ВИНЕР ЛИГА - М

Пут на север

И ОДБОЈКАШИ Радничког за викенд настављају такмичење у Првенству Србије.

Игра се 11. коло, а крагујевачки састав гостује Спартаку из Суботице. Домаћа екипа води велику борбу за бег из опасне зоне, те се очекује озбиљан испит за изабранике Дејана Матића.

Ипак, разлика у квалитету је таква да се са правом на самом северу земље може надати победи. Утакмица је

заказана за петак, 10. јануар.

Поред овог сусрета играју се још: Војводина - Рибница, Јединство - Партизан Визура, Црвена звезда - Спартак (Љ) и Млади радник - Бердап.

М. М.

КУП СРБИЈЕ

Одлагање

НА молбу Одбојкашког клуба Партизан Визура, а због учешћа једног његовог члана на квалификационом турниру за Светско првенство српског изабраног тима, одложене су утакмице четвртфинала Купа Србије.

Тако ће Раднички и београдски „црно-бели“ своје мечеве одиграти 15. и 22. јануара. Први ће бити у хали „Визура“, а реванш у „Језеру“. Бољи из двомећа биће учесник завршног турнира у фебруару.

Учешће на фајнал фору већ су обезбедили Црвена звезда, Спартак из Љига и пожаревачки Млади радник.

М. М.

ПРИЈЕМИ

Ода рукометашцима

ПОВОДОМ овајања сребрне медаље са репрезентацијом Србије на Светском првенству, градоначелник Крагујевца Верољуб Стевановић са сарадницима организовао је пријем за рукометашце Радничког Ивану Милошевић и Јовану Рисовић.

- Све време док је трајало Светско првенство дигли сте Србију на ноге. Освојено друго место на свету је фантастичан успех и подстrek за све нас. Без обзира на тешка времена, ми као Град даћемо пуну подршку и клубу и сваком појединачно, да створимо услове како бисте постигли још боље резултате. Политика коју ми у спорту спроводимо више година сада даје резултате. Три наше девојке су у екипи која је друга на свету и која ће на Олимпијским играма бити вероватно и кандидат за медаљу, што је велики значај за Србију, али и за Крагујевац. Ваш успех је и подстrek осталим младим девојчицама да се баве спортом - рекао је Стевановић, честитајући рукометашцима велики успех.

Захваљујући на пријему Ивану Милошевић је рекла да оне још нису свесне успеха које су постигле.

- Овога пута ишли смо корак по корак, спремале се из утакмице у утакмицу, јер за разлику од прошле године, сада смо зрећије приступиле игри, са више самопоуздања, и направиле окlop који нико није могао да сруши - рекла је Ивана.

Треће светско сребро у наш град донела је једина рођена Крагујевчанка, некада такође чланица „црвених“ Марија Лојпур, која тренутно наступа за скопски Вардар.

В. У. К.

- Имамо све млађе селекције које играју у такмичењима Ватерполо савеза Србије. Започели смо велики посао, треба бити упоран и стрпљив и резултати ће доћи. Најважније је да што више деце у будућности заигра у првом тиму - рекао је Василевски.

В. У. К.

ЛИГА ШАМПИОНА

Гостују Румуни

У ЧЕТВРТОМ колу „Б“ групе Лиге шампиона, Раднички ће дочекати румунску Орадеу.

Сусрет се игра на затвореном базену СЦ „Парк“, ове суботе, од 15.45 сати.

В. У. К.

СТРЕЉАШТВО

Милутин у стручном штабу орлова

РЕПРЕЗЕНТАТИВНИ стрелац и тренер „Чика Мате“, Милутин Стефановић, одлучком директора стрељачких репрезентација Србије Срећка Пејовића, убудуће ће радији као сарадник у стручном штабу репрезентације.

Стефановић је изабран да ради са млађим категоријама у дисциплини пушка.

С. М. С.

БИЦИКЛИЗАМ

Новогодишња победа

КРАГУЈЕВАЧКИ бициклиста Бојан Ђурђић, победио је прошле недеље у Сремским Карловцима, у категорији елита, у другој маунтин бајк трци под називом „Новогодишњи цикло крос купа Новог Сада“.

Ђурђић је, иначе, у првој трци био други, а трећа, последња новогодишња трка у цикло кросу, на програму је у недељу, 12. јануара, у Новом Саду.

Живковић 39. ветеран на свету

НЕКАДАШЊИ првак државе у цикло кросу, 46-годишњи Крагујевчанин Зоран Живковић, освојио је 39. место прошле недеље на првенству Света за ветеране, које је одржано у Госауу у Швајцарској, у конкуренцији преко 50 бициклиста.

Интересантно је да је Живковић у циљ ушао трећи, при чему је носио бицикл на рамену јер му је у финишу пукao мењач.

Крагујевачком бициклисти ово је, уједно, била и главна првера пред првенство Србије у цикло кросу, које је на програму 26. јануара у Београду.

Ослабљени у нову сезону

БИЦИКЛИСТИЧКИ клуб Раднички, шампион Србије у друмском бициклизаму, нову сезоне дочекаје ослабљен, јер је клуб напустило неколико врхунских бициклиста.

Пре свих, отишли су Дејан Марић и Небојша Јовановић у бициклистички клуб Београд, док се Горан Шмелцовић вратио свом матичном клубу, Дубочици у Лесковац.

Са друге стране, дрес „црвених“ од сада носиће талентован Марко Станковић из краљевачког Металца, освајајући другог места ове сезоне у друмском бициклизаму. Уз њега, клуб је појачао и талентовани Никола Филиповић, који је дошао из крагујевачке Цикломаније.

По речима челника нашег клуба, наредне сезоне неће у потпуности моћи да се рачуна ни на Есада Хасановића, који је у Новом Пазару отворио продавницу бицикла.

С. М. С.

КОШАРКА

АБА ЛИГА

14. КОЛО: Раднички - Цибона 78:71, Солник - Задар 80:75, Црвена звезда - Широки 73:66, Олимпија - МЗТ Скопље 73:62, Будућност - Крка 70:68, Игокеа - Партизан 80:83, Цедевита - Мега Визура 77:73.

15. КОЛО: Широки - Раднички 79:81, МЗТ Скопље - Солник 73:63, Крка - Цедевита 64:65, Цибона - Олимпија 83:71, Црвена звезда - Игокеа 93:59, Задар - Будућност 57:64, Мега Визура - Партизан 76:81.

Црвена звезда	15	12	3	1168:981	27
Партизан	14	11	4	1128:1015	26
Цедевита	15	11	4	1107:1054	26
Будућност	15	10	5	1100:1038	25
Цибона	15	9	6	1177:1125	24
Игокеа	15	8	7	1109:1146	23
МЗТ Скопље	15	7	8	1114:1115	22
Крка	15	6	9	1014:1051	21
Мега Визура	15	6	9	1205:1244	21
Раднички	15	6	9	1153:1209	21
Олимпија	15	5	10	1008:1055	20
Солник	15	5	10	1092:1180	20
Задар	15	5	10	1083:1172	20
Широки	15	4	11	1042:1115	19

16. КОЛО: Раднички - Црвена звезда, Солник - Цибона, Олимпија - Широки, Будућност - МЗТ Скопље, Игокеа - Мега Визура, Цедевита - Задар, Партизан - Крка.

РАДНИЧКИ - ЦИБОНА 78:71

Спас у финишу

Једва некако, и то у самом финишу, нейтимерено овосезонским шаршијама, Раднички је „искојао“ шолико жељену и чекану победу. Била је ово, може се слободно рећи, посledња прлика за хвашање приклучка са ривалима у борби за оистанак и добро да је искоришћена. Оно што није добро и не улива нају је ипра екипе. Главни разлог јораза Зајрејчана је њихова кратка клупа, јер су пратијично у ротацији имали само седморицу „травих“, али како кошаркашки тештани посрће већ дуже време, а таква ситуација кулминирала је одласком тројице носилаца итре, није се готајало ништа изненађујуће.

Гости су водили шоком 36 минута, на ствару чак 10:0, играли отресишије, смиренје, или нису издржали. Најпре су, после дуго времена „ушле“ две везане тројке Пилчевића и Калинића, сличнују је одбрана, „укроћени“ Блесинејм и Курица, а реализација је најзад личила на нејходни минимум. Резултат по геоницама ћасио је 14:21, 18:16, 21:21, 25:13.

Свежу крв унео је новајлија Пилчевић, одгравши сасвим добро на свом „јадранском“ дебију. Осим Калинића, 15 поена - 8 од 8 са линије јенала и Мариновићевих 20, осијашак је и итром и реализацијом био исјед просека.

КУП СРБИЈЕ

Ево вам их, ваши су

ГРАД Ниш одустао је од већ прихваћеног домаћинства завршног турнира овогодишњег Купа „Радивоја Кораћа“. Разлог који су навели је немогућност да се великим изазовом одговори на прави начин организационо и безбедносно.

Иако је оправдање објашњено на куртоазан начин, свима је јасно да нико више у Србији не жели да угости разулатрене „грбара“ и „делије“, које, сви се то добро сећају, упропасте готово сваки овакав догађај. Најсвежија су свакако сећања прошле године из „Језера“, када је финале морало да се настави сутрадан.

Тако ће се сусрет најбоље српске осмокрпе у овом такмичењу одржати у београдском „Пиониру“, од 6. до 9. фебруара.

М. М.

ШИРОКИ - РАДНИЧКИ 79:81

Савин плес по живцима

ШИРОКИ БРИЈЕГ - Хала: СЦ „Пеџара“. Гледалаца: 2.500. Судије: Радовић (Хрватска), Драјовић и Кољенић (Прна Гора). Резултат по геоницама: 18:19, 23:23, 22:16, 16:23.

ШИРОКИ: Врајовић, Кашић, Микулић, Петровић 3, Билиновац, Кашаройл 9, Јан љ 5, Бошњак 2, Џонс 16, Бува 22, Пилкић 2, Ојачак 20.

РАДНИЧКИ: Сили, Јанковић, Лешић 24, Јованић, Млађан 17, Калинић 14, Бирчевић 1, Пилчевић 2, Димић 3, Бркић 5, Јевшовић, Мариновић 15.

ИАКО убедљиво најбољи играч Радничког на овом мечу, Сава Лешић умalo није постао трагичар. Победник је решен у драматичној завршници у последњој четвртини, у коју су домаћи ушли са вишком од пет поена. Раднички је заиграо борбеније, дошао до предности од 76:72, чинило се да држи игру под контролом, но тад аут Вулића окренуо је ствари на воденицу његове екипе за још један резултатски пре-окрет до 79:78. Тада на сцену ступа поменута „четвртка“, а по нужди и „петица“ Крагујевчана и са три поена ставља тачку на меч и постаје јунак, мада је очајном реализацијом слободних бацања, 1-7 у последњих 10 минута, довео у питање победу своје екипе. Широки је за последњи напад имао пет секунди, но Враговић није успео да поентира испод коша. Иначе, цела утакмица прошла је у великој борби, у којој ниједна екипа није успевала да направи иоле озбиљнију разлику. Уз Лешића, расположени у шуту за три поена били су Мариновић и Млађан, 5-7, односно 5-9, уз најзад добар екипни скок 45:36.

Тако је Раднички на најбољи могући начин ико-

ристио паузу у Еврокупу и са две победе вратио наду да неће бити у најопаснијој зони за напуштање регионалног такмичења. У АБА лиги следи изузетно тежак меч, јер у Крагујевац у суботу долази београдска Црвена звезда.

М. М.

ЖКК РАДНИЧКИ

Брачни пар напустио црвене

ТРЕНЕР кошаркашица Радничког, Дејан Ковачевић, који је у новембру дошао на чело „црвених“ уместо Весне Деспотовић, у договору са клубом раскинуо је сарадњу и отишао из Крагујевца.

Како кажу у овом крагујевачком прволигашу, један од главних разлога је недостатак финансијских средстава. Да ситуацији буде тежа, Раднички је напустила и најбоља играчица Драгана Гобељић, иначе супруга Дејана Ковачевића, која је нашла ангажман у иностранству.

С. М. С.

НА МЕСТУ ПЛЕЈА

Пилчевић као испомоћ

КОШАРКАШКИ клуб Раднички, непосредно пре утакмице са Цибоном, у своје редове довео је појачање на до сада, потврдило се то у последњих неколико мечева, неуредничко место плејмејкера. Ради се о Раденку Пилчевићу, до краја децембра играчу највећег изненађења Прве лиге Србије, Црнокосе из Косјерића.

Висок је 188 сантиметара, има 26 година, а каријеру је, поред српских, грађио у немачким и македонским клубовима. Уговор је потписан до краја сезоне, са могућношћу продужења.

М. М.

ОПЕТ У РЕПРЕЗЕНТАЦИЈИ

Мутин камбек

НОВИ селектор српске репрезентације Александар Ђорђевић, одмах по именовању објавио је да ћу му помоћник у раду бити тренер Радничког Мирољуб Николић. Њихов мандат, ако све буде текло по плану, требало би да траје до завршетка Олимпијских игара у Рио де Жанеиру 2016. године. Николић је рекао да једино легендарном српском плејмејкеру не може да одбије позив и да га са задовољством прихвати, очекујићи повратак српске кошарке у врх европске и светске.

Иначе, популарни Мута је, као помоћник српских селектора био светски првак у Атини 1998., „сребрни“ на Олимпијским играма у Атланти 1996. и освајач Првенства Европе 1997. године у Барселони.

М. М.

ОД ЧЕТВРТКА ДО ЧЕТВРТКА

СУБОТА

ВАТЕРПОЛО: Раднички Кон Тики - Орадеа (Румунија), затворени базен СЦ „Парк“ (15.45)

ОДБОЈКА (Ж): Смећ 5 - Црвена звезда (Београд), хала „Гордана Бојовић“ (17.00)

КОШАРКА: Раднички - Црвена звезда (Београд), хала „Језеро“ (19.00)

СРЕДА

КОШАРКА: Раднички - Алба Берлин (Немачка), хала „Језеро“ (18.00)

ЕВРОКУП

Стиже Обрадовић

ИАКО на самом дну табеле регионалног такмичења, Кошаркашки клуб Раднички је, барем до сада, осветио образ српској кошарци пласманом у други круг лигашког дела такмичења у Еврокупу.

Први дуел крагујевачки састав имао је синоћ са екипом Химика из Јужњег у Украјини, а у другом колу у, среду 15. јануара од 18 сати, дочекује берлинску Албу тренера Саше Обрадовића.

Преостали пар другог кола чине француски Стразбур и Химик.

М. М.

Од сад и на РТС

РАДИО-телевизија Србије одлучила је да завршицу Еврокупа испрати и кроз своју програмску шему, те ће љубитељи кошарке, посебно крагујевачког Радничког, од сада моби у директним преносима да уживају на наступима „црвених“ у овом такмичењу.

Први пут на малим екранима Крагујевчани су се нашли јуче, када су гостовали украјинском Химику, а наредни преноси су: 15. јануара, Раднички - Алба; 22. јануара, Стразбур - Раднички; 29. јануара, Раднички - Стразбур; 12. фебруара, Раднички - Химик и 19. фебруара, Алба - Раднички.

В. У. К.

